

Luigi Berlinguer (DS) v Trstu: V tej kampanji premalo Evrope

Isonzo Soča praznuje dvajsetletnico s potovanjem v 20. stoletje

Karavana Bralne značke gre dalje

Primorski dnevnik

ČETRTEK, 21. MAJA 2009

št. 119 (19.518) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Kje so Spinelli, Rossetti in Volčič?

SANDOR TENCE

Bližnjega 6. in 7. junija bomo šli na volišča za izvolitev evropskih poslancev, v volilni kampanji pa se v glavnem govori o notranji politiki, Silviu Berlusconi in volilnem referendumu. Znano je, da je v Italiji stopnja evropske zavesti zelo nizka in da je Strasbourgu močno oddaljen od Rima, vseeno pa smo upali, da bo ta kampanja vsaj malce več evropsko naravnana. Očitno smo se zmotili.

Italija je ena od ustanoviteljic sedanje Evropske unije, njeni evropski poslanci pa so med najbolj odsotnimi in najbolj lenimi v Strasbourgu. Seveda ostajajo izjeme, kot je južni Tirolec Sepp Kusstatscher, ki je bil navzoč na skoraj vseh zasedanjih evropskega parlamenta. Tudi nekateri drugi evroposlanci iz Italije so bili zelo delavni, so pa žal v veliki manjšini. To je stara hiba italijanskega političnega razreda, ki ga je v Strasbourgu vendarle zastopal Altiero Spinelli, oče združene Evrope. Svetli izjemi sta bili tudi Giorgio Rossetti in naš Mitja Volčič, ki sta se v Strasbourgu ukvarjala z evropskimi zadevami in ne z italijansko notranjo politiko.

Slovenska manjšina se ima za evropsko naravnano, kar bo do neke mere tudi res. Škoda, da to ne prihaja ravno do izraza v tej volilni kampanji, ki hočeš nočeš tudi pri nas odraža situacijo na vsedravnem nivoju. Upajmo, da se ne bo končalo, kot že večkrat v preteklosti, da bodo evropske volitve na koncu izpadle le kot merjenje ravnotežij na notranje politični sceni.

AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA - »Reševanje« nemške tovarne iz skupine GM

Za Opel ob Fiatovi še dve prevzemni ponudbi

V Italiji sindikati zaskrbljeni zaradi morebitnega črtanja delovnih mest

SOLKAN - Na nezavarovanem prehodu vlak trčil v tovornjak

Spet nesreča na tirih

Šofer iz Fare hudo ranjen - V neposredni bližini sta meseca marca v trčenju z vlakom umrla Goričan in poljski državljani

SOLKAN - Na nezavarovanem železniškem prehodu v Solkanu je včeraj prišlo do nesreče, v kateri sta trčila tovorni vlak in kombinirano vozilo z italijansko registracijo. Voznik

tovornjaka prevozniškega podjetja Bartolini, ki ga je iz poškodovanega vozila potegnil strojevodja s pomočjo nekaterih očividcev, je hudo ranjen. Ponesrečil se je v neposredni bližini

ravno tako nezavarovanega železniškega prehoda, kjer sta meseca marca v trčenju z vlakom umrla Goričan in poljski državljani.

Na 16. strani

TURIN - Fiat je uradno predstavil ponudbo za prevzem nemške avtomobilske hiše Opel, nemška vlada pa je prejela še dve ponudbi, in sicer belgijske družbe Rhj iz ameriškega sklada Ripplewood in kanadske tovarne avtomobilskih delov Magna skupno z ruskim proizvajalcem avtomobilov Gaz. Nemška vlada bo odločitev o najboljši ponudbi sporočila do nedelje, po pisanju nekaterih časopisov pa naj bi za »rešitev« Opla izdala posojilo v višini poldruge milijarde evrov.

V Italiji so medtem sindikati zaskrbljeni, ker se bojijo kršenja delovne sile v Fiatovih italijanskih tovarnah.

Na 6. strani

Jole Namor in Livio Semolič ob jutrišnjem občnem zboru SKGZ

Na 3. in 17. strani

Vissani poziva k uporabi domačih proizvodov v kuhinji

Na 4. strani

Odprli podvoz med Ronkami in Tržičem

Na 17. strani

V Zgoniku zadnja seja občinskega sveta v tekočem mandatu

Na 8. strani

IRAN - Orožje Teheran preizkusil novo raketo

TEHERAN - Iran je včeraj preizkusil novo raketo srednjega dosega, ki bi lahko po navedbah predsednika Mahmuda Ahmadi-Nežada dosegla Izrael in jugovzhod Evrope. Ahmadi-Nežad je ob tej priložnosti vnovič zatrdil, da njegova država ne bo ustavila svojega jedrskega programa.

Italijanski zunanji minister Franco Frattini pa je tudi zaradi tega razvoja dogodkov odpovedal dvodnevni obisk v Iran, ki bi ga bil moral pričeti včeraj.

Na 21. strani

TRST - Znanost Satelit prekernih

TRST - Točno pred tednom dni je poletel v vesolje satelit Planck, ki bo z dvema merilnima napravama odkrival skrivnosti o nastanku vesolja. Odgovorni pri tržaškem astronomskem observatoriju Fabio Pasian je za naš dnevnik opisal vesoljsko misijo in razkril, da velika večina sodelujočih raziskovalcev nima redne pogodbe.

Na 7. strani

L I P I C A

Svetovna pokala

FEICS12* - W FEICS12* - W

22. - 24. maj 2009
finale nedelja,
24. maj 2009

29. - 31. maj 2009
finale nedelja,
31. maj 2009

Vabljeni!

Podrobnejši program:
t: +386 5 739 1580 • info@lipica.org • www.lipica.org
Kobilarna Lipica / Lipica turistično d. o. o. Lipica 5, SI-6210 Sežana, Slovenija

Lord & Lady

OBUTVE, USNJENA IN ŠPORTNA OBLAČILA, PROSTI ČAS

Velika promocijska prodaja do 31.05.2009

Urnik:
8.30-12.30 / 15.30-18.30
ob ponedeljkih odprto

od 10 do 80% popusta

TRST - Korzo Saba, 26
Tel/Fax 040 636038

TRST - Obisk nosilca kandidatne liste DS Luigija Berlinguerja

Evropska unija se mora bolj približati ljudem

»Evropa, kljub razhajanjem, igra pomembno vlogo za premostitev ekonomske krize«

TRST - Evropska unija ima smisel, če je blizu ljudem in njihovim realnim potrebam in pričakovanjem. Luigi Berlinguer, nosilec kandidatne liste Demokratske stranke za evropske volitve v našem volilnem okrožju, je eden redkih vidnih kandidatov, ki je v tej kampanji doslej govoril o Evropi. To je naredil na včerajšnjem srečanju v tržaškem Novinarskem krožku, kjer sta govorila tudi Bruno Zvech in Roberto Cosolini, deželni in pokrajinski tajnik Demokratske stranke.

Berlinguer, nekdanji šolski minister in rimski parlamentarec, je dejal, da nosi toga evropska birokracija velike odgovornosti, da so se državljani oddaljili od Evropske unije. Z druge strani pa je treba priznati, da je Evropa v tem hudem gospodarskem trenutku igrala pomembno vlogo in da bo lahko po tej poti morda postala enakovreden sogovornik ZDA Baracka Obame. To bo lahko dosegla, če bo premostila notranje spore in državne egoizme, ki pogosto njeno razvoju.

Zvech in Cosolini sta izrazila željo, da bi se v obdobju, ki nas ločuje do volitev, več govorilo o Evropi ter o delovanju in pristojnostih evropskega parlamenta. Zvech je dejal, da demokrati kandidirajo ljudi, ki se bodo v primeru izvolitve v celoti posvetili delu v Strasbourgu in dejansko postavili ob stran italijansko notranjo politiko.

Demokratska stranka Furlanije-Juljske krajine računa na izvolitev odvetnice Debore Serracchiani, ki pa za pot v evropski parlament nujno potrebuje veliko število osebnih preferenc. Prav včeraj je odvetnica iz Vidma odpela sproti novo internetsko stran (www.casaserracchiani.com) o junijskih volitvah.

V Novinarskem krožku je tekla beseda tudi o aktualni italijanski politiki. Berlinguer (bratranec pokojnega voditelja KPI Enrica) je dejal, da ima Silvio Berlusconi vso pravico, da kritizira nedavno sodno razsodbo, ki se ga tiče. To lahko dela kot navadni državljani in ne kot predsednik vlade. Proti vsakršni prvostopenjski razsodbi se človek lahko pritoži, Berlusconi pa je tokrat prekorajčil svoje institucionalne pristojnosti, saj odkrito grozi sodnikom. Berlinguer je prepričan, da je zadeva zelo kočljiva in da morajo vsi, začeni s predsednikom vlade, spoštovati ustavo, ki strogo ločuje izvršno oblast od sodne in zakonodajne.

Bruno Zvech, Luigi Berlinguer in Roberto Cosolini na včerajšnjem predvolilnem srečanju v tržaškem Novinarskem krožku

KROMA

celovec - Luis Durnwalder predaval v Tinjah

Manjšine je treba spoštovati, ne glede na to, kje živijo

CELOVEC – »Manjšine je treba spoštovati in podpirati, ne glede na to, kje živijo in kakšen jezik govorijo – nemško, hrvaško, slovensko ali drugi jezik«. To je bila glavna izpoved deželnega glavarja Južna Tirolske Luisa Durnwalderja, ki je v tokrem zvečer v Domu prosvete v Tinjah predaval v seriji »K stvari – Uveljavitev pravic narodnih manjšin«.

Izpoved je bila namenjena predvsem avstrijski politiki, ki je v odločilnih trenutkih v prejšnjem stoletju bila južnim Tirolcem močna opora v boju za njihovo avtonomijo, ki pa naj skrbi za uresničevanje pravic tudi pri manjšinah, ki živijo v Avstriji, je še nedvoumno dejal Durnwalder. Ob tem je še pristavil, da pri izjavi »ne gre za vmešavanje, temveč za načelno pozicijo«. Durnwalder, od leta 1973 član deželne vlade in od leta 1988 deželni glavar na Južnem Tirolskem (nasledil je zgodovinskega voditelja Južnih Tirolcev, karizmatičnega Silviusa Magnaga), je v svojem

LUIS DURNWALDER

predavanju izpostavil, da sodi njegova dežela glede sobivanja med narodnimi skupnostmi med najboljše primere v Evropi. K temu da je odločno pripomogla avtonomija, ki jo je »avstrijska manjšina« izborila v 60-tih letih prejšnjega stoletja. Pred tem, tako Durnwalder, so propadli vsi poskusi italijanske države (po priključitvi Južne Tirolske k Italiji leta 1918), da bi izginila nemška in ladinska manjšina na Južnem Tirolskem: naprej s politiko asimilacije, nato majorizacije in na koncu celo

deportacije (sporazum Hitler - Mussolini). Avstrijska manjšina na Južnem Tirolskem je ostala na svojem teritoriju predvsem zaradi volje, da preživi. »Manjšina, ki takšne volje nima, je že izgubila«, je pristavil Durnwalder in dodal, da sta Južni Tirolci kot tudi Ladinci danes celo rastoči manjšini. Poleg avtonomije pa je k temu doprinesla svoje tudi Evropska unija s padcem meje z Avstrijo, prosti izmenjavi blaga in ljudi ter z ustanovitvijo »Evropske regije Tirolska«. Slednja sicer še ni to, kar si na Južnem Tirolskem pričakujejo, »smo pa na poti k njej«. Predavatelj je ob tem opozoril tudi na vse večji pomen obmejnih regij v skupni Evropi, s tem pa tudi na vseobsegajočo vlogo manjšin. »Ne razumem, zakaj se prav njim v nekaterih delih Evrope tako otežkoči vključitev v prekomejne projekte sodelovanje na najrazličnejših področjih. Biti drugačen je konec koncev obogatitev za Evropo«, je ob močnem aplavzu poudaril južnotirolski deželni glavar.

V okviru predavanja je Durnwalder poudaril tudi vlogo južnotirolske ljudske stranke (SVP). V boju za avtonomije smo uspeli, ker smo bili enotna skupnost (Nobenega ni bilo, ki bi dal kaj ceneje), in tudi danes dobimo preko SVP največ poslancev v rimski parlament. To velja tudi za Evropske volitve, pri katerih tokrat na naši listi nastopa tudi pripadnik slovenske manjšine v Italiji Boris Pahor.«

V diskusiji, ki je sledila predavanju, je Durnwalder izpostavil tudi poglobljeno sodelovanje med Južno Tirolsko in koroškimi Slovenci, ki že več let uspešno poteka na mnogih ravneh. S političnega vidika prednjači sodelovanje med Narodnim svetom koroških Slovencev (NSKS) in Južnotirolsko ljudsko stranko (SVP), konkreten primer zato je politično izobraževanje med Politično upravno akademijo koroških Slovencev (PUAK) in Izobraževalno akademijo SVP. Novo serijo predavanj na temo »K stvari - Uveljavitev pravic narodnih manjšin« bosta 5. junija v Katoliškem domu prosvete v Tinjah zaključila predsednika Avstrije in Slovenije Heinz Fischer in Danilo Türk, ki bosta spreogovila na temo »Avstrija in Slovenija - Sosedstvo in partnerici v Evropski uniji.

Olga Knez

Ivan Lukan

EVROPSKE VOLITVE - Shod v Avianu

Levica in svoboda proti jedrskemu orožju

AVIANO - Gibanje Levica in svoboda, ki nastopa na junijskih evropskih volitvah, je včeraj v Avianu začelo kampanjo proti stroškom za orožje in oboroževanje ter za novo italijansko politiko do Afrike. Protagonist te kampanje je nosilka kandidatne liste za Strasbourg Lisa Clark, sicer ena glavnih voditeljic mirovnega gibanja Beati costruttori di pace (Blaženi ustvarjalci miru). Na včerajšnji pobudi je bil navzoč tudi slovenski kandidat na tej listi Igor Kotel.

Lisa Clark se že dolgo let bori proti jedrskemu orožju v ameriškem vojaškem oporišču v Avianu. V primeru izvolitve si bo v evropskem parlamentu prizadevala za Evropo brez jedrskega orožja in tudi za takšno politiko, ki bi privedla do močnega znižanja državnih oziroma javnih stroškov za orožje. »Več denarja za orožje pomeni manj denarja za socialno, kulturne pobude in

LISA CLARK

zaposlovanje,« je v Avianu še povedala kandidatka levičarskega gibanja. Po njenem mnenju bi se morala Evropa opredeliti za popolnoma novo politiko do Afrike.

Gibanje Levica in svoboda si prizadeva za prekoračitev 4-odstotnega volilnega praga, ki bi mu omogočil vstop v evropski parlament. Gibanje sestavljajo zeleni, socialisti, Demokratična levica in nekdanji pristaši Stranke komunistične prenovne.

SEŽANA V soboto 9. mlada Vilenica

SEŽANA - V soboto, 23. maja, se bo odvijala že 9. mednarodna otroška literarna prireditev, poimenovana Mlada Vilenica. Mlade literate in njihove mentorje bodo ob 15. uri sprejeli v amfiteatru sežanskega Kosovelovega doma, kjer jih bosta nagovorila vodja prireditve Magdalena Svetina Terčon in akademik in pesnik Ciril Zlobec. Mladi pisci bodo svoje stvaritve tudi prebrali ter prejeli zbornik, ki so ga kot vsa leta do sedaj tudi letos izdali. Prireditve se bo kot običajno nadaljevala v eni najstarejših svetovnih turističnih jam na svetu, v jami Vilenica, ob 17. uri. Po pozdravnem nagovoru predstavnika sežanske občine bodo svečano podelili kristalna peresa letošnje 9. Mlade Vilenice. V kulturnem programu pa bodo nastopili kvartet klarinetov sežanske glasbene šole, skupina za izrazni ples Mehki čevlji in sopranistka Milena Košuta ob klavirski spremljavi Ingrid Tavčar. Po svečani podelitvi nagrad bo sledilo družabno srečanje in zabava ob glasbi skupine Happy Day. Prireditve, ki jo bo povezovala Ana Godnik, bo v primeru dežja potekala v veliki dvorani Kosovelovega doma.

Olga Knez

DANES V Hrpeljah zaščiteni brinjevc

HRPELJE - Občina Hrpele - Kozina vabi danes, 21. maja, ob 18. uri v dvorano Kulturnega doma Hrpelje, kjer bodo slavnostno izročili Potrčila o skladnosti proizvodnje s Pravilnikom o zaščiti geografske oznake proizvajalcem brkinskega slivovca in Kraškega brinjevca. Ob tej priložnosti bodo navzoče seznanili s pomembnimi dosežki na področju strokovnega in tehnološkega napredka pri proizvodnji slivovca in brinjevca, predstavili bodo zaščitene blagovne znamke in celostno podobo proizvodov. Proizvajalci z območja Brkinov bodo predstavili tudi druge dobrote iz sadja, ki si v zadnjih letih utirajo pot na tržišče in vse bolj pomenijo dodatno popestritev gostinstvo turistične ponudbe.

Ivan Lukan

SKGZ - Jole Namor, predsednica organizacije za videmsko pokrajino pred jutrišnjim kongresom

Mladi odločilen dejavnik našega nadaljnjega razvoja

»SKGZ je od nastanka dalje imela celovito vizijo razvoja manjšine in jo ima tudi danes«

ČEDAD - Slovenska kulturno-gospodarska zveza se intenzivno pripravlja na deželni kongres, ki bo na sporedu jutri in v soboto v Gorici oziroma Trstu. Deželno vodstvo napoveduje številne novosti in sodobnim razmeram bolj primerne načine delovanja in smernice, do sprememb pa bo prišlo tudi v videmski pokrajini, kjer predsednica Jole Namor, s katero smo se pogovorili pred kongresom, po več kot desetih letih zapuša svoje mesto.

Kakšen pomen ima Slovenska kulturno-gospodarska zveza za slovensko manjšino na Videmskem?

SKGZ je že od samega nastanka imela celovito vizijo razvoja slovenske narodne skupnosti. Že takrat je pri svojem delovanju upoštevala tudi Benečijo in vse Slovence v videmski pokrajini, ki smo po svojih močeh sodelovali tudi pri ustanovitvi krovne organizacije in bili prisotni v njenem vodstvu. Spodbujala nas je in nam pomagala pri razvoju tako s kulturnega kot s socialnega in gospodarskega vidika. Bila je pravzaprav pobudnica številnih projektov, ki so nastali po potresu in sprejetju Osimskega sporazuma. Iz njenega okvira so prišle spodbude za odprtje podjetij s slovenskim in mešanim kapitalom ne samo v industrijski coni v Špetru, temveč tudi v Tipani in Reziji. Ob tem je vedno podpirala kulturne dejavnosti, časopise, njen doprinos pa je bil odločilen tudi za ustanovitev dvojezične šole. Zato lahko brez pretiravanja trdimo, da slovenska narodna skupnost na Videmskem prav gotovo ne bi bila to, kar danes je, če ji ne bi že desetletja stala ob strani Slovenska kulturno-gospodarska zveza.

Kakšen pa je v današnjih časih vpliv zveze na razvoj slovenske narodne skupnosti v videmski pokrajini?

»Zveza tudi danes še vedno dokazuje svojo pozornost do vseh komponent naše manjšine. Pri nas je še vedno pobudnica

Jole Namor po več letih zapuša predsedniško mesto SKGZ videmske pokrajine

KROMA

vseh pomembnejših projektov, pri katerih pa sodeluje tudi SSO. V zadnjem obdobju je SKGZ postala še bolj dejavna, predvsem zato, ker se je kadrovske okrepila. Marina Cernetig je na primer postala preko Inštituta za slovensko kulturo, za nastanek katerega sta se skupno zavzeli obe slovenski krovni organizaciji, prvi vezni člen celotnega kulturnega delovanja pri nas. Inštitut tudi dejansko vodi in izvaja jezikovno politiko na Videmskem. Lahko smo ponosni, saj Slovenski kulturni center v Špetru obiskuje relativno veliko mladih, ki obiskujejo tečaje in delavnice, ki jih Inštitut organizira. Glavni poudarek je seveda na jeziku in na učenju knjižne slovenščine. Letos imamo na primer že 20 prijavljenih za poletno šolo slovenščine v Ljubljani. Vsem bomo pomagali pri delnem kritju stroškov za obiskovanje tečaja.«

Kako bi ocenili sodelovanje z drugo krovno organizacijo?

»SSO je pri nas začel delovati po osamosvojitvi Slovenije. Mislim, da je bilo sodelovanje med obema organizacijama še zlasti v zadnjem obdobju zgledno, saj skušamo skupaj uresničiti vse pomembnejše načrte. Pri tem bi omenila predvsem Inštitut za slovensko kulturo in večnamensko središče v Špetru.«

Kakšen pa je odnos vaše organizacije s političnimi dejavniki?

»Mogoče smo bili prav pri sodelovanju s politiko nekoliko pomanjkljivi. Skrbeli smo namreč predvsem za to, da se okrepimo s strukturalnega vidika. Zato so bile naše energije v zadnjih letih usmerjene predvsem v ustanovitev Inštituta za slovensko kulturo, ki je po mojem za razvoj

naše skupnosti pomemben prav toliko kot dvojezična šola. Veliko truda smo vložili tudi v evropski projekt Jezik. Kljub temu pa smo skušali vseeno gojiti čim boljše odnose z vsemi inštitucijami, od javnih uprav do Gorske skupnosti Ter Nadiža Brda. Dali smo tudi pobudo za ustanovitev slovenske konzulte videmske pokrajine, ki bi morala biti neke vrste posvetovalno telo omejenjane gorske skupnosti. Konzulta, ki jo sestavlja predsednika krovnih organizacij ter izvoljeni predstavniki, se je že večkrat sestala in odobrila tudi svoj pravilnik, ki pa ga gorska skupnost zaenkrat formalno še ni priznala. Je pa pravzaprav priznala njeno vlogo, saj je člane povabila na razgovor v zvezi s porazdelitvijo sredstev na podlagi člena 21 zaščitnega zakona. V zvezi s tem je slovenska konzulta predlagala, da bi del sredstev ohranile občinske uprave, z drugim delom pa bi morali podpreti lokalne gospodarske dejavnike in slovensko kulturno središče.«

Pri SKGZ se pred kongresom veliko govori o reorganizaciji. Je ta potrebna tudi na Videmskem?

»Na deželni ravni so potrebne statutarne spremembe, da bo struktura naše organizacije bolj prožna. Po kongresu bo lahko vsaka pokrajina svoje delovanje priredila svojim potrebam in teritoriju. Pri nas pa bo prišlo tudi do zamenjave ne predsedniškemu mestu. Sama sem na čelu videmskega odbora že dolgo, tako da pogled hočeš nočeš sili nazaj, namesto da bi bil usmerjen v prihodnost, zato je obnova potrebna in pozitivna. V zadnjih letih pa se je naša skupnost precej razvila in imamo številne izobražene, zavedne in sposobne mlade. Treba jih je še bolj vključiti v naše delovanje in jim zaupati. Prepričana sem, da bodo lahko veliko pripomogli k nadaljnjemu razvoju naše narodnostne skupnosti.«

Tjaša Gruden

SKGZ Geslo kongresa je »Ustvarjamo prihodnost«

TRST - Štiriindvajseti deželni kongres Slovenske kulturno-gospodarske zveze z geslom »Ustvarjamo prihodnost« bo jutri popoldne ob 17.30 v goriškem Kulturnem domu, nadaljeval pa se bo dan kasneje, v soboto 23. maja dopoldne, z začetkom ob 9. uri, v Dijaškem domu Srečka Kosovele v Trstu.

Svojo prisotnost na otvoritvi kongresa so že zagotovili visoki predstavniki iz Slovenije (minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš, predsednik Državnega sveta Blaž Kavčič, predsednik komisije Državnega zbora za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Miro Petek), Dežele Furlanije Julijske krajine in Italije, zastopniki sorodnih manjšinskih skupnosti (Italijani v Istri, koroški Slovenci, Furlani) ter drugi politični in institucionalni predstavniki.

Pred predsedniškim poročilom pa bo v Gorici na vrsti slavnostna podelitev priznanj oz. odličij SKGZ zaslužnim posameznikom in organizacijam, ki so s svojim delom in doprinosom utrdili in ugledno zastopali slovensko narodno skupnost v Italiji. Posebnega priznanja bodo deležni tudi institucionalni predstavniki italijanskega jezika. Gre za bivšega goriškega prefekta Roberta De Lorenza in predsednika Izvršnega odbora Unije Italijanov Maurizia Tremula. Posebnega priznanja bo deležen tudi predsednik Uprave enote iz Tolmina Zdravko Likar.

Ponudbe veljajo do 3. junija 2009

EMISFERO
POT DO UGODNOSTI

NEVERJETNE KUPČIJE

Pršut
San Daniele
DOP
PRINCIPE
brez kosti,
cena za 100 g

€ 1,95

Sir
Mozzarella
LATTERIE
FRIULANE
200 g, 7,00 €/kg

€ 1,40

Tunina
v oljčnem
olju
MARUZZELLA
6 x 80 g, 7,90 €/kg

€ 3,79

Ekstra
deviško
oljčno olje
OLEARIA
DEL GARDA
1 liter

€ 2,99

Toaletni
papir
FOXY
supersoft, 2-plastni, 40 rol

€ 5,90

Konzola
DS lite
NINTENDO
• na voljo v več barvah

€ 129,00

Vrtna gugalnica
Promo
• za 3 osebe • železno ogrodje

€ 49,90

Hipermarket Emisfero
MONFALCONE/TRŽIČ (GO) Kraj San Polo, ulica Pocar - Tel. 0481/416740

od ponedeljka do sobote: NEPREKINJEN URNIK: 9.00 - 20.30

EMISFERO NAJDETE TUDI V KRAJIH: BELLUNO, FIUME VENETO (PN), PERUGIA, SCORZE' (VE), SILEA (TV), VICENZA, VITTORIO VENETO (TV), ZANÈ (VI)

KRIZA - Po analizi investicijske banke Raiffeisen Capital Management

Gospodarske katastrofe v srednji in vzhodni Evropi ne bo

Dolgoročno proces dohajanja zahodnih držav kljub krizi ne bo okrnjen

DUNAJ - Avstrijska investicijska banka Raiffeisen Capital Management (RCM) je v večeršnjem sporočilu za javnost poudarila, da se strahovi glede morebitne globoke gospodarske in dolžniške krize v vzhodnoevropskih državah, ki bi za seboj lahko potegnili tudi zahodnoevropske banke, zelo verjetno ne bodo uresničili.

V državah članicah EU iz srednje in vzhodne Evrope, ki niso članice območja evra, in v drugih srednje- in vzhodnoevropskih državah je zaradi svetovne finančne krize prišlo do izrazitega padca vrednosti domačih valut v primerjavi z evrom, iz držav pa je pobegnilo tudi kar nekaj tujega kapitala. Ker so se prebivalci teh držav v želji po približevanju življenjskemu standardu zahodne Evrope močno zadolževali in to v veliki meri v tujih valutah, kot je evro, so se pojavili strahovi, da tem državam grozi celo dolžniška kriza. Zaradi tega naj bi bile ogrožene tudi številne banke iz zahodne Evrope, ki imajo v vzhodnoevropski regiji velike terjatve.

Poleg tega imajo nekatere izmed teh držav tudi težave v plačilni bilanci, saj z zmanjšanimi prilivi tujega kapitala težje poravnajo svoje zunanje obveznosti, ki so posledica povečevanja primanjkljaja na tekočem računu v letih hitre gospodarske rasti. Obenem jih je prizadela še gospodarska kriza in njihove bolj šibke javne finance težje prenesejo obsežne fiskalne spodbude za oživitvev gospodarske dejavnosti.

V središču gospodarskih pretresov je po pisanju RCM bila in še vedno je Ukrajina, saj je tamkajšnja valuta najbolj izgubila na vrednosti, država pa se zdi tudi najbolj ranljiva tako na gospodarskem kot na političnem področju. Nevarnost, da podobna usoda doleti tudi druge države v regiji, še zlasti Poljsko, Madžarsko in Češko, je do nadaljnjega majhna. Razlog za to ni le članstvo teh držav v EU, temveč tudi razmere na tamkajšnjem gospodarskem in političnem področju, ki so neprimerno boljše od ukrajinskih, ugotavljajo v RCM. Obenem poudarjajo, da dejstvo, da se EU kljub prizadevanjem Avstrije in Madžarske ni odločila za oblikovanje skupnega svežnja ukrepov za vse vzhodnoevropske države, temveč se bo primerov lotila posamično in v sodelovanju z Mednarodnim denarnim skladom (IMF) in Svetovno banko, ne pomeni, da EU v kritičnih primerih tem državam ne bo priskočila na pomoč.

Zaradi občutnega povečanja sredstev je IMF ob nadaljnjem zaostrovanju krize v vzhodni Evropi pripravljen posredovati hitro in obsežno, kar je za regijo vsekakor očitno pozitiven dejavnik. Poleg tega so se številne države v regiji tudi ob odsotnosti svežnjem pomoči s krizo sposobne soočiti tudi same, so zapisali v RCM. Čeprav so centralne banke v teh državah v preteklosti že poskrbele za stabiliziranje domačih valut, pa se po navedbah RCM utegnejo tu-

di tiste med njimi, katerih tečaji so se že okrepili, začasno ponovno znajti pod pritiskom.

Poleg tega so analitiki avstrijske banke opozorili na dejstvo, da bodo občutne deprecije valut in upad v gospodarstvu v večini držav prispevali k stabilizaciji plačilne bilance, saj se bo izvoz pocenil, uvoz pa podražil in posledično zmanjšal.

Padanje vrednosti nacionalnih valut pa po navedbah RCM ni čarobno zdravilo, saj močno bremeni gospodinjstva in družbe z obveznostmi v tujih valutah, zaradi grozečih neplačil posojilnih obveznosti tudi banke in v posameznih primerih še državni proračun, kadar se iz njega v skrajnih primerih črpajo sredstva za refinanciranje bank.

V RCM so znova tudi opozorili, da je kriza posamezne države in panoge prizadela zelo različno, čeprav je že moč reči, da je svetovna recesija vzhodno Evropo prizadela nadpovprečno močno. Z bolj dolgoročnega stališča pa analiza ugotavlja, da sta konvergenčni proces in proces dohajanja zahodnih držav v vzhodni Evropi kljub trenutnim težavam v regiji neokrnjena. (STA)

Pokrajina Trst pogojno za dokapitalizacijo letališča v Ronkah

TRST - Tržaški pokrajinski odbor bo danes v pokrajinski svet poslal sklep, s katerim Pokrajina Trst podpira dokapitalizacijo letališke družbe Aeroportu FVG Spa v Ronkah, vendar pod štirimi pogoji. Pokrajina zahteva ustrezen razvojni načrt, ustrezno strukturo družbe (ki je zdaj v rokah dveh lastnikov, konzorcija lokalnih uprav in Dezele), prevzem večinskega lastniškega deleža s strani Dezele in zaupanje upravljanja družbe menedžerjem z ustrežno in dokazano usposobljenostjo. Letališče je potrebno dokapitalizirati za pokritje dolga, ki mu ga je zapustila stara Alitalia. Pokrajina Trst bo pri dokapitalizaciji sodelovala s 141 tisoč evri, od česar bo 101 tisoč evrov šlo za pokritje izgub, 40 tisoč pa za zvišanje kapitala konzorcija, v katerem ima Pokrajina 10,1-odstotni delež.

Unicredit bo izstopil iz kapitala Generali

TRST - Razzodba državnega sveta, ki bi lahko ponovno odprla problem kapitalnega nadzora Mediobanca nad družbo Generali, ne spreminja načrtov bančne skupine Unicredit, da izstopi iz kapitala družbe krilatega leva. To je včeraj potrdil pooblaščen upravitelj Unicredita Alessandro Profumo, ko je dejal, da je njegova banka še vedno zainteresirana za prodajo svojega 3,2-odstotnega lastniškega deleža. Problem je namreč v tem, da ima Unicredit posredno večji delež prek Mediobanca, v kateri je največji delničar.

ENOGASTRONOMIJA - Prvi gost niza Zvezde na ozemlju v Expo Mitteschool

Vissanijev recept za zdravo in cenejšo prehrano je zasnovan na domačih proizvodih

TRST - V tržaškem Expo Mitteschool se je včeraj trlo ljudi, ki so se odzvali na prvi dogodek iz niza Zvezde na ozemlju, ki ga ugledni tržaški gastronomski kotiček prireja s Pokrajino Trst. Gost je bil namreč znani kuharski mojster Gianfranco Vissani, ki je bil daleč od televizijskih kamer zelo neposreden v svojem izvajanju pred številnimi kolegi, proizvajalci, ljubitelji kuhinje »made in Italy« iz našega mesta in drugih krajev FJK. Kot sta poudarila gostitelja strokovnega srečanja, enogastronomski izvedenca in upravitelja Expo Mitteschool Rosana Bettini in Francesco Razzetti, je šlo za dvojno dragoceno priložnost, saj se je po eni strani Vissani seznanil z nekaterimi znanimi imeni lokalne proizvodnje (Zobčevi lososi iz Glinščice, oljčno olje Starec, vina Vodopivca, S. Škerka in B. Zidariča, kraški pršut A. Miliča, pečeni pršut Masé, dunajske in kranjske klobase Duckevich), po drugi pa je eksplozivni mojster skušal zbuditi občinstvo in kolege gostince s svojimi znanimi stališči proti novim gastronomskim muham, od zlorabe bio proizvodov in ogm do »molekularne« kuhinje, pretiravanja z vakuumsko konzerviranimi jedmi. Pozval jih je k večji samozavesti o lastni vlogi in pomenu, saj je v Italiji kar 500 tisoč kuharjev, ki se vsak dan trudijo v kuhinjah gostiln, restavracij, hotelov in drugih menz. V navzočnosti predstavnikov stanovskih organizacij (Ace-

pe, Fipe in Sdgz) jih je spodbudil, naj se bolj združujejo in skupaj nastopajo za vsestransko rast.

Kljub krizi ali prav zaradi nje, naj se bolj trudijo za osvežitev obratov, zlasti za njihovo čistočo, tudi osebja, saj je to poglaviti pogoj za zagotovi-

tev poštene storitve in kakovosti. Povabil jih je k skrčenju jedilnih listov in vinskih kart, kar omogoča varčevanje pri osebju in hladilnikih, in k večji skrbi in pozornosti pri nabavi proizvodov, zelenjave, zelišč ipd., ki naj bodo čim bolj lokalni in domači. Vissa-

ni je poudaril, da je naša dežela, od Karnije do morja, v tem smislu zelo bogata in raznolika, saj je mogoče najti prav vse, od avtohtonih školjk do planšarskega sira, v premeru 100 do 150 km.

V prijetnem in vse prej kot akademskem ozračju, ki ga je znani »šef« popopral s svojim barvitim žargonom, ni manjkalo pikrih pripomb in tudi vprašanj. V glavnem je izhajal iz svojih izkušenj, iz velike ljubezni do poklica, ki jo je podedoval od očeta, ki ga je ob nedeljah ob štirih jutraj gnal na njivo, namesto da bi počival in se igral z vrstniki. Na obvezno vprašanje o gastronomskih vodnikih in zvezdicah pa je skeptično dejal, da nobena lestvica ni merodajna. Vprašljiva se mu zdi tudi strokovnost kritikov in njihovih avtorjev, vendar je kolege kljub temu pozval, naj prisluhnejo vsaki kritiki, še posebej pa oceni tujega gosta, ki ga ne poznajo. Skratka, bila je to poučna in učinkovita lekcija, ki jo je Expo Mitteschool, enogastronomski izložba tržaške Trgovinske zbornice, priredil s prispevkom Pokrajine Trst z namenom obogatiti krajevno enogastronomsko ponudbo in izobraževanje. Dodatne informacije na www.casavissani.it.

Davorin Devetak

EVRO

1,3690 \$ +0,57

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
20. maja 2009

valute	20.5.	19.5.
ameriški dolar	1,3690	1,3612
japonski jen	131,06	130,91
kitajski juan	9,3434	9,2896
ruski rubel	43,3320	43,3374
indijska rupija	64,9180	65,0450
danška krona	7,4452	7,4465
britanski funt	0,88260	0,87940
švedska krona	10,4915	10,4705
norveška krona	8,8100	8,7450
češka krona	26,615	26,669
švicarski frank	1,5124	1,5146
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	277,85	278,18
poljski zlot	4,3687	4,3770
kanadski dolar	1,5724	1,5754
avstralski dolar	1,7655	1,7563
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,1617	4,1655
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7090	0,7091
braziljski real	2,7819	2,7959
islandska krona	290,00	290,00
turška lira	2,0996	2,0923
hrvaška kuna	7,3634	7,3600

EVROTRŽNE OBRETNOSTNE MERE
20. maja 2009

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	0,30813	0,71625	1,24125	1,54875
LIBOR (EUR)	0,84938	1,24688	1,44063	1,59563
LIBOR (CHF)	-	-	-	-
EURIBOR (EUR)	0,849	1,244	1,443	1,606

ZLATO
(999,99%) za kg
21.893,00 € +287,30

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
20. maja 2009

vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	10,86	-
INTEREUROPA	6,99	-1,27
KRKA	68,73	+0,64
LUKA KOPER	24,61	+0,82
MERCATOR	169,63	+1,89
PETROL	272,09	+0,02
TELEKOM SLOVENIJE	176,08	+1,51
BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	55,00	-0,31
AERODROM LJUBLJANA	33,08	+0,85
DELO PRODAJA	28,00	+3,70
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	32,98	+9,93
ISTRABENZ	13,90	-2,11
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	10,69	+2,00
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	10,37	-9,98
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	41,96	-0,10
POZAVAROVALNICA SAVA	13,13	+5,63
PROBANKA	-	-
SALLUS, LJUBLJANA	464,00	+0,87
SAVA	248,72	-0,01
TERMÉ CATEŽ	-	-
ZITO	78,00	+1,17
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	19,01	+2,26

MILANSKI BORZNI TRG
20. maja 2009

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
AZA	1,334	+3,09
ALLEANZA	5,36	+2,39
ATLANTIA	14,71	+2,01
BANCO POPOLARE	6,14	-1,21
BCA MIPS	1,344	+0,98
BCA POP MILANO	4,955	+1,07
EDISON	1,01	+2,80
ENEL	4,3425	+1,11
ENI	17,14	+2,70
FIAT	7,98	+1,79
FINMECCANICA	10,58	+3,83
GENERALI	16,31	+1,87
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	2,665	+1,91
LOTTOMATICA	15,19	-1,30
LUXOTTICA	15,83	-0,63
MEDIASET	4,2925	-0,41
MEDIOBANCA	8,715	+4,75
PARMALAT	1,709	+1,12
PIRELLI e C	0,2905	+3,57
PRYSMIAN	10,30	+1,18
SAIPEM	17,93	+2,22
SNAM RETE GAS	3,0725	+0,41
STMICROELECTRONICS	5,285	+0,38
TELECOM ITALIA	1,02	+2,20
TENARIS	10,73	+2,09
TERNA	2,5875	-0,10
TISCALI	0,3765	+3,01
UBI BANCA	9,88	+1,39
UNICREDIT	1,916	+1,86

SOD NAFTE

(159 litrov)

59,65 \$ 0,00

IZBRANI BORZNI INDEKSI
20. maja 2009

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBI 20, Ljubljana	4.175,74	+0,89
SBITOP, Ljubljana	1.015,55	+0,87
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	1.861,92	-
BIRS,	959,96	+1,01
FIRS, Banjaluka	1.911,96	+1,34
Belex 15, Beograd	594,70	+1,77
SRX, Beograd	275,40	+0,61
BIFX, Sarajevo	1.673,11	+1,18
NEX 20, Podgorica	14.022,93	+6,42
MBI 10, Skopje	2.105,92	+3,85
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	8.422,28	-0,62
Nasdaq 100	1.727,84	-0,39
S&P 500, New York	903,49	-0,51
MSCI World, New York	947,68	+1,22
DAX 30, Frankfurt	5.038,94	+1,60
FTSE 100, London	4.468,41	-0,31
CAC 40, Pariz	3.303,37	+0,87
ATX, Dunaj	2.106,88	+3,04
PX, Praga	947,30	+3,53
EUROSTOXX 50	2.487,17	+1,12
Nikkei, Tokio	9.344,64	+0,58
STI, Singapur	2.269,24	+0,39
Hang Seng, Hongkong	17.475,84	-0,39
Composite, Sanghaj	1.435,70	+0,52
Sensex, Mubaj	14.060,66	-1,69

GLOSA

Nas bo ljubljanska vlada pustila na cedilu?

JOŽE PIRJEVEC

Na posvetu, ki smo ga imeli prejšnji četrtek v Državnem svetu na temo Primorske, me je najbolj presunilo pričevanje nekega šoferja, ki je vozil avtobus, s katerim je skupina »ezulov« prekorajčila italijansko-slovensko mejo v noči, ko je stopil v veljavo schengenski sporazum. Pripovedoval je, kako so proslavljali, si nazdravljali in vzklkali, da je to samo prvi korak k ponovni osvojitvi Istre. Toliko sem trezen in sočuten, da razumem bolečino tistih, ki so po vojni zapustili svoje domove in optirali za Italijo. Ne morem pa se strinjati z njihovim revanšizmom, ker ustvarja v tem delu Evrope žarišče napetosti, ki mu ne bo konca, če nam ne bo uspelo premostiti travm preteklosti in se sprijazniti z danostjo, kakršno je oblikovala krvava zgodovina 20. stoletja. Izhajajoč iz tega prepričanja, ki ni v korist samo Slovenije in Hrvaške, temveč tudi Italije, odločno nasprotujem manifestaciji, kakršno načrtuje Unija Istranov prihodnjo soboto v Lokvi. Nasprotujem tudi odločitvi ljubljanskih oblasti, da se ji ne postavijo po robu.

Kakšni so argumenti, na katere se sklicuje slovenska vlada? Gre predvsem za 11. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah, ki govori o svobodi zbiranja in združevanja. Pa tudi za 5. člen slovenskega zakonika o javnih zborovanjih, ki trdi, da za svečanosti ob rojstvu in poroki, jubilejih, družinskih praznikih, pogrebnih spovedih in žalnih svečanostih ni potrebno predhodno dovoljenje policije. Pri tem je treba opozoriti, da je Evropska konvencija formulirana dokaj ohlapno in daje oblastem veliko možnosti za kontrolo nad svobodo združevanja, in da 5. člen slovenskega zakonika očitno govori o družinskih manifestacijah lokalnega značaja, ne pa o »žalnih shodih«, vezanih na dogodek izpred šestdesetih let, o katerih ni dokazov, da so se sploh zgodili.

Opozoriti je treba tudi na kazenski zakonik, ki v svojem 297. členu prepoveduje javno spodbujanje sovraštva, nasilja in nestrpnosti in predpisuje zaporno kazen do dveh let za tistega, ki bi

to javno počel. Menim, da Unija Istranov spada v slednjo kategorijo. Ta organizacija se nikoli ni distancirala od brošure, izdane leta 1987, v kateri je trdila, da smo jadranski Slovani »sužnji po imenu, definiciji in funkciji«, predvsem pa začrtala program, sloneč na tezi, da se je treba vrniti na stare meje. V tej drži tudi vstraja, saj Slovence – točneje Lokavce – še vedno sramoti, češ da so začeli z »infojbiranjem« že septembra 1943, pri čemer skuša kriminalizirati antifašizem Primorcev, OF in NOB. S svojim podnaslovom »Svobodna istrska provinca v izgnanstvu« pa ne potvarja samo zgodovine – večina istrskih Italijanov ni bila izgnana, saj se je izselila v skladu z določili Pariške mirovne pogodbe in Londonskega memoranduma – temveč tudi osporava suverenost RS (in RH) v tem prostoru ter postavlja pod vprašaj njuno demokratično ureditev. Gre za organizacijo, ki se na mednarodni ravni povezuje s Sloveniji in slovenski manjšini na Koroskem najbolj sovražno skupino, kot je »Kärntner Abwehrkämpferbund«. Cilj povezovanja? »Poglobljeno sodelovanje v okviru boljšega varovanja skupnih interesov.« So ti interesi v korist RS in Slovenecem v zamejstvu? Mirne duše lahko rečemo, da ne. Če je tako, ne razumem, zakaj ljubljanska vlada ne čuti potrebe, da nas brani, če je treba tudi s tem, da s prepovedjo pohoda Unije Istranov sproži problematiko na evropski ravni in opozori na napad, kateremu smo izpostavljeni. Na take izzive smo Slovenci že znali odgovoriti, ko smo leta 1989 prepovedali »miting resnice« kosovskih Srbov v Ljubljani. Rekli boste, da pretiravam, ko primerjam tisti dogodek s sobotnim »romanjem« na Golobivnico. Mislim, da ne, ker gre v obeh primerih za isto bistveno vprašanje: smo Slovenci suvereni na lastni zemlji in znamo braniti svojo pravico do obstoja? S pravilnim odgovorom na to vprašanje, bi ljubljanska vlada samo dokazala Evropi, da ni le njena poslušna članica, temveč ustvarjalen osebek.

In kaj, če nas ljubljanska vlada pusti na cedilu? »Vstani Primorska, najdi svoj pravi obraz!«

VREME OB KONCU TEDNA

S subtropskim ciklonom večinoma sončno in toplo

DARKO BRADASSI

V zadnjem tednu je bilo za ta čas nenavadno toplo. Temperature so bile v povprečju za 4 do 6 stopinj Celzija višje od dolgoletnega povprečja. Najvišje dnevne temperature so predvsem na Goriškem in v Laškem dosegale 31 stopinj Celzija, ponekod so jih celo presegle. Razmeroma tople so bile tudi noči, predvsem včerajšnja, ko je v Tržaškem zalivu pihala šibka burja. Kot verjetno veste, so pri nas v poletnih mesecih najtoplejše ravno noči z burjo. Težko bomo verjetno pozabili na prve dni avgusta 1998, ko je bil ravno zaradi burje v nočnih urah Trst najtoplejše mesto v Italiji in menda tudi v Evropi. Opolnoči so tedaj namerili temperaturo natanko 30 stopinj Celzija. Bilo je res vroče, pihala pa je zmerna, toda zelo vroča in suha burja, kot da bi bil fen. No in res je ta zadnja trditve tudi v marsičem pravilna, saj je navsezadnje burja tudi deloma fenski veter, ker se spušča z višjega zaledja in se pri tem segreva in suši. Noči z burjo so zato predvsem v poletnih mesecih nekoliko toplejše. To velja tudi za včerajšnje nočne temperature, ki se v Tržaškem zalivu, pa tudi na Goriškem in ponekod v nižinah Furlanije Julijske krajine niso spustile pod 21 stopinj Celzija, kar je v tem obdobju kar veliko.

Omembe vredne so tudi najvišje temperature, ki so v teh dneh ponekod celo presegle 31 stopinj Celzija.

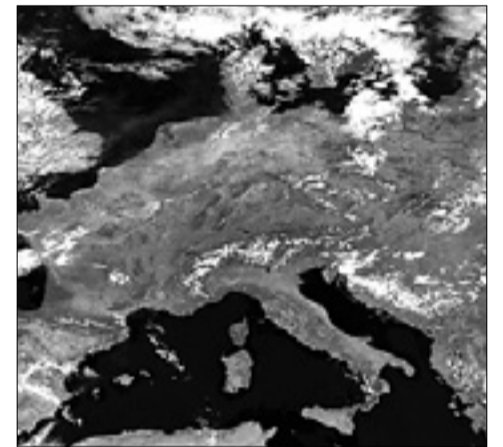
Tako toplo in suho vreme se bo nadaljevalo tudi v prihodnjih dneh. Nad nadmi in nad večjim delom Sredozemlja se namreč zadržuje subtropski anticiklon s toplim zrakom v višinah. Le obrobno bodo na vreme pri nas lahko vplivale vremenske motnje, ki se pomikajo preko srenjeevropskih držav, vendar bo njihov vpliv zelo skromen in le občasen. Pred njimi nas bo namreč obvaroval alpski greben. Pronicanje nekoliko bolj nestanovitnega zraka pa bo nekoliko izrazitejše nad vzhodno in severno Slovenijo.

S subtropskim anticiklonom torej v tem koncu tedna lahko pričakujemo povečini ugod-

ne vremenske razmere za morje, pa tudi (z redkimi izjemami) za izlete v gore ali za izlete v naravo. Za morje bosta verjetno najugodnejša dneva sobota in nedelja, za gore pa verjetno nedelja, ko bo ozračje še nekoliko stabilnejše in toplejše. Morje v Tržaškem zalivu se je sicer včeraj zaradi šibke burje nekoliko ohladilo in ima nekaj več kot 19 stopinj Celzija, v prihodnjih dneh pa se bo predvidoma segrelo vsaj za kakšno stopinjo. Drugače pa je v Lignanu, kjer je bolj plitvo in ni bistvenega vpliva burje. Tam je morje že toplo kot v poletnih mesecih in ima nekaj več kot 23 stopinj Celzija.

Nadpovprečno topla vremenska faza se bo po pričakovanih zaključila že v začetku prihodnjega tedna, ko bo anticiklon oslabil in bo proti nam začel pritekati nekoliko manj vroč atlantski zrak. Obetajo se nekoliko nižje temperature in občasna nestanovitnost. Predvsem sredi prihodnjega tedna pa bi znalo priti do prehodne izrazitejše ohladitve.

Od danes do nedelje bo prevladovalo sončno vreme, le jutri bo v popoldanskih urah nekaj več krajevne spremenljivosti in bi lahko nastala kakšna manjša ploha. Najvišje dnevne temperature bodo povečini nad 30 stopinj Celzija.

KAZLJE

O zdravi prehrani za diabetike

KAZLJE - V okviru spomladanskih predavanj, ki jih za svoje člane in druge prebivalce organizira Društvo Kraški dren, ki združuje blizu 300 članov, ki uspešno telovadijo v 13 telovadnih skupinah na Krasu, so organizirali že tretje predavanje. Tokrat je v vašem domu v Kazljah (19.5.) o zdravi prehrani za diabetike spregovorila dipl. medicinska sestra Klara Peternej iz sezanskega zdravstvenega doma.

Glede na to, da je sladkorna bolezen epidemija sodobnega časa, za katero v Sloveniji oboleva več kot 125 tisoč bolnikov, je spregovorila o tej bolezni sodobne civilizacije, predvsem pa o uravnoteženi prehrani oz. prehranski piramidi ter na kaj bi morali biti pozorni sladkorni bolniki. Bolezen, ki se kaže kot tiha ubijalka, je naša najbolj zvesta sopotnica življenja, obvladovanje te bolezni pa je odvisno prav od bolnika. Sladkorna bolezen je povezana z ostalimi dejavniki tveganja kot so prekomerna telesna teža, kajenje, premalo gibanja, povečan krvni sladkor in pritisk, stres itd.). Seveda pa v zdrav življenjski slog poleg pravilne in uravnotežene prehrane sodi tudi dovolj gibanja in skrb za normalno telesno težo, kar je zelo pomembno za uravnavanje krvnega sladkorja. Peternelova je spregovorila tudi o tem, kdaj govorimo o sladkorni bolezni in kakšni so znaki te bolezni.

Ob koncu telovadne sezone v mesecu juniju (19.6.) pa bodo pripravili zaključek z družabnim srečanjem v lovski koči v Godnjah.

Olga Knez

LJUBLJANA - Na pobudo Biotehniške fakultete in Zavoda za gozdove RS

Dvajset medvedov opremili z napravami za preučevanje njihovega gibanja

LJUBLJANA - Pri proučevanju gibanja in obnašanja rjavega medveda z uporabo GPS telemetrijo, ki traja do oktobra 2010, so odločili 25 medvedov, od tega so jih 20 opremili z GSM/GPS ovratnicami. Med razlogi za približevanje naseljem so tudi neurejena odlagališča odpadkov.

Kot so pred par dnevi strokovnjaki z Biotehniške fakultete in z Zavoda za gozdove Slovenije pojasnili na Agenciji RS za okolje, želijo v projektu ugotoviti predvsem območja gibanja medvedov in vzroke za srečanja s človekom. Agencija RS za okolje, ki izdaja tako odločbe za izreden odstrel medvedov kot tudi izplačuje škode po medvedu, je predlagala, da se vedenje o rjavem medvedu nadgradi tudi s tem projektom. Prvi zaključki projekta, ki se zaključijo oktobra 2010 bodo tako znani konec leta 2010.

Vodja projekta Klemen Jerina z Biotehniške fakultete v Ljubljani je ob tem pojasnil, da je pred 100 leti medved v Sloveniji skoraj izumrl, saj je ostalo le nekaj deset osebkov, in sicer na kočevskem in snežniškem območju. Okrog leta 1970 so jih našli okrog 160, po zadnjih podatkih pa jih je okrog 430. V zadnjih letih se povečuje predvsem število problematike z medvedom, bližnja srečanja s človekom, napadi na drobnico, uničenje čebelnjakov. Leta 1977 so zabeležili približno 200 škod, leta 2007 se je ta številka približala 450.

Po besedah Jerine se medved približuje naseljem predvsem zaradi hrane, ki pa jo najde med drugim tudi zaradi številnih neurejenih odlagališč smeti, neurejenih kontejnerjev ipd. »Samo s povečanim odstrelom se škode verjetno ne bodo zmanjšale, z zaraščanjem pa ta problematičnost še bolj narašča,« je poudaril. Prepričan je, da je treba razkriti vzroke, zaradi katerih medved prihaja v bližino človeka. Osnovni vir informacij je tako GPS ovratnica, ki vsako polno uro posname lokacijo odlovljenih medvedov. Meri se tudi temperatura v ovratnici, ter hitrost gibanja medveda.

»Z omenjeno tehniko lahko ugotovimo tudi dnevne in tedenske migracije medveda,«

je pojasnil Klemen Jerina. Tako je bil na primer medved, ki so ga odlovili na Rožniku in so mu tudi nadelo ovratnico, v ponedeljek v bližini Trojan, dnevno pa prehodi približno 15 kilometrov. Ta medved ne kaže agresivnosti, obenem pa tudi ne kaže strahu pred človekom.

Medvedu se jeseni pogosto premaknejo iz strnjene gozdne območja v bližino človeka in zahajajo na njive ter sadovnjake po hrano. Dostikrat pa se hranijo tudi v neurejenih smetiščih. Jerina je poudaril, da urejena krmišča ne zadržijo medvedov na določenem območju. Vodja oddelka za gozdne živali in lovstvo na Zavodu za gozdove Marko Jonozovič je ob tem poudaril, da krmišča niso pomembna le za zadrževanje medvedov, temveč tudi za monitoring in izbirni odstrel. Pojasnil je, da je največ odlovljenih medvedov starih od dve do pet let, najstarejši pa je po njegovi oceni star preko 20 let.

»Vsak medved je po gibanju zelo individualen«, je poudaril Miha Krofel, ki sodeluje kot raziskovalec na projektih, povezanih z medvedom na Biotehniški fakulteti. Kot je pojasnil, se na primer medvedka Mirka giblje na manjšem območju in redno prečka hrvaško mejo, medvedka Ana pa se giblje na območju od Ljubljane do Snežnika.

Analiza gibanja se meri s pomočjo ovratnice, medtem ko na terenu popišejo mikrohabitatne značilnosti prostora, prisotnost virov hrane. V večini primerov pa preverijo, ko se medved približa naselju ali cestam. Baterije v ovratnicah trajajo približno eno leto, po prenehanju delovanja ovratnice ta odpade, kasneje pa jo lahko ponovno uporabijo. Pri izbiri dnevnih počivališč medvedu na bolj oddaljenih krajih iščejo lokacije, ki so na odprtem in omogočajo pregled nad območjem. Pri počivališčih v bližini človeka pa iščejo zaraščene terene, ki jim nudijo kritje.

Zadnje smrtna žrtev, ki je bila posledica napada medveda na človeka, smo v Sloveniji zabeležili v zgodnjih 70. letih. V zadnjih 10 letih pa beležijo od enega do treh primerov telesnih poškodb. (STA)

AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA - »Reševanje« nemške tovarne iz skupine GM

Za Opel poleg Fiatove še dve prevzemni ponudbi

Fiatova konkurenta belgijski Rhj in kanadska Magna - Zaskrbljenost sindikatov

ZADEVA MILLS Berlusconi v parlamentu po volitvah

RIM - Predsednik vlade Silvio Berlusconi je v torek napovedal, da bo osebno čim prej poročal parlamentu o razsodbi, s katero je milansko sodišče obsodilo njegovega odvetnika Davida Millsa na 4 leta in 6 mesecev zapora, ker ga je sam Berlusconi, kot piše v utemeljitvi, podkupil, da bi lažno pričal. Včeraj pa se je premier nekoliko premislil. V parlament bo prišel verjetno šele po volitvah, in sicer zato, da ne bi »motil« volilne kampanje.

Voditelj Demokratske stranke Dario Franceschini se novi Berlusconi jevni odločitvi ni čudil. »Premier ni našel časa, da bi prišel v parlament niti zato, da bi poročal o gospodarski krizi,« je dejal. Sicer pa je Franceschini podobno kot voditelj Italije vrednot Antonio Di Pietro tudi včeraj vztrajal, da se mora premier odreči imuniteti, ki mu jo zagotavlja sporni zakon Alfano, ter se braniti na rednem procesu, kot to zahteva temeljno načelo enakosti državljanov pred zakonom. Di Pietro pa je pristavil, da ko bo Berlusconi prišel poročati o zadevi Mills v parlament, bo njegova stranka sprožila postopek za njegovo odstavitev.

Medtem so se sodniki včeraj odzvali na besedne napade, ki so jih predstavniki vladne večine z Berlusconi na čelu izrekli na račun milanskih sodnikov, ki so obsodili Millsa. Vodstvo združenja sodnikov in javnih tožilcev ANM je v noti za tisk zavrnilo kritike tudi osebne narave in celo žalitve, ki jih je bila deležna zlasti predsednica milanskega sodišča Nicoletta Gandus, češ da je takšno nastopanje predstavnikov zakonodajne in izvršne oblasti nesprejemljivo in protiustavno. Vse kaže, da bo do zadeve v kratkem zavzel svoje stališče tudi Višji sodni svet, se pravi organ samouprave sodne oblasti.

Angela Merkel

TURIN - Fiat je včeraj nekaj minut pred iztekom roka uradno predstavil svojo ponudbo za prevzem nemške avtomobilске družbe Opel. Ponudba je korak na poti k novemu svetovnemu avtomobilskemu koncernu, ki naj bi ob Fiatu in Oplu obsegal še ameriški Chrysler in britanski Vauxall.

Iz Nemčije so sporočili, da se - ob Fiatu - potegujeta za prevzem Opla še dve ponudbi: belgijska družba Rhj, ki jo nadzoruje ameriški investicijski sklad Ripplewood, in kanadska Magna skupno z rusko avtomobilsko hišo Gaz. Dejstvo, da so predvideni rok za izročitev ponudb (18. uro) premaknili na polnoč, naj bi pričalo o morebitnem četrtem konkurentu. Ta naj bi zaprosil za zamik, da bi v zadnjem hipu vskočil v tekmo za Opla.

Nemška vlada naj bi izbrala ponudnika, ki naj bi rešil nemško avtomobilsko hišo pred stečajem matične ameriške hiše General Motors, do nedelje. Odločitev berlinske vlade je obvezna, ni pa odločujoča. Merklova se bo morala

soočiti še z ameriško vlado. Glasnik nemške vlade Ulrich Wilhelm je sinoči izjavil, da »v tekmi za Opel ni favoritov«. Po nekaterih novicah naj bi berlinska vlada v kratkem odobrila poldrugo milijardo evrov posojila za »rešitev« Opla.

Podrobnosti treh (ali štirih) ponudb naj bi bile znane v prihodnjih dneh. Le takrat bo jasno, koliko možnosti ima Fiat. Po morda nekoliko preuranjenem mnenju italijanskega ministra za industrijo Claudia Scajole naj bi bila Fiatova ponudba »najboljša«.

O zadevi bo danes razpravljala italijanski ministrski svet. Minister za delo Maurizio Sacconi je napovedal, da bo vzel v pretres tudi skrb italijanskih sindikatov, ki se bojijo, da bodo Fiatov »prodor« v Nemčijo plačali italijanski delavci. Za tajnika sindikata CGIL Guglielma Epifanija je zgodba »vse bolj nadrealistična.« »Vlada in sindikati nismo seznanjeni z zadevo in ne vemo, ali bodo Fiatove tovarne v Italiji proizvajale tako, kot doslej, ali pa nameravajo nekatere zapreti.«

RAI - Za opozicijo so vsiljeni »od zunaj« Imenovanje direktorjev sredi ostrih polemik

RAI - Upravni svet državne radiotelevizije RAI je včeraj na predlog generalnega direktorja Maura Masija imenoval Augusta Minzolinija za direktorja televizijskega dnevnika TG1, Maura Mazza pa za direktorja televizijske mreže RAI1. Minzolinij je bil doslej politični kronist dnevnika La Stampa, Mazza pa je doslej vodil televizijski dnevnik TG2. Poleg tega je upravni svet RAI imenoval po dva namestnika za vsakega direktorja, in sicer Gianfranca Comanducija in Lorenza Leia ter Giancarla Leoneja in Antonia Marana.

Sicer pa se je upravni svet RAI ob teh imenovanjih razbil. Trije člani iz krogov sedanje politične opozicije so v znak protesta celo zapustili sejo. Po njihovem gre za nesprejemljiva imenovanja, ker so bila vsiljena od zunaj (v bistvu od predsednika vlade Berlusconi in njegovih najtesnejših sodelavcev), ne glede na potrebe po reorganizaciji državne radiotelevizije. Polemika se je takoj razširila na politične vrhove. Predstavniki vladne večine so imenovanja pozdravili, predstavniki opozicije pa so protestirali, češ da je vladna večina »zasedla RAI«.

AUGUSTO MINZOLINI

MAURO MAZZA

INDUSTRIJA Naročila v enem letu padla za 26%

RIM - Italijansko gospodarstvo je še vedno v globoki krizi. To potrjujejo tudi podatki, ki jih je včeraj objavil osrednji statistični zavod Istat. Marca so naročila za italijansko industrijo padla za 2,7 odstotka v primerjavi s februarjem 2009 in kar za 26 odstotkov v primerjavi s marcem 2008. Posebno nespodbudno je v avtomobilski industriji. Marca je proizvodnja v tem sektorju nazadovala za 27,9 odstotka v primerjavi z letom poprej, medtem ko so naročila padla za 19 odstotkov.

Po ugotovitvah Istate je treba nazadovanje naročil pripisati predvsem padcu zunanega povpraševanja. Na notranjem trgu so se namreč zvišala za 1 odstotek. Pri proizvodnji pa je situacija obratna: marca se je zunanje povpraševanje zvišalo za 0,1 odstotka, notranje pa je nazadovalo za 1,3 odstotka.

SLIKARSTVO - Razstava bo odprta do 5. julija

Mojstrovine Beata Angelica na ogled na rimskem Kapitolu

RIM - V Kapitolskem muzeju v zgodovinskem centru Rima je na ogled obsežna razstava, posvečena italijanskemu slikarju, poznanemu kot fra Angelico ali Beato Angelico (1387-1455). Umetnik, rojen v kraju Vicchio di Mugello v Toskani, velja za enega največjih italijanskih zgodnjerenesansnih slikarjev.

Postavitev v Kapitolskem muzeju je po navedbah kuratorjev največja razstava po letu 1955 v Italiji, posvečena fra Angelicu. Predstavljena so dela iz različnih obdobjih umetnikovega ustvarjanja, in sicer od risb in tabelnih slik do fragmentov fresk. Dela za razstavo so posodili nekateri najpomembnejši italijanski muzeji, nekaj del pa je v zasebni lasti, od teh so nekatera razstavljena prvič.

Med bolj znanimi deli na razstavi so znamenita slika Paradiz, ki jo sicer hranijo v galeriji Uffizi v Firencah, "Armadio degli Argenti" iz dominikanskega samostana sv. Marka v Firencah in triptih iz Cortone. Razstava je odprta še do 5. julija.

Fra Angelico s pravim imenom Guido di Pietro je okrog leta 1420 vstopil v samostan sv. Dominika v Fiesoloh. Njegov učitelj je bil zelo verjetno slikar in miniaturist Lorenzo Monaco. Leta 1439 se je preselil v Firence, kjer je bil v samostanu sv. Marka. Na povabilo papeža Evgena IV. je med letoma 1445 in 1450 deloval v Rimu. Slikal je izključno sakralne teme.

Njegov slog vsebuje še elemente gotike in miniaturnega slikarstva. Zelo natančno je obdeloval detajle, uporabljal je svetle zračne barve, predvsem modro in svetlo rdečo ter mnogo zlate. Za njegova dela je značilna preprosta kompozicija, v poznejši delih je večkrat skušal s perspektivo ustvariti prostorski vtis.

Beato Angelico, Oznanenje

SUSANNA AGNELLI Ministrica, ki je pomagala Sloveniji v EU

SUSANNA AGNELLI

ZORAN THALER

RIM - Nedavno umrla Susanna Agnelli je v času vodenja italijanske zunanje politike od januarja 1995 do aprila leta 1996 umaknila italijanski veto nad pridruženim članstvom Slovenije v Evropski uniji. To je bil velik preobrat v italijanski zunanji politiki, ki je bila v odnosu do Slovenije od leta 1994 (prva Berlusconijska vlada) pod odločilnim političnim vplivom tržaške desnice.

Po volilni zmagi desne sredine spomladi leta 1994 je Silvio Berlusconi za zunanjega ministra imenoval Antonia Martina, enega od ustanoviteljev stranke Forza Italia. Martino je veljal za zmernega in liberalno usmerjenega politika, vprašanja odnosov s Slovenijo in Hrvaško pa je prepustil podtajniku Liviu Caputu. Veto nad pridruženim članstvom Slovenije v EU je na nekem kongresu Berlusconijske stranke glasno zahtevala tedanja tržaška poslanka Antonietta (Marucci) Vascon. Njen predlog je takoj doživel podporo tržaške desnice in ezulskih združenj, v Rimu je postal njegov največji zagovornik podtajnik Caputo, ki je prepričal ministra Martina in tudi predsednika vlade Berlusconijskega.

To so bili meseci ostrih polemik med Italijo in Slovenijo, ki so trajale vse do začetka leta 1995, ko je Bossijeva Severna liga obrnila hrbet Berlusconijsko in povzročila padec njegove vlade. Berlusconijska je v Palači Chigi nasledil Lamberto Dini, Martina pa Agnellijskega. Odnosi med Rimom in Ljubljano so se kmalu otoplili in začela so se dolga pogajanja, ki so privedla do umika italijanskega veta.

Slovensko diplomacijo je takrat vodil Zoran Thaler, s katerim je italijanska zunanja ministrica imela v začetku precej razburljive odnose, ki so se s časom normalizirali. Svojo vlogo je odigrala tudi Evropska unija s t.i. Solanovim kompromisom, ki - kljub začetnim težavam - ni imel hujših posledic za Slovenijo, kot so napovedovali nekateri slovenski politični in kulturni krogi.

Susanna Agnelli, kot so ob njeni smrti podčrtali mnogi italijanski dnevniki, je ob umiku veta nad pridruženim članstvom Slovenije v EU imela pred seboj tudi razvojne perspektive Trsta in Furlanije-Juljske krajine. Zunanja ministrica je vsekakor dobro poznala ne samo razmere v Sloveniji, temveč tudi v drugih državah na območju nekdanje Jugoslavije. Medtem ko je bil njen predhodnik Martino evroskeptik in to odkrito priznaval, je bila Agnellijska zavzeta zagovornica širitve Evropske unije na vzhod. S.T.

MLADI INDIJEC 15-letnik si je vzel življenje zaradi ljubezni

POTENZA - Včeraj dopoldne se je v središču Potenze odigrala nenavadna tragedija. 15-letni dijak, Prasa po imenu, si je vzel življenje zaradi ljubezenskega razočaranja. Oblil se je z bencinom, zanel ogenj, se kot goreča bala vrgel s stopnišča Mamelini in obležal mrtev na asfaltnih tleh. Vse skupaj se je zgodilo tako hitro, da ga nihče ni utegnil ustaviti.

Najstnik je bil indijskega rodu, v Italiji pa je živel že 13 let. Ko je bil star 2 leti, ga je namreč posinovila neka družina iz kraja Pignola pri Potenzi. Kot kaže, se je normalno razvijal. Hodil je na znanstveni licej Galileo Galilei in, kot se pri takih letih dogaja, se zagledal v sošolko. Kolikor je dano vedeti, je med mladima vzkliklo razmerje, a očitno se je kmalu razdrlo, saj se je deklica drugače odločila. To pa je Praso izredno potrlo. Ni izključeno, da so na dan prišli še drugi problemi, mogoče tudi nezadostna integracija. Tik pred usodno gesto je mladenič poslal sms sporočilo dekletu. Mogoče bo to besedilo bolje osvetlilo, kaj je botrovalo tragediji.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

ZNANOST - Fabio Pasian, odgovorni pri astronomskem observatoriju za vesoljsko misijo Planck

»Pred izstrelitvijo sem razmišljal o usodi svojih mladih sodelavcev«

Satelit Planck odkriva skrivnosti nastanka vesolja - Širokopotezen projekt soustvarjajo prekerni raziskovalci

Prejšnji četrtek so v Francoski Gvajani izstrelili raketu s satelitoma Evropske vesoljske agencije (ESA) Planck in Herschel. Na satelitu Planck bosta dve napravi merili sevanje kozmičnega ozadja in tako odkrivali skrivnosti izvora vesolja. Eno od naprav so izumili raziskovalci tržaškega astronomskega observatorija INAF, visoke šole SISSA in Univerze v Trstu. O vesoljski misiji smo se pogovorili z odgovornim pri astronomskem observatoriju, Tržčanom Fabiom Pasianom.

Pred izstrelitvijo je bila napetost na višku. Kakšne misli so vas obhajale med vzratnim štetjem, po šest-najstletnem delu?

Takrat je nastopil čas obračunov in vsak je ocenjeval svoje izbire. Jaz sem se spominjal svojega vstopa v projekt, ko sta me vanj vključila Gigi Danese (SISSA) in tedanji direktor observatorija Giorgio Sedmak, katerega je takoj zatem nasledil Fabio Mardirossian (leta 1996, op. p.). Sprva sem načrt podcenjeval. Zame je to četrta vesoljska misija, doslej pa sem se v glavnem ukvarjal z arhiviranjem podatkov. Vedel sem, da je ta zadeva bolj zapletena, a nisem si predstavljal, do kolikšne mere.

Kako se je vse skupaj začelo?

Načrt so snovali kozmologi in astrofiziki iz Bologne, Padove in Milana. Posredovali so ga agenciji ESA, ki ga je štiri leta pozneje odobrila. Tedaj smo vskočili tržaški znanstveniki, teorijam iz astrofizike smo pristavili dobro poznavanje informatike.

Kaj ste zatem naredili?

Zgradili smo mehanizem, ki upravlja podatke in integrirali programsko opremo za obdelavo in analizo podatkov. Z ustreznimi algoritmi smo zagotovili, da bo vsak bit, ki ga satelit pošlje na Zemljo, uporaben. V bistvu so to zemljevidi neba z različnimi frekvencami energij in sevanj, ki jih naša naprava zaznava. Izločili bomo moteče plasti, kot so ozvevdja, prahovi ter sinhrotronski žarki in pridobili čisto kozmično sevanje ozadja. Ker vemo, kako se razne komponente astrofizike obnašajo, jih znamo tudi izločiti iz slike. Vse, kar je za nas nepotrebno, pa bo za mnoge kozmologe prava bogatitev. Astronomija je kakor svinjina: ničesar ne mečemo v smeti ...

Kaj je sevanje kozmičnega ozadja?

To je prva vidna svetloba po velikem puku (big bang). Teorija pravi, da prvih 300 tisoč let po velikem puku svetlobe ni bilo. Materija in energija sta bili tesno povezani. Ko sta se ločili, je nastala prva svetloba in torej najstarejši vidni element - kozmično ozadje, ki je tudi dokaz velikega poka in ekspanzije vesolja. Razlike v temperaturi ali svetlobi predstavljajo »semena« galaksij - točke, kjer se je materija združila. Mi iščemo dokaz za to teorijo.

Koliko časa bo trajala misija?

Finančna sredstva odgovarjajo obdobju 17 mesecev. Če bodo rezultati dobri, bi lahko misijo podaljšali za 14 mesecev. ESA je pripravljena vložiti več sredstev, saj je pričakovanje veliko.

Kaj od vas pričakuje svet znanosti?

Bolje bomo poznali nastanek vesolja in razumeli, ali

Z leve proti desni intervjuvanec Fabio Pasian, Andrea Zacchei, George Smoot (profesor fizike na univerzi v Berkeleyu, utemeljitelj teorij o mikrovalovnem sevanju kozmičnega ozadja in Nobelov nagrajenec za fiziko iz leta 2006) in Samuele Galeotta

se vesolje še naprej širi, krči ali pa niha. Po podatkih prejšnjih misij naj bi se vesolje še širilo, mi bomo to preverili.

Satelit že pluje po vesolju. Kdaj boste začeli zbirati podatke?

Satelit je začel oddajati pol ure po izstrelitvi, našo napravo (LFI) pa bodo vključili šele 2. junija, ko bo dovolj hladna. LFI meri svetlobo, torej energijo in temperaturo, ki je zelo blizu absolutni ničli (-273°C). Tako nizke temperature ni mogoče opazovati s toplo napravo, ker bi le-ta oddajala toploto in bi torej merila lastno temperaturo. Morali smo ustvariti čim hladnejše razmere. Našo napravo bomo privedli do temperature 20 kelvinov (-253°C). Hlajenje do 100 kelvinov poteka pasivno, nato moramo dodati plače, ki jih ESA ne krije. Po celem svetu sodeluje v načrtu 400 ljudi z 22 inštitutov in 14 držav.

Kolikšne investicije je terjala celotna misija?

Če seštejemo stroške za satelit, naprave, izstrelitev in osebe, ki ga neposredno plačuje ESA, je vse skupaj stalo 700 milijonov evrov. K temu moramo dodati plače, ki jih ESA ne krije. Po celem svetu sodeluje v načrtu 400 ljudi z 22 inštitutov in 14 držav.

Koliko ljudi sodeluje v Trstu?

Do decembra so observatorij INAF, visoka šola SISSA in Univerza v Trstu vložili v načrt 68 delovnih let, to se pravi, kakor da bi 68 ljudi delalo po eno leto. Marsikdo se z misijo ukvarja občasno, drugi vseskozi. Zdaj dela na tem 15 ljudi pri INAF, 7-8 pri šoli SISSA in Anna Gregorio z oddelka za fiziko. Slednja je odgovorna za stike z agencijo ESA, center za obdelavo podatkov pa koordinira Andrea Zacchei.

Na dan izstrelitve ste omenili, da je 70% sodelujočih raziskovalcev prekernih.

Ta tema mi je zelo pri srcu.

Nadarjeni raziskovalci, ki odkrivajo skrivnosti vse-mirja, nimajo stalne plače: ali ni to absurd?

To je tragedija naše države. Mladi raziskovalci nimajo niti pravičnih delovnih pogojev. Res je, da imajo tovrstni projekti datum začetka in konca, naš bo trajal štiri leta. Toda v tem času bi morali vsem zagotoviti štiriletno pogodbo s pokojninskimi prispevki, bolniškim dopustom in dostojno plačo, pravzaprav nekoliko višjo plačo, ker raziskovalci nimajo zajamčene prihodnosti. V civilnih državah bi bilo to normalno, pri nas, kjer je vse sad improvizacije, pa ne. Malokdo ima redno pogodbo za določen čas, mnogo je pogodb za občasno sodelovanje, ostali so študenti. Denar pa ne prihaja redno, tako da obstaja celo možnost prekinitev načrtov. Satelit je že odpotoval, pogodba pa je še vedno predmet razprave. O čem naj razpravljamo?

Državnih sredstev za raziskovanje je vse manj ...

Iz leta v leto manj. V okviru celotnega italijanskega dela projekta smo zaprosili za pet milijonov evrov sredstev, prejeli pa bomo menda 2,8 milijona. Stroške bo potrebno omejiti. Sama vesoljska misija je najbrž prepomembna, zato bodo krčili sredstva za znanstvene študije, zaradi katerih se je vse skupaj začelo ...

Moram pa poudariti, da smo čudovita ekipa. Tik pred izstrelitvijo, če se povrnem k prvemu vprašanju, sem razmišljal o usodi svojih mladih sodelavcev. Naši informatiki so veliki navdušenci, ki marsikaj tvegajo, saj bi si lahko poiskali udobnejšo zaposlitev. Ko bi se raketa raztreščila, bi bili zdaj na cesti.

Aljoša Fonda

VOLITVE 2009

Soočenje o Trstu, Istri in Evropski uniji

Demokratska stranka prireja danes ob 18. uri na Pomorski postaji predvolilno soočenje o Evropski uniji, Trstu in Istri. Za govorniško mizo bodo sedeli Luciano Vecchi, kandidat za Strasbourg, predsednik kulturnega krožka Istria Livio Dorigo in dosedanj evropski poslanec iz Slovenije Aurelio Juri, ki na junijskih volitvah ne kandidira.

Pressburger o vlogi javnih občil v Evropi

Kandidata Italije vrednot za evropski parlament Giorgio Pressburger in Georg Schedereit (novinar z Južne Tirolske) prirejata danes ob 11.30 srečanje o vlogi javnih občil v EU. Srečanje bo v Caffè degli Specchi na Velikem trgu.

Od rizika do briškole: v Trstu prvi sejem igre

Trstu se konec meseca obetajo tri dni zabave v znamenju najrazličnejših kratkočasnih dejavnosti. Od 29. do 31. maja bo na sejmšiču namreč na vrsti Game, prvi tržaški sejem igre.

Tridnevno prireditev sta predstavila predsednik družbe Fiera Trieste spa Fulvio Bronzi in tržaški občinski odbornik za gospodarski razvoj Paolo Rovis. Game bo po njunih besedah velika dvorana za strateške in druge igre ter zabave. Dogodkov bo še in še, omenili bi samo najbolj pomembne: mednarodni turnir srednjeveško-fantastične igre Warhammer Fantasy Battle (miniaturene vojske, ki se borijo z loki, sabljami in sekirami); državni turnir Warhammer 40k (wargame znanstvene fantastike); krajevni turnir Gospodarja prstanov; krajevni turnir igre Flames of War; državni turnir Dungeons & Dragons. Prostor bo tudi za klasične igre s kartami (bridge, poker, briškola), videogre, japonske igre manga, šah, biljard, riziko. Prireditev bodo dodatno obarvali koncerti ter tečaj risanja in slikarstva. Spored in podrobne informacije so na voljo na spletni strani www.expgame.it.

PROSEK - Odbor za ločeno upravljanje jusarskega premoženja

Ervatti, obnova in deželni prispevek

Obnovitvena dela bi se morala začeti do 30. novembra, sicer bi bili ob deželni prispevek - Molk občine in »čudno« srečanje na deželi

Balinišče centra Ervatti je potrebno obnoviti

KROMA

Nekaj sumljivega se skriva za skorajšnjo obnovo struktur športnega centra Ervatti pri Briščikih. Sumljivega in nejasnega.

V športnem središču na proseški Rouni, kot domačini pravijo tistemu območju, bi morali najkasneje čez dobrih šest mesecev začeti dela za prilagoditev struktur varnostnim predpisom in drugim normam. Potrebno bo obnoviti električno napeljavo, ogrevanje, na novo prekriti balinišče, predvidena pa so še nekatera druga dela. Rok za začetek del zapade 30. novembra letos. V primeru zamude bi bil proseški Odbor za ločeno upravljanje jusarskega premoženja ob predvideni deželni prispevek in dela bi izvisela.

Lastnik območja je proseški jus, koristnik deželnega prispevka v višini skupno 750 tisoč evrov za obnovo športnih objektov. Ta prispevek je bil vključen v deželni finančni zakon 2007 (Illyjeva uprava) s 15-letnim izplačilnim rokom. Dejansko: jus prejme za obnovo vsako leto po 50 tisoč evrov.

Letna vsota pa je prenzika za prepotreben korenit poseg. Zato se je jusarski odbor marca letos dogovoril z občinsko upravo (prisotni župan Dipiazza, odbornika Bandelli in Lippi in funkcionar arh. Nicotra), da bo občina prispevala sredstva za obnovo. Gre za sredstva, ki jih občina upravlja na račun jusa (230 tisoč od izrednega in 25 tisoč od rednega upravljanja, skupno 255 tisoč evrov). Poleg tega bi občina tudi vodila obnovitvena dela.

Minila sta skoraj dva meseca, a na tržaški občini je vse zastalo. Predsednik zahodnokraškega rajonskega sveta Bruno Rupel je 8. maja opozoril župana Dipiazza na zavlačevanje, ta ga je pozval, naj se domeni z arh. Nicotro. Po več kot desetih dneh Ruplu še ni uspelo dobiti zveze z Nicotro (!).

Pač pa je pred nekaj dnevi prejel dopis tržaškega pokrajinskega odbora olimpijskega komiteja z vabilom na današnje srečanje na deželi, na katerem naj bi »analizirali in se dogovorili o morebitnih načrtih za obnovo in preno-

vo športnih struktur na Proseku.« Na srečanje so bili ob deželnem odborniku za šport De Anni povabljeni tržaški odbornik za šport Lippi, deželni predsednik olimpijskega odbora Felluga, pokrajinski odbornik za šport Tommasini, zgonski odbornik za šport Luciano Milič, predsednik proseškega jusarskega odbora Bogdan Bogatec, pokrajinski predstavnik hokejske zveze Tommasini, pokrajinski predstavnik rugbyjske zveze Stefanelli, pokrajinska predstavnica bezbolske zveze Babich, predsednik rugbyjskega kluba Venjulia Boltar, predsednik Junior Alpina Cernecca in predsednik Primorja Sergio Ukmar.

Ob takem vabilu se zastavlja nekaj vprašanj. Zakaj prav sedaj tolikšno zanimanje za obnovo struktur na Rouni? Ali obstaja povezava med »molkom« tržaške občine in srečanjem na deželi? In predvsem: Ali obstaja »povezava« med srečanjem na deželi in deželnim prispevkom proseškemu jusarskemu odboru?

M.K.

ZGONIK - Na torkovi, zadnji občinski seji

Obračuni, zahvale in pohvale v zgoniškem občinskem svetu

Obračun 2008 vreden 2 milijona 868 tisoč evrov, upravni preostanek 499 tisoč evrov

Pet let so razpravljali, se soočili o občinskih zadevah, včasih tudi krepko, a vedno spoštljivo, nikoli preko meje omike. V torek so na poslednji seji potegnili črto pod mandatno dobo in so si naposled, po odobritvi zadnjega obračuna, prijateljsko segli v roke v pošten pozdrav. Nekateri se bodo po junijskih volitvah vrnili na sedanja svetniška in odborniška mesta, nekateri so se odločili za drugačne življenjske poti, vsem pa bo - sodeč po besedah, izrečenih ob slovesu - ostala izkušnja svetnikov in odbornikov v zgoniškem občinskem svetu v lepem spominu.

Zadnja občinska seja v Zgoniku je tako potekala v znamenju obračunov. Upravnih in človeških. O upravnem obračunu je prav v zadnji točki dnevnega reda poročal župan Mirko Sardoč. Zadnji obračun njegovega drugega mandata je bil vreden 2 milijona 868 tisoč evrov; upravni preostanek 499 tisoč evrov. Kar lep dosežek. Tudi ob upoštevanju dejstva, da so bila vsa predvidena javna dela izvedena, vsa odkrita delovna mesta zasedena in vse storitve in službe redno in dosledno zagotovljene. Obračun je bil odobren z glasovi levosredinske večine; Slovenska skupnost in Pol za Zgonik sta se - iz doslednosti, ker nista bila soudeležena pri pripravi dokumenta - vzdržala.

Sardočevo zadnje poročilo je bilo zahvalno obeleženo. Zahvalil se je vsem sodelujočim na občinskem prazniku. Ob nedavnem občnem zboru v zgoniškem športno-kulturnem centru se je zahvalil Zadrugi kraški ban-

ki, ki je »med drugim tudi naša zakladnica ...«, »saj poleg pozitivnega finančnega obračuna se lahko celotna skupnost ponaša z bančnim zavodom, ki je v preteklem letu odprl kar dve novi podružnici in upoštevajoč trenutni ekonomski trend, nam to lahko vpliva in daje pozitivne energije, saj predstavlja optimističen pogled v prihodnost.« Še posebej pa se je zahvalil »svojim odbornikom - Vladiju Budinu, Nadji debenjaki in Igorju Gustinčiču - »s katerimi sem delil teh zadnjih, upraviteljsko nepozabnih pet let.« »Izkazali so se kot neutrudljivi, potrpežljivi, profesionalni in zvesti sodelavci,« jih je pohvalil. Podobne besede je župan naslovil tudi svetovalcem, prav vsem, ki so »obdržali pri vseh razpravah zgledno soočanje«, še posebej pa se je zahvalil vsem občinskim uslužbencem, »ki vsakodnevno vestno opravljajo svoje delo.«

In že so se začeli obračuni in zahvale svetnikov. Nicola Guarrino, načelnik Pola za Zgonik: »Hvala občinskim uslužbencem za njihovo vpludnost in pripravljenost. Hvala svetnikom za korektno politične izmenjave mnenj. Skupaj smo dosegli pomembne rezultate. Čeprav v opoziciji, smo bili aktivno soudeleženi pri delovnem omizju o odpadkih, zavzeli smo se za novega občinskega redarja. Upam, da naše delo ne bo pozabljeno, prav tako tudi gradnja dialoga in sodelovanja med političnimi silami.«

Dimitri Žbogar, načelnik Slovenske skupnosti: »Župan je vodil občino še kar uspešno. Upajmo, da je naša

skupina znala dati svoj doprinos v prid občine. Popolnoma smo pripravljeni na sodelovanje, z upanjem, da se bo le-to še povečalo, izboljšalo.«

Monika Hrovatin (načelnica liste Skupaj): »Župan in odborniki so zelo uspešno izpeljali program, to je ekipni dosežek. Zahvaliti pa se je treba tudi vsem našim svetnikom in opoziciji za konstruktiven doprinos.«

Alessandra Gambino, Pol za Zgonik: »Petletno delovanje se je izplačalo. Občina je dobro delala, tu se živi dobro, na ljudi me bo vezal lep spomin, saj so z mano ravnali spoštljivo. Toda, moja usmerjenost je taka, da ne bom mogla podpreti določenih izbir in pobud. Ob začetku mandata sem bila bolj ognjevitava. Novemu občinskemu svetu želim, da bi postal kulturno vodilo v preseganju tolikih vprašanj, ki nas sedaj ločujejo.«

Vladimir Budin, podžupan: »Tudi v imenu ostalih odbornikov se zahvaljujem županu. Teh pet let smo res delali kot prava ekipa, bili smo skoraj popolnoma na isti valovni dolžini. Zelo lepo je bilo slišati pohvalne besede iz vrst opozicije; navsezadnje živimo v isti občini in si prizadevamo za njeno in našo dobrobit. Živimo na skupnem ozemlju, če se bomo znali soočiti in razpravljati, bomo tudi bolje živeli.«

Dejansko: v nekaj preprostih besedah politični program za prihodnji mandat.

M.K.

KONTOVELSKI JUS Občni zbor: ugotovili utrjevanje na teritoriju

Jus Kontovel z odločnim korakom utrjuje svojo prisotnost, vlogo in uveljavljanje na teritoriju. Pot sicer ni bila lahka in še ni pri koncu, uspehi pa kažejo, da lahko kontovelski jusarji mirneje gledajo v bodočnost. Tako bi lahko povzeli glavne misli predsedniškega poročila, v katerem je Stefano Ukmar podrobno predstavil delovanje odbora v prejšnjem letu, ob koncu mandata pa je pogledal tudi na opravljeno pot v zadnji štiriletni mandatni dobi.

Sečnja na jusarskih površinah, prenova Nove cerkvice, ureditev spominskega parka pri spomeniku padlim za kontovelskim pokopališčem, najemnine jusarske imovine in odnosi s tržaško občino so bile glavne teme predsedniškega poročila. V zvezi s sečno gre poudariti, da se je po lani dodelanem ekonomskem načrtu, ki ga je izdelal gozdarski izvedenec, finančno podprla tržaška pokrajina, odobrila pa deželna uprava, odbor dogovoril s podjetjem za ureditev jusarskih gozdov, zadevo pa so pred kratkim zaustavili na deželi. Dogovor je zelo zanimiv, saj gre bor izvajalcem načrta, preostali les pa članom Jusa Kontovel.

Po posegu v dveh delih, ki je vrnil Novi cerkvi stari blišč in ohranil dragocene freske z glagolskimi napismi pred zobom časa, se odbor trudi, da bi izbrskal finančne podpore še za tretji poseg, ki naj bi saniral dotrajano streho sakralnega objekta. Ukmar je dalje z zadovoljstvom podčrtal podpis devetletne najemniške pogodbe celotnega območja, kjer je nekoč že deloval kamping, pred tremi leti pa je zadevo spet zagnal novi upravitelj. »In odnosi s tržaško občino. So normalni,« je dejal predsednik: »Morda bo že letos občina dogradila v starem kontovelskem vaškem jedru parkirišče in vse kaže, da romskega naselja na Kontovelski gmajni ne bo.«

Potem ko smo prvi sklenili dogovor z občino, so podoben korak storili v Boljuncu, Repnu, Ricmanjih in Dolini, je v obračunu štiriletnega dela podčrtal Ukmar. Razen na Kontovelu in v Boljuncu pa ni lastna še nikjer jusarska, gre le za upravne dogovore. Da nam je tržaška občina prvim in edinim priznala lastnino, je naš velik uspeh, je sklenil poročilo Ukmar.

V blagajniškem poročilu je Peter Štoka izpostavil pozitivno delovanje jusa, poudaril pa je tudi »mecenstvo vlogo« Jusa Kontovel, ki po svojih zmožnostih podpira domača društva.

Novi odbor Jusa Kontovel sestavljajo Edoardo Danieli, Matjaž Rustja, Diego Starc, Anuška Štoka, Peter Štoka, Sergij Štoka in Stefano Ukmar. Funkcije bodo porazdelili na prvi redni seji. (MS)

MIELA - Qui Trst: projekt Paola Ferluga

»Sanjska« vizija prihodnosti

Z delom avtor ruši neomajni obstoječi etnično-politično-mononacionalni javni koncept Trsta in ponuja novega, ki temelji na kontaminaciji

Okrepčevalnica zraven sladoledarne Zampolli; leteči skuterji; Guggenheim muzej v nekdanjem hidroskalu; Fkk plaža izpred gledališča Miela; vrtnarji v neposredni bližini Narodne in univerzitetne knjižnice, ki se ne nahaja v slovenski prestolnici, pač pa v Trstu, z nabrežja katerega se celo vidi postavni Nanos: to niso sanje ali blodnje, pač pa gre za vizijo razvoja »našega mesta«, kot jo je na platno prenesel Paolo Ferluga, po izobrazbi arhitekt, ki se preizkuša tudi v slikarstvu.

Razstavo z naslovom »Qui Trst,« sestavljeno iz ene same slike, so odprli v torek zvečer v teatru Miela.

Motivacija za nastanek dela je dozorevala kar nekaj časa: »Sem Tržčan italijanskega jezika; vselej sem občutil določeno zadrego, ker nisem razumel jezika svojih someščanov; zaradi tega sem se pričel učiti slovenščine in spoznal, kako je fašizem uničil to kulturo in mesto samo; s svojo sliko ponujam občinstvu vizijo prihodnosti Trsta,« pravi Ferluga in dodaja, »če pristanišče ne rabi svojem izvirnemu namenu, naj potem vsaj služi - po zgledu urbanističnih posegov, ki so bili opravljeni v španskih obmorskih mestih - kopalcem.« Z delom avtor dejansko ruši neomajni obstoječi etnično-politično-mononacionalni javni koncept Trsta (v stavbi, ki nosi edini dvojezični napis v mestu ...) in ponuja novega, ki temelji na kontaminaciji, prepletanju srednjeevropskih in sredozemskih ustvarjalnih sil, ekološki ozaveščenosti in slovensko-italijanskem dopolnjevanju (»zakaj bi napis okrepčevalnica ne smel najti svojega mesta ob priznanem Zampolliju?« se sprašuje). Seveda, gre za provokacijo zoper etablirano municipalistično stvarnost, ki jo vsi dobro poznamo.

Na dvojezični otvoritvi je prisotne nagovoril Marko Sosič, ki je poudaril kako Ferlugova stvaritev vodi človeka k razmisleku o lepoti in utopiji, ki je trpka, ker je žal neuresničljiva. Njega je pogled na »mesto jezika in kultur, brez zidov in ovir« razveselilo.

Ferluga v svojem delu osvetljuje zabrisana ali bolje potlačena poglavja iz tržaške polpreteklosti, saj dejansko pravi obiskovalcu, da je v Trstu mogoče razmišljati o prihodnosti samo prek sprejetja lastne raznovrstne (nacionalne in drugačne) istovetnosti. »Qui Trst« izpostavlja tudi pomen etničnega, torej poštenega razmišljanja, ki ni dandanašnji v javnem diskurzu ravno razširjena praksa. In nenazadnje nas avtor s sliko vodi v svet svobode in domišljije. Ko bi se, denimo, tretjina sanj, ki nam jih predstavlja Ferluga, tudi uresničile, bi marsikdo v Trstu zadihal s polnimi pljuči. (Mch)

Paolo Ferluga s svojim delom predlaga in provocira

KROMA

VRTEC DIJAŠKI DOM - Sproščeno srečanje otrok, staršev in vzgojiteljic

Družinski dan lepo uspel

Udeleženci so se z najrazličnejšimi aktivnostmi zabavali na turistični kmetiji Hudičevce pri Razdrtem - Priznanja za malčke

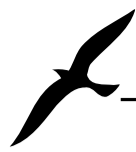
Drugi majski vikend je turistično kmetijo Hudičevce pri Razdrtem preplaval živahen direndaj, za katerega so poskrbeli otroci, ki obiskujejo vrtec Dijaški dom. Ti so skupaj s starši in vzgojitelji pripravili družinski dan, katerega namen je bil, da bi ta družabni trenutek preko igre in zabave povezal otroke in starše ter med drugim omogočil, da bi se med seboj bolje in поблиže spoznali tudi starši.

Nekoliko drugačen dan od običajnih se je začel z družabnimi igrami in različnimi športi, ki so mamice in očke za trenutek povrnili v njihova mladostna leta. Očetej so igrali rugby in nogomet, preizkusili pa so se tudi v igrah, kot so vlečenje vrvi, skakanje v vrečami, lov na rep itn. Malčki pa so to dogajanje spremljali z velikim zanimanjem in s športnim navijanjem bodrili očke. In kaj so medtem počele mamice? Mamice so se sprostile ob družabnem kramljanju, vsako toliko časa so v fotografski objektiv poskusile ujeti za starše edinstvene utrinke, iz njihovih ust pa so prihajali tudi navijaški vzkliki in celo živčigi. Nepozabna ekskurzija v družbi staršev, sošolcev, sestric in bratcev ter vzgojiteljev se je končala v poznih popoldanskih urah, saj so veselo družino s prizorišča pregnale debele dežne kaplje. Še prej pa so malčki prejeli simbolične medalje, s katerimi so starši hoteli počastiti trud in prizadevnost svojih otrok.

Čisto ob koncu naj še povemo, da je družinski dan povsem uspel, zahvala pa gre tudi osebu, ki v vrtcu vsak dan varuje malčke. Starši in otroci bi se ob tej priložnosti radi zahvalili učiteljicam Darji in Danjeli ter Antonelli, Loređani in Savini, ki pomagajo pri vsakodnevnih aktivnostih. Slednji otroci s starši pošiljajo tudi pozdrav z željo, da bi čimprej okrevala.

Otroci, njihovi starši in vzgojiteljice so se res lepo imeli

ŠOLSTVO - Včeraj podeljevanje v gledališču France Prešeren v Boljuncu

Karavana Bralne značke gre dalje tudi na Tržaškem

Otroke dolinskega ravnateljstva je pričakala Eva Škofič Maurer - Jutri pobudi v Barkovljah in pri Sv. Ivanu

Karavana Bralne značke gre dalje tudi na Tržaškem. Potem ko so značke podelili že otrokom nabrežinskega, openskega in šentjakobskega didaktičnega ravnateljstva, so včeraj dopoldne prišli na vrsto učenci osnovnih šol dolinskega didaktičnega ravnateljstva, katerim so se pridružili še malčki otroških vrtcev Kekec, Pika Nogavička in Mavrica, ki so se zbrali v gledališču France Prešeren v Boljuncu. Tam jih je pričakala posebna gostja - znana slovenska klovnesa, pisateljica in igralka Eva Škofič Maurer, ki je prisotne kmalu spravila v nadvse veselo razpoloženje s pestrim sporedom, pri katerem so sodelovali mali in veliki (prvi rade volje, saj so se roke kar dvigovale, drugi pa nekoliko bolj zaskrbljeno, češ, kakšni bodo izgledali ...).

Prisotne so nagovorile odgovorna za Bralno značko na dolinskem ravnateljstvu Annamaria Batic, generalna sekretarka društva Bralna značka Slovenije Manca Perko in ravnateljica Ksenija Dobrila. Učenci dolinskega ravnateljstva spadajo namreč v veliko družino 140.000 otrok iz matice, zamejstva in zdomstva, ki sodelujejo pri pobudi Bralne značke, ki slovenske šole v Italiji povezuje s tistimi v Sloveniji, za kar gre zahvalo tako otrokom kot učiteljicam in staršem ter seveda ustanovam, ki to omogočajo: Ministrstvu za šolstvo Republike Slovenije, Zavodu RS za šolstvo oz. pedagoški svetovalki Andreji Duhovnik Antonij, Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu ter društvu Bralna značka Slovenije. Mladi ljubitelji knjig so prišli na svoj račun: učenci prvega razreda so prejeli Cicibanovo nalepko, učenci drugega razreda bodo brali Ribičičevega Miškolina, učencem tretjega razreda je šla Murijeva nalepka, tistim iz četrtega razreda Kekčeva nalepka, učenci petega razreda pa so prejeli posebno mapo. Na dolinskem ravnateljstvu pa imajo letos tudi 73 dobrih in odličnih bralcev, se pravi takih, ki so prebrali več kot 25 knjig in so zato prejeli posebno priznanja oz. knjižne molje.

V znamenju Bralne značke bo potekal tudi jutrišnji dan, ko bodo prišli na vrsto otroci svetoivanskega didaktičnega ravnateljstva. Učenci drugega in tretjega razreda osnovnih šol se bodo zjutraj zbrali v prostorih OŠ Frana Saleškega Finžgarja v Barkovljah, kjer bo srečanje z likovniki, ostali pa bodo v Marijinem domu pri Sv. Ivanu prisostvovali predstavi Mary Poppins v režiji Lučke Susič: ob 9. uri si jo bodo ogledali otroci zadnjega letnika otroških vrtcev in učenci prvega razreda osnovnih šol, ob 11. uri pa učenci četrtega in petega razreda osnovnih šol.

Eva Škofič Maurer »v elementu«, se pravi med otroki

KROMA

SOLIDARNOST - V četrtek, 28. maja Dobrodelni nogomet na stadionu Nereo Rocco

Policisti proti novinarjem RAI - Izkupiček za Abruco, Unicef in Raphael Onlus

Dobrodelna športna prireditev »Un pallone per amico« se po štirih letih vrača v Trst. 28. maja se bosta na nogometnem stadionu Nereo Rocco pomerili krajevna ekipa policistov in državna reprezentanca novinarjev RAI. Kvestorjev vikar Sergio Cianchi je na včerajšnji predstavitvi podčrtal, da ima pobuda dva cilja: zbrati čim več prostovoljnih prispevkov v dobrodelne namene in obenem spodbuditi umirjeno in sproščeno spremljanje nogometnih tekem, ki so v Italiji prepogosto priložnost za nespoštljivo izživljanje in izvajanje nasilja. Poleg policije in notranjega ministrstva so pokrovitelji pobude Občina Trst, Pokrajina Trst, Dežela FJK, Fundacija CRTrieste, združenje ANCI in novinarji RAI.

Pred dobrodelno tekmo bodo na vrsti nekatere predstavitvene pobude. Na Velikem trgu bo od 23. do 28. maja stojnica policije z brošurami, spominčki in vstopnicami za nogometno tekmo. Ogled slednje je sicer brezpla-

čen, dobrodošli pa bodo seveda prostovoljni prispevki. Za to priložnost so pobudniki odprli tekoči račun (Banca popolare di Vicenza, IBAN IT36L0572802200801570647134) za zbiranje donacij. 65% izkupička bodo namenili potresencem v Abruco, ostalo pa organizacijama Unicef in Raphael Onlus. Donatella Salvi, predsednica tržaškega odbora Unicef, je napovedala, da bo organizacija zbrana sredstva poslala v Čad, kjer se tržaški zdravnik Marzio Babilone ukvarja z zmanjševanjem otroške smrtnosti. Leta 2005 so v okviru enake prireditve zbrali 74 tisoč evrov.

28. maja se bo spored začel ob 9. uri s tekmo med nogometiški pod 11. letom starosti. Po nastopu pevskega zbora šole Caprin bo čas za tekmo med policisti in novinarji. Medtem bo na stadionu na ogled tudi pokal nogometnih svetovnih prvakov - zlati kipec, ki ga je Fabio Cannavaro dvignil v zrak po finalu SP v Nemčiji leta 2006. (af)

UL. REVOLTELLA Mestni redarji bodo učili otroke voziti

V nekdanji vojašnici Beleno v Ulici Revoltella je tržaška občinska policija včeraj slovesno odprla novo vadišče, ki bo namenjeno otrokom in prometni vzgoji. V vojašnico bodo v prihodnosti preselili tudi sedež tržaške občinske policije, ki se začasno nahaja v palači Carciotti.

Otroško vadišče obsega 1500 kvadratnih metrov in je opremljeno s semaforji, prehodi za pešce, parkirišči, pločniki in smerokazi. Mestni redarji bodo med šolskim letom v sodelovanju s 27 otroškimi vrtci tržaške občine v skupnih 500 urah učili otroke, kako se vozi. Po teoriji bodo prešli k praksi, pri čemer bodo uporabljali pet malih električnih vozil. Redarji že šest let spodbujajo prometno vzgojo v nekaterih osnovnih, nižjih in višjih srednjih šolah.

Odprtja so se udeležili deželna odbornika Federica Seganti in Riccardo Riccardi, tržaški župan Roberto Dipiazza in poveljnik mestnih redarjev Sergio Abbatino. Vadišče so uresničili na podlagi dogovora, ki sta ga deželna in občinska uprava podpisala lani.

Umetnost v knjižnici: razstava udeleženk likovnega krožka SKK

Danes popoldne bo v Narodni in študijski knjižnici ob 18. uri zadnji dogodek letošnje bogate razstavne sezone, v sklopu katere so se občinstvu na samostojnih razstavah predstavili trije mladi in obetavni ustvarjalci, in sicer fotograf Diego Geri ter slikarki Neža Milič in Roberta Busechian. Vsi so bili deležni pozornosti medijev in kritike, ki so njihovo ustvarjanje sprejeli z naklonjenostjo. Od današnjega dne pa bodo v čitalnici knjižnice na ogled dela dijakin, ki so med šolskim letom obiskovale likovni krožek Slovenskega kulturnega kluba in sledile napotkom mentorja Tomaža Susiča, ki jih bo tudi predstavil. Na skupinski razstavi bodo vsaka z enim delom sodelovale Roberta Busechian, Sara Kos, Tina Kralj, Neža Kravos, Irina Lisjak, Taja Luxa, Valentina Oblak in Iva Pertot, z igranjem na kitaro pa bo prireditev uokviril Janoš Jurinčič, gojenec Glasbene matice iz razreda prof. Marka Ferija.

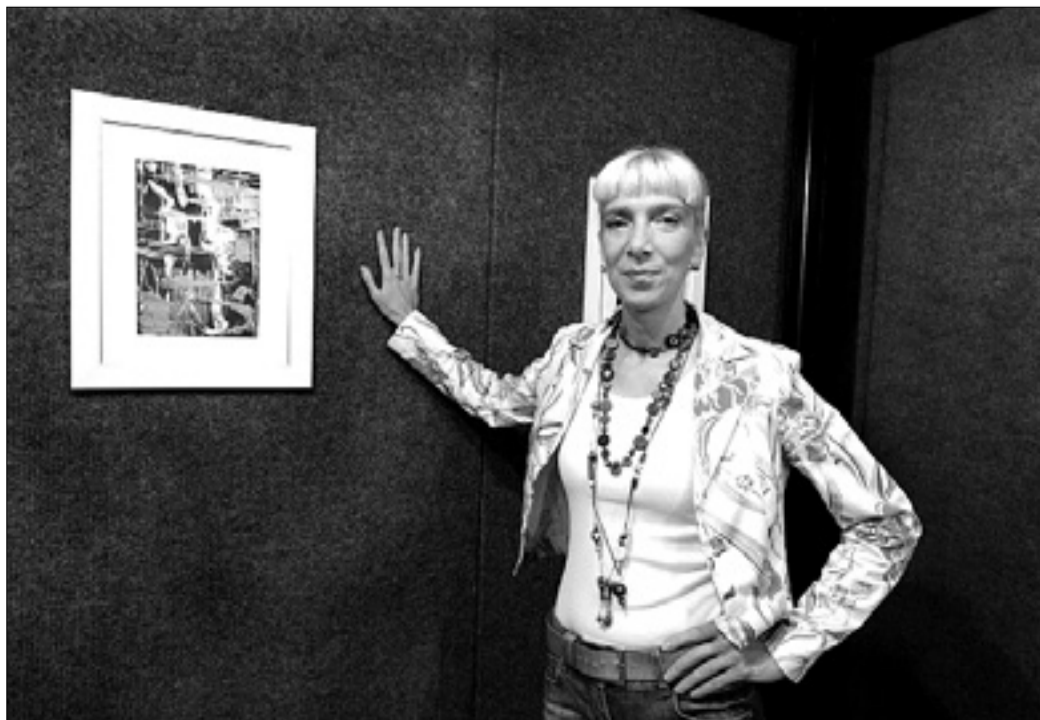
Ohpoeticoparco jutri z Drugo dušo Trsta in pesniškim dvogovorom

Založba Mladika vabi na drugo srečanje Ohpoeticoparco, ki bo jutri, 22. maja, ob 20. uri v parku bivše umobolnice, Ul. de Pastrovich 5, v Trstu. Na večeru bodo najprej predstavili knjigo Altra anima di Trieste, ki jo je uredila prof. Marija Pirjevec. Sodeloval bo časnikar Walter Chierighin. Sledil bo pesniški dvogovor med pesnico Majdo Artač Sturman in goriškim pesnikom Francescom Tomado. Večer bo zaključil nastop pevke Alessandre Franco ob glasbeni spremljavi Riccarda Morpurga. Umetniški večer, ki ga prireja društvo NadirPro, bo potekal v soorganizaciji številnih tržaških društev (ASS n.1 - Triestina, Cooperativa Agricola Monte San Pantaleone, Cooperativa Il Posto delle Fragole, Cooperativa La Collina, Cooperativa LI-STER Sartoria Sociale, Mini Mu, Radio Fragola, Associazione Almanacco del Ramo d'Oro, Associazione Volontariato Franco Basaglia, Casa della Letteratura, Circolo Arcobaleno) in pod pokroviteljstvom tržaške pokrajine.

TRŽAŠKA KNJIGARNA - Odprtje razstave slik Tee Volk Bajke in povesti (tam tam)

Ritem in iskrenost v abstrakciji

Umetnico je predstavila umetnostna zgodovinarka Alina Carli - Pogovor je vodila Martina Kafol - Za glasbeno kuliso poskrbel Trio Etnoploč

Avtorica Tea Volk pred eno izmed svojih »pripovedi«

KROMA

Umetnost je v Tržaško knjigarno sinoči spet privabila ljubitelje likovne izraznosti. Tokrat jih je pričakal pisani abstraktni ekspresionizem tržaške likovnice Tee Volk. Do 6. junija bo na ogled več manjših slik, ki tvorijo najnovejši sklop del, ki nosijo naslov *Bajke in pripovedi* (*Tam tam*). Gre za nadaljevanje likovne poti, ki jo je umetnica začrtala že v prejšnjih dveh razstavah, in sicer *Tam tam abstrakcija* in *Passion tango*.

Kot je uvodoma povedala umetnostna zgodovinarka Alina Carli, je razstava vabilo gledalca, da na vsakdan pogleda iz drugega zornega kota. Tokratno razstavo lahko namreč beremo večplastno, je dejala. Že sam naslov narekuje povezavo z bajkami, se pravi z iskanjem tiste pravljice, ki nam, ki smo jo z odraščanjem pozabili; prav tako nam beseda pripovedi želi posredovati osebno avtoričino zgodbo o prehojeni poti, ki se zaključuje z eksplozijo barv. Zadnji element je tam tam oziroma pravadni zvok bobna, ki njenemu izražanju daje ritem, saj je glasba njen spiri-

tus movens. V pogovor se je nato vključila Martina Kafol, ki je Volkovi postavila nekaj vprašanj v zvezi z doživljanjem umetnosti. Najprej je beseda tekla o glasbi in o tem, kako jo umetnica doživlja. »Zrasla sem v glasbi,« je povedala umetnica. Ritem tam tama skandira njeno duševno stanje, saj je tesno povezan z njenim trenutnim počutjem. V razstavljenih delih posreduje Volkova povest, neko željo po odprtosti in po iskrenosti, ki včasih tudi boli in v njih izžarevajo osebe, obrazi in pejzaži. Katero pa je sporočilo, ki ga z njimi želi posredovati? V bistvu gre za poziv človeku, naj bo ponižen in naj se včasih jemlje malo manj resno.

Za večkulturni in več žanrski pridih pa je na koncu poskrbel Trio Etnoploč oziroma Aleksander Ipavec na harmoniki, Piero Purini na saksofonu in Matej Špacapan na trobenti. Prijetno vzdrušje se je nadaljevalo v objemu notranjega dvorišča, kjer so se udeleženci odprtja zadržali na družabnosti. (sas)

ZBOROVSKO PETJE - 8. srečanje višješolske mladine

Želja po združevanju in ljubezen do petja

Mladi gostitelji, pevci Mešanega mladinskega zbora Trst na odru

KROMA

Veliko prizadevanje, želja po združevanju in ljubezen do petja so povezali v en sam glas višješolsko in univerzitetno mladino. V petek, 15. maja, je v dvorani Deutscher Hilverein v Trstu potekalo 8. srečanje višješolske mladine, ki so se ga udeležili trije zbori, ki združujejo mlade najstniške glasove in pa akademike: Mešani mladinski pevski zbor Trst, Združeni mladinski pevski zbor Gimnazije Tolmin in Mešani pevski zbor "Canto ergo sum", ob njih pa še Tržaški medšolski pevski zbor.

Na pobudo Mešanega mladinskega pevskega zbora Trst in v organizaciji Glasbene matice ter Zveze slovenskih kulturnih društev je v akustični dvorani v Ulici Coroneo zazvenela mladinska pesem. Večer je uvedel Mešani mladinski pevski zbor Trst, ki je pod vodstvom zborovodkinje Aleksandre Pertot ubrano zapel štiri pesmi iz ljudske zakladnice raznih krajev, med katerimi tudi ljudsko *Rezijanska* v priredbi Alojza Srebotnjaka, pri kateri sta za glasbeno spremljavo poskrbeli violi-

nistka Daša Stanič in violončelista Irene Ferro - Casagrande. Od samega začetka (oktobra 2001) si zbor prizadeva, da bi vsako leto v goste povabil slovenski in pa italijanski zbor. Letos sta se vabilu odzvala Združeni zbor Gimnazije Tolmin in Mešani zbor »Canto ergo sum« z zborovodjo Matejem Kavčičem. Glavno poslanstvo obeh sestavov je vzgajati nadarjene mlade pevce in jim nuditi možnost čim kvalitetnejšega glasbenega udejstvovanja z zanimivimi projekti. Pevci so tako že nastopili skupaj na tematskem koncertu muziklov in zimzelenih popevk, radi pa tudi sodelujejo z maestro Markom Munihom in to pri različnih projektih. Na reviji pa so predstavili sklop slovenskih pesmi, med katerimi so glavno mesto zasedale tolminske ljudske pesmi. Kar nekaj jih je priredil zborovodja Matej Kavčič.

Zadnje tretjino večerne revije so organizatorji zaupali Tržaškemu medšolskemu pevskemu zboru (CIS - coro interscolastico), ki je nastal na pobudo Andree Mistara v sklopu projek-

ta leta 2006 in združuje dijake nekaterih tržaških višjih srednjih šol. Za organizacijsko podporo skrbi »Coro Liceo Oberdan - senior«, za programsko celoto pa z združenimi močmi dirigenti posameznih šolskih zborov, in sicer Angela Baruffo, Francesco Calandra, Roberta Ghietti, Stefano Klamert in Fabio Nesbeda. Vsak zborovodja je na večeru vodil vsaj eno skladbo. Programsko so nastop zasnovali od skladb iz različnih obdobij do spirituala, gospela in priredbe tržaške ljudske pesmi. V duhu posebne povezanosti je italijanski zbor predlagal, da bi z zborovodkinjo Aleksandro Pertot zapel slovensko ljudsko *Jurjevanje*, ki se jo je lansko sezono naučil pod njenim vodstvom in jo vključil v svoj repertoar. Za konec pa so se vsi pevci postavili v krog in objeli publiko z zvokom skupne *When I fall in love*.

Izreden trud, ki so ga mladi vložili v ta večer bi si zaslužil nabito polno dvorano, žal pa ni bilo tako.

Mira Fabjan

MIELA - Koncerti Festival v znamenju novega džeza

Glasba, točneje džez (v novi preobleki) bo od danes do sobote protagonist tržaškega dogajanja. Že sedmič se namreč vrača festival Le nuove rotte del jazz 2009, ki ga prireja krožek Controtempo v sodelovanju s pokrajinskim odborništvom za kulturo, zadrugo Bonawentura - gledališče Miela, s podporo Dežele FJK in tržaškega inštituta Goethe.

Drevisnji uvodni takti bodo ob 21.30 v gledališču Miela poverjeni norveškemu virtuozu *Bugge Wesseltuftu*, pianistu, ki je v svojo novo zasnovano jazz povezal prvine skandinavskega džeza, improvizacije in pa elektronske žanre od housa prek tehna do ambienta. Jutri bo ob isti uri na oder stopila nemška skupina *Jazzanova*, ki svoje jazz melodije bogati z dub in elektronsko glasbo pa tudi z brazilskim beatom in celo housom; hkrati bodo predstavili svoj novi album *Of All The Things*. Kot zadnji pa se bo tržaški publiko v soboto predstavil italijanski glasbenik *Nicola Conte* s svojim ansamblom *Combo Jazz*. Zanje je značilna kontaminacija z južnoameriški in afriškimi ritmi. Za koncertne karte bo treba odšteti 15 oziroma 13 (po znižani ceni) evrov, interesenti pa jih lahko dvignejo pri blagajni gledališča Miela od 17. do 19. ure.

DOM GLASBE - Glasbeni festival za otroke

Čarobni svet škrata Mirtilla

Predstava je zasnovana na interaktivnosti z malimi poslušalci - Danes popoldne v Rossettiju koncert za otroke

Z dogodivščinami in prigodami škrata Mirtilla se je v petek popoldne v Domu Glasbe (Casa della Musica) začel glasbeni festival za otroke, ki ga letos prvič z denarno pomočjo tržaške Trgovinske zbornice prireja Dom glasbe. Uvodnega srečanja, ki je bilo namenjeno predvsem otrokom med drugim in šestim letom starosti, se je udeležila lepa množica malčkov in njihovih mamic, za potovanje v čarobni Mirtillo svet pa so poskrbeli Ornella Serafini kot pevka, Gabrielle Centis na bobnih, Daniele Dibiaggio na klavirju in Vincenzo Stera na pihalih. Slednji je tudi avtor glasbene pravljice, ki je nastala pred leti in se s časom spreminjala in dopolnjevala, vseskozi pa je ohranila svojo prvotno obliko, s katero je Stera otrokom želel približati ne samo pravljčni svet, ampak tudi različne glasbene melodije.

Pravljica *La Musica dello gnomo Mirtillo* se je začela z nežnimi zvoki, ki so malčke prevzeli in jih popeljali v čudežni svet škrata, ki si je v magičnem gozdu želel poiskati novo bivališče. Med iskanjem je Mirtillo spoznal nove prijatelje ter zvoke in šume, ki so ga, nekateri bolj, drugi manj, pomirjali. Glasbeniki so namreč s svojimi instrumenti pričarali tako nežne akustične kot tudi

Mali poslušalci so za trenutek živeli pravljčno ...

KROMA

ojačene zvoke, saj je bilo mogoče prisluhniti žuborenju vode, pihanju vetra, zvoku kamenčkov in nekaterih gozdnih živali, pa tudi močnejšim zvokom, kot je denimo sopihanje vlaka. Celotna predstava je bila zamisljena tako, da je vseskozi vzbujala zanimanje najmlajšega občinstva in ga ni izpustila iz objema njihove

pozornosti. Ob koncu koncerta so otroci hiško škrata Mirtilla obogatili s storžki, lešniki, želodi in listjem, ki so jih sicer prinesli od doma. In prav ta interaktivni segment predstave je malčke na še bolj neposreden način približal pravljčnemu svetu in jim omogočil, da so za trenutek živeli pravljčno.

NABREŽINA - Z I. Vogričem in F. Novakom

Spomin na Lina Legišo

V priredbi SKD Igo Gruden in Cerovlje-Mavhinje

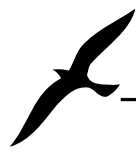

SKD Igo Gruden in SKD Cerovlje-Mavhinje sta v soboto, 16. maja, priredili spominski večer posvečen literarnemu kritiku, esejistu, jezikoslovcu in uredniku Lino Legiši. Večer je nastal na pobudo nabrežinskega publicista in zgodovinarja Ivana Vogriča, odličnega poznavalca tako Legiševega življenja kot vseh znanih in manj znanih kulturno-zgodovinskih osebnosti in dogodkov na našem Krasu. Po uvodnem pevskem pozdravu MoPZ Sv. Jernej z Opčin (vodil ga je Mirko Ferlan) je besedo prevzela predsednica SKD Igo Gruden Mariza Skerk Kosmina, ki se je spomnila tistega daljnega leta 1979, ko je v sodelovanju z Občino Devin-Nabrežina (takrat je županoval Albin Skerk) Lino Legiša na devinskem gradu predstavil ponatis znanega slovensko-italijanskega slovarja iz leta 1607 patra Alasia de Sommaripa. Sledil je uradni del večera, na katerem sta spregovorila pobudnik Ivan Vogrič in Legišev sodelavec na SAZU, dr. France Novak. Prvi je poudaril, kako je bil Lino navezan na Mavhinje, od koder sta izhajala oba njegova starša in kjer se družinski vzdevek Kolmanovi še vedno drži domače hiše, nato pa orisal njegovo življenjsko pot, ki ga je iz domačega kraja vodila najprej v Abruce (kamor je bil kot učitelj premeš-

čen oče Henrik), nato z begom v Ljubljano, od tu pa zaradi protifašističnega delovanja najprej v taborišče Chiesanuova pri Padovi, potem pa v Dachau. In prav v internaciji v Italiji je nastal njegov portret, ki smo ga lahko občudovali na spominskem večeru - delo slikarja Vita Globočnika, ki je bil prav tako zaprt v Chiesanuovi. Dr. France Novak pa se je zaustavil pri literarnem delovanju Lina Legiše in ga opisal kot vsestranskega poznavalca literature, živahnega pripovedovalca ter izjemno natančno in markantno osebnost, ki je odločilno pripomogla k razcvetu slovenskega jezikoslovja in leposlovja. Njegove, že zelo zgodaj objavljene literarne ocene so zaznamovale marsikatero literarno delo, pečat pa je pustil v publicistiki, esejistiki in uredništvu. Njegov čut za umetnost in strast do slovenske besede sta za vedno utihnili po leti 1980. leta, za sabo pa je pustil Slovencem dragoceno zapuščino.

Sobotni literarni večer se je nato, ob ubranem petju zbora, spremenil v živahno obujanje spominov in klepet z Lino hčerko Heleno, ki je pripomnila, kako se je njen oče vedno spominjal otroških let na Krasu, Mavhinje pa imel za domačo vas.

Zulejka Paskulin

OBLETNICA

Poklon občine Fulviu Tomizzi ob obletnici smrti

Fulvio Tomizza, »obmejni« pisatelj

KROMA

Danes mineva deset let od smrti pisatelja Fulvia Tomizza, ki je zapustil viden pečat na lepem in zgodovinsko burnem ozemlju med Italijo in Slovenijo. Osebnosti, ki je z zavzetostjo govorila o stvari skupnega življenja na obeh straneh meje, o sožitju narodov in njihovih različnih kulturah, o medsebojnem razumevanju in obojestranski strpnosti, se je spomnilo tudi občinsko odborništvo za kulturo, ki je na večerajšnji komemorativni novinarski konferenci napovedalo nekatere dogodke, ki se bodo zgodili v poletnih mesecih.

Občinski odbornik za kulturo Massimo Greco je v družbi direktorja Mestnih muzejev za zgodovino in umetnost Adriana Dugulina in Tomizove soproge Laure sporočil, da za konec julija pripravljajo retrospektivno razstavo, ki bo v žarišče postavila življenje in delo pisatelja Istre in Trsta. Spomin na v Materadi rojenega pisatelja pa bodo počastili tudi s preimenovanjem trga Largo Giardino v Largo Fulvio Tomizza. Slednje je sporočil odbornik za toponomastiko Paris Lippi, ki je dejal, da je prošnjo za preimenovanje trga že vložil na pristojne organe, ki so obljubili, da s postopkom ne bodo zavlačevali. In če se povrnemo k napovedani razstavi, potem lahko povemo, da se bo lik Fulvia Tomizza, ki je zaradi svoje kulture, identitete in nacionalnosti sprejemljiv za vse etnične skupine, ki posedujejo pokrajino ob severnem Jadranu, občanom in naključnim obiskovalcem predstavljal od konca julija do 27. septembra. Razstava z naslovom Fulvio Tomizza. Destino di Frontiera - Fulvio Tomizza. Obmejna usoda bo na

ogled v palači Gopčević, pod okriljem občinskega odborništva za kulturo pa jo pripravljajo Mestni muzeji za zgodovino in umetnost pod vodstvom direktorja Adriana Dugulina. Kot so razložili na večerajšnji novinarski konferenci, bo razstava v besedi in sliki ponudila vpogled v več kot štiri desetletja dolgo in predvsem uspešno kariero Tomizza, ki v novem tisočletju ostaja še naprej aktualen. Njegovo aktualnost bosta iz različnih zornih kotov analizirala kuratorja razstave Gianni Cimador in Marta Angela Agostina Moretto, ki bosta za to priložnost zbrala tudi dokumente in vire, ki govorijo o Tomičevi večplastnosti. Dvorano Attilio Selva v palači Gopčević bodo tako krasili izvodi nekaterih najbolj znanih pisateljevih knjig, njegovi gledališki teksti, kritike, odlomki iz domačih in tujih časopisov, plakati, ki napovedujejo javna srečanja s Tomizzo, zemljevidi, mikrofilmi, slovarji in podobno gradivo, po katerem je, v želji, da bi bil čimbolj verodostojen in natančen, pri svojem delu posegal Fulvio Tomizza.

Napovedana razstava je le en dogodek iz vrste mnogih, s katerimi se bo na časten način počastila desetletnica smrti tega pisatelja. Morda najbolj odmeven dogodek se bo začel že prihodnji teden, ko bo na spono za deseti Forum Tomizza, na katerem bodo ugledni domači in tuji publicisti, uredniki, humanisti in umetniki razglabljali o aktualnih vprašanjih. Mednarodno literarno srečanje bo trajalo od 27. do 30. maja. Sinoči pa so kot uvod v forum v gledališču Miela predvajali film o Tomizzi in Darku Bratini. (sč)

Naravoslovni didaktični center

Naravoslovni didaktični center v Bazovici bo odprt tudi v sklopu dveh manifestacij, ki se bosta vrstili konec maja in v začetku junija meseca. Od 22. do 26. maja bodo namreč potekala srečanja v didaktičnem centru »Eliseo Osualdini« v eksperimentalni parceli gozda Bazzoni (Pirčeva dolina - Bazovica), kjer bodo prireditelji, sicer člani jamarskega društva San Giusto nudili obiskovalcem informacije in delavnice na tematiko prazgodovinskega človeka na Krasu in obrtniških tehnik. Naravoslovni didaktični center v Bazovici, deželne gozdne službe, bo odprt v soboto, 23. maja, od 12. do 18. ure ter v nedeljo, 24. maja, od 10. do 18. ure. Naslednja prireditev pa bo v soboto, 6. junija in sicer Area SciencePark Open day 2009, kjer bodo obiskovalcem na padriškem kot na razpolago tako padriškem kot na bazovskem raziskovalnem centru vodeni ogledi. Tako bo v soboto 6. junija odprt Naravoslovni didaktični center od 10. do 19. ure, v nedeljo, 7. junija, pa zopet od 10. do 18. ure. Za ogled Naravoslovnega didaktičnega centra je vstop prost. Za nadaljnje informacije lahko pokličete na telefonsko številko 040-3773677.

Tišina in svetloba Artura Nathana

Jutri ob 18. uri bo v tržaški podružnici Deutsche Bank (v Ulici Roma 7) odprta razstava del Artura Nathana »Silenzio e Luce« (Tišina in svetloba). Razstavo je uredila arhitektka Marianna Accerboni. Odprtje bosta poleg posegov zaznamovala igra luči in predstavitev dokumentarca Barbare Mapelli o Nathanovem liku.

SMRTNA KOSA - Včeraj pogreb

Slovo od dr. Egidija Vršaja

Umril je prejšnji četrtek

Prejšnji četrtek je v 87. letu starosti umrl časninar in ekonomist dr. Egidij Vršaj. Dr. Vršaj, sicer dolenski rojak (rodil se je leta 1923 na Čatežu pri Veliki Loki), se je kot otrok z družino preselil na Nizozemsko, nato pa nazaj v Slovenijo, kjer je obiskoval škofijsko gimnazijo v Šentvidu nad Ljubljano, nato pa se vpisal na pravno fakulteto. Proti koncu druge svetovne vojne ga je aretiralo gestapo, po vojni pa se je preselil v Trst, kjer je do upokojitve leta 1988 delal kot časninar v slovenskem uredništvu tržaškega radia. Pokojnik, ki je leta 1966 diplomiral na ekonomski fakulteti tržaške univerze, se je posvetil študiju gospodarske problematike v luči obmejnih gospodarskih stikov, mednarodnega sodelovanja in evropske integracije. Svoje poglede je orisal v več prispevkih in razpravah, predvsem pa v dvanajstih strokovnih knjigah o gospodarskem sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo ter na območju Alpe-Jadran, jugoslovanskem gospodarstvu, pa tudi o izzivih za samostojno Slovenijo na področju gospodarstva, vstopanja v Evropsko unijo, sociale in manjšinske problematike (npr. Slovenija v Evropski uniji, Jubilej 2000, Slovenija v Evrolandiji).

Poslednje slovo od dr. Egidija Vršaja je bilo včeraj, najprej v mrliški vežici tržaškega pokopališča, kjer se je od pokojnika poslovil škedenjski kaplan Dušan Jakomin, nato pa v župnijski cerkvi na Opčinah, kjer je župnik Franc Pohajec daroval pogrebno mašo in obred. Pri tem je poudaril nekaj vidikov Vršajevga dela ter laskave ocene nekaterih poglavij o družbenem nauku Cerkve, ki jih je napisal pokojni ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar, drugače bivši Vršajev sošolec. V imenu nekdanjih kolegov in prijateljev je spregovoril tudi Sergij Pahor, ki je Vršaja označil kot enega redkih preživelih protagonistov prvih časov slovenskega radia, ki je odigral pomembno vlogo za kulturni in civilizacijski razvoj slovenske manjšine ter za pluralistično informacijo, pa tudi kot odločnega zagovornika avtonomije slovenskih sporedov.

ŠKEDENJ - Pogreb bo 26. maja

Slovo od neutrudne Devane Pizziga

Včeraj smo se v Trstu poslovili od Devane Pizziga, ki je podlegla daljši bolezni. Veliko nas je bilo, ki smo se želeli še zadnjič posloviti od te naše dolgoletne prijateljice in tovarišice; prav gotovo se je številni dobro spominjajo, kako je bila delavna in kako je vselej rada pomagala tako društvom kot ustanovam. Devana Pizziga je bila vrsto let učiteljica na slovenski šoli pri Sv. Jakobu, poleg tega pa je delovala v različnih društvih tako kot pevka, kot odbornica ali tudi samo članica. V zadnjem času pa je bila najbolj aktivna v kulturnem društvu Ivan Grbec v Škedenju oziroma pri njegovem ženskem pevskem zboru, saj je bila z vsem srcem Škedenjka in v domačem društvu se je z vso vnemo vključila kot pevka in članica. Pomagala je vsakič in na katerikoli način ter veselila se je vsakršnega uspeha. Ravno v Škedenju smo jo največkrat tudi srečevali, se v njeni družbi veselili in bili zadovoljni, da je bila z nami in da je bila tudi ona zadovoljna v naši družbi.

Kot pevka je bila dejavna tudi pri Tržaškem partizanskem pevskem zboru Pinko Tomažič, drugače pa je bila aktivna v Odboru za spomenik padlim v NOB iz Škedenja, od Sv. Ane in s Kolonkovca. Nepričakovano jo je prizadela huda bolezen; dolgo se ji je upirala, a na žalost je ni premagala. Nam vsem, ki smo jo poznali in ki smo jo imeli zelo radi, je bilo slovo zelo hudo. Pogrešali jo bomo.

Draga Devana, ne bomo te pozabili in vedno te bomo imeli v naših mislih in srcih.

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 21. maja 2009
KRISPIN

Sonce vzide ob 5.28 in zatone ob 20.36
- Dolžina dneva 15.07 - Luna vzide ob 3.13 in zatone ob 17.17

Jutri, PETEK, 22. maja 2009
RITA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 26,6 stopinje C, zračni tlak 1020,5 mb ustaljen, veter 28 km na uro vzhodnik severo-vzhodnik, vlaga 52-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 19,1 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 18., do sobote, 23. maja 2009

Lekarne odprte tudi od 13. do 16. ure
Ul. Giulia 1 - 040/635368, Oširek S. Vardabasso 1 (bivša ul. Zorutti) - 040/766643, Žavljje - Ul. Flavia 39/C - 040/232253, Zgonik - Božje polje - 040/225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 1, Oširek S. Vardabasso 1 (bivša ul. Zorutti), Korzo Italia 14, Žavljje - Ul. Flavia 39/C, Zgonik - Božje polje - 040/225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Korzo Italia 14 - 040/631661.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800-991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.50, 21.15

»Angeli e demoni«.

ARISTON - 17.00, 18.45, 21.00 »Tulpan«.

CINECITY - 16.00, 17.00, 18.00, 19.15, 20.00, 21.15, 22.00 »Angeli e demoni«;

16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »17 again - Ritorno al liceo«;

17.30, 20.00, 22.20 »Vincere«;

15.50, 18.00, 20.10, 22.20 »San Valentino di sangue«;

17.30, 20.00 »Star Trek«;

22.20 »X - men, le origini«;

16.05 »Hannah Montana - The movie«.

FELLINI - 17.00 »Il topino Despereaux«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.00, 18.00, 20.10, 22.20 »Vincere«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 17.45, 20.00, 22.15 »Angeli e demoni«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »State of play«.

KOPER - KOLOSEJ - 18.00, 20.00 »Coraline«;

19.30, 21.40 »Stari, rad te imam«;

17.00, 19.00, 21.00 »Še enkrat 17«;

17.20 »Možje X na začetku: Wolverine«;

16.00 »Pošasti proti Nezemljanom«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »X - Men, Le origini«;

Dvorana 2: 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »17 again, ritorno al liceo«;

Dvorana 3: 16.30 »Hannah Montana: The movie«;

16.20, 18.15, 20.15, 22.15 »Star Trek«;

Dvorana 4: 18.30, 20.30 »Generazione 1000 euro«;

22.15 »Gran Torino«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.45, 20.30 »Angeli e demoni«;

Dvorana 2: 18.30, 21.15 »Angeli e demoni«;

Dvorana 3: 17.40, 19.50, 22.00 »Vincere«;

Dvorana 4: 20.00, 22.15 »Star Trek«;

17.40 »Earth - La nostra terra«;

Dvorana 5: 17.30, 20.00, 22.10 »17 again - Ritorno al liceo«.

Izleti

SK DEVIN prireja v okviru spomladanskih ljubiteljskih kolesarskih pohodov dvodnevni izlet na Koroško 1. in 2. junija, z obiskom znanega Kolesarskega parka in drugih zanimivosti v Prevaljah, Črni, Mežici in okolici. Informacije in prijave do 23. maja na in-

fo@skdevin.it ali tel. št.: 340-2232538 in 335-7720105.

SK DEVIN prireja v nedeljo, 24. maja, kolesarski izlet v okolico Cerknškega jezera po 25 km dolgi kolesarski progi. Odhod ob 9. uri z Opčin. Zbirališče na parkirišču pri semaforju ob cesti za Banje. Informacije na info@skdevin.it.

SK BRDINA organizira v nedeljo, 7. junija, avtobusni izlet v Gardaland. Vpisovanje poteka na sedežu društva (Repentaborska ulica 38 - Opčine) vsak torek od 19.30 do 21. ure ter ob sobotah od 17. do 19. ure. Informacije: 347-5292058 ali 040-2171189. Vpisovanje se zaključuje 26. maja. Vljudno vabljeni.

TPPZ P. TOMAŽIČ v sodelovanju s turistično agencijo Adriatica organizira od 30. maja do 2. junija izlet v Auschwitz, Birkenau in Mathausen. Na razpolago so še štiri mesta. Informacije na tel. št. 380-3584580.

KD OTON ŽUPANČIČ obvešča udeležence izleta v Umbrijo, da bo avtobus startal v soboto, 30. maja, ob 6. uri iz pilašča pri domu A. Budal v Štandrežu in ob 6.30 iz Sesljana. Za informacije Tamara 340-3447695.

ŠOLSKE SESTRE DE NOTRE DAME vabijo v torek, 2. junija, na romanje na Zasavsko Sveto Goro in v Vače, kjer imajo božji grob iz stekla. Avtobus bo odpotoval: s trga Oberdan ob 6.35, iz Sesljana ob 6.50, iz Sv. Križa ob 6.55, s Proseka ob 7. uri in z Opčin ob 7.10. Za vpis in dodatne informacije pokličite na tel. št. 040-220693 ali 347-9322123.

IZLET NA BRIJONE organizira društvo Igo Gruden iz Nabrežine, in sicer v nedeljo, 7. junija cel dan. Prevoz, obroki, pijača, glasba, dobra družba. Za info in rezervacije pokličite sledeče tel. št.: 328-0636541 (Petra), 339-1115880 (Petra) ali 333-8478462 (Milena).

PARTIZANSKI KLUB BOLJUNEC prireja v nedeljo, 7. junija, izlet v Dobrovo - Goriška Brda ob priliki praznika česčenja. Odhod ob 8. uri iz glavnega trga v Boljuncu. Podrobnejše informacije v klubu ali na tel. št. 040-228050.

NABREŽINSKA KLAPA LETNIKA 1944 vabi zainteresirane soletnike na izlet v Opatijo in Rabac v soboto, 13. junija. Prijave, informacije in rezervacije na tel. št. 040-299220 (Monica), 347-1632273 (Clara) in 339-8161633 (Marjuča).

Čestitke

Danes je poseben dan! Naša draga MARIJA SONCE s Kontovela rojstni dan slavi! Da bi zdrava ostala in bila židane volje ji kličemo mi vsi!

Prireditve

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA vabi danes, 21. maja, ob 18. uri v Ul. S. Francesco 20 na odprtje »Skupinske razstave Likovnega krožka Slovenskega kulturnega kluba«. Predstavil jo bo Matej Susič, glasbeni utrinek Janoš Jurinčič (kitara). Razstavljajo: Roberta Busechian, Sara Kos, Tina Kralj, Neža Kravos, Irina Lisjak, Taja Luxa, Valentina Oblak, Iva Pertot.

UČENCI IN UČITELJICE OŠ A. GRADNIKA na Repentabru prireajo igrico »Rdeča kapica v Deželi branja« v režiji Lučke Susič, ki bo danes, 21. maja, ob 20. uri, v kulturnem domu na Colu.

SKD PRIMOREC vabi na predstavo kriminalke Roberta Thomasa »Krvava uganka za osem žensk« v petek, 22. maja, ob 20. uri, v Ljudski dom v Trebče, izvaja gledališka skupina MOSP, prevod in odrska priredba Helena Pertot, režija Lučka Susič, kostumi Julija Berdon.

ZALOŽBA MLADIKA vabi na drugo srečanje »Ohpoeticoparco«, ki bo v petek, 22. maja, ob 20. uri v parku bivše umbolnice, Ul. de Pastrovich 5, v Trstu. Na večeru bodo predstavili knjigo »Altra anima di Trieste«, ki jo je uredila prof. Marija Pirvevec. Sodeloval bo časninar Walter Chiereghin. Sledil bo pesniški dvogovor med pesnico Majdo Artač Sturman in goriskim pesnikom Francescom Tomado. Večer vo zaključil nastop pevke Alessandre Franco ob glasbeni sprem-

ljavi Riccarda Morpurgo. Umetniški večer prireja društvo NadirPro v sorganizaciji številnih tržaških društev in pod pokroviteljstvom tržaške pokrajine.

GODBENO DRUŠTVO PROSEK vabi na koncert ob 105-letnici ustanovitve, ki bo v soboto 23. maja v Športnem centru Ervatti pri Briščikih s pričetkom ob 20. uri. Na večeru bomo predstavili zgoščenko »Na odru«. Uvodne skladbe bo zaigral Mladinski orkester društva.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ-GORICA vabi v soboto, 23. maja, ob 20.30, na koncert »The University of Utah Singers«, Brady B. Allred zborovodja, Laurel Enke klavirska spremljavanja.

OBČINA REPENTABOR vabi v soboto, 23. maja, ob 19. uri, v Kraško hišo v Repnu, na uradno otvoritev občinskega praznika. Sodeluje Slovenski lovski pevski zbor Doberdob, odprtje razstave del Društva likovnikov Logatec, zvečer ples z ansambлом Modri Val. V nedeljo, 24. maja, obuditev praznovanja Binkošti: ob 9.30 slovesna maša na Tabru; ob 10.30 pohod po vaseh Repentabra v sodelovanju s krajevnimi organizacijami in Razvojnimi društvom Repentabor (Slo), zbirališče pred cerkvijo na Tabru; ob 19. uri povorka repentabrskih fantov ob spremljavi godbe na pihala, prihod povorke na trg in ples, ki ga otvori repenabrška mladina, zvečer ples z ansambлом Kraški kvintet. Vsak dan možnost poskusa jezdenja konja. Urnik razstave v galeriji kraške hiše: sobota, 23. maja, 18.00-22.00; nedelja, 24. maja, 11.00-12.30 in 15.00-22.00; sobota, 30. maja, 16.00-19.00; nedelja, 31. maja, 11.00-12.30 in 15.00-17.00.

SKD LIPA iz Bazovice, ob 110-letnici, vabi v soboto, 23. maja, ob 20.30 v bazovski dom na otvoritev razstave »Bazovski kotički Štefana Turka«. Sodeluje kitarist Bojan Kuret. Vabljeni!

ŽUPNIJA SV. MARTINA - PROSEK vabi v nedeljo, 24. maja, ob 17. uri, na koncert v proseško cerkev. Nastopata prof. Polona Gantar (orgle) in Miran Božič (ustne orglice). Vabljeni.

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM vabi v nedeljo, 24. maja, ob 18. uri, v Marijin dom v Rojanu (ul. Cordaroli, 29), na muzikal »Moje pesmi, moje sanje« v izvedbi Otroškega pevskega zbora A.M.Slomšek iz Bazovice. Po znanem filmu »The sound of music« (Tutti insieme appassionatamente) ga je priredila in zrežirala Zdenka Kavčič Križmančič.

SKD PRIMOREC vabi na celovečerni koncert MePZ Fran Venturini-Domjo v nedeljo, 24. maja, ob 19. uri, v cerkvi sv. Andreja v Trebčah.

SLOVENSKO DRAMSKO DRUŠTVO JAKA ŠTOKA - osnovnošolska skupina, vabi na premiero igre »Presneto lep dan« (dramatizacija in režija Nicole Starc, avtorica Christine Kleicke, glasba Skupina Alter ego), ki bo v nedeljo, 24. maja, ob 18.30 v dvorani Gospodarskega društva na Kontovelu.

ZDRUŽENJE AMICI DELL'HOSPICE PINETA ONLUS v sodelovanju z občino Devin-Nabrežina organizira dobrodelno prodajno razstavo slik in fotografij, izkupiček katere je namenjen za opremo oddelka rakastih bolnikov v Nabrežini. Razstava bo odprta do nedelje, 24. maja, med 10. in 12. uro ter med 16. in 19. uro, v Kamnarski hiši »Igo Gruden« v Nabrežini. Vljudno vabljeni!

SLOVENSKI KLUB vljudno vabi na predstavitev knjige »Kratka zgodovina Judov« ob prisotnosti direktorja Mohorjeve založbe Martina Lisca bo o pomenu dela in razsežnostih raziskave govoril avtor Klemen Jelinčič - Boeta v torek, 26. maja, ob 20.30, v Gregorčičevi dvorani (Ul. sv. Frančiška 20/II).

GALERIJA MILKO BAMBIČ s prispevkom Tržaške pokrajine vabi do 28.

maja na razstavo »Kamni, zidovi in hiše, trate, steze in rastje na Planoti« slikarke Mirelle Schott Sbiša. Urnik: od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 17. do 19. ure, na Opčinah (Proseška ul. 131).

SKD BARKOVLJE, ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete prireja v petek, 29. maja, na večer z diapozitivami. Botanik Slavko Polak bo prikazal živi svet Avstralije. Začetek ob 20.30. Toplo vabljeni!

Mali oglasi

DAJEM V NAJEM prostor 85 kv.m, Alpinska ulica 87 - Opčine, primeren za trgovino ali urad. Za informacije pokličite na tel. št.: 338-1966768 ali na 340-3338082.

IZGUBIL SEM črno volneno ogrinjalo v obliki trikotnika, izgubljeno v Dolini, pri telovadnici ali v Trstu v okolici ulice Della Guardia ali ulice San Sergio v soboto, 9. maja, pozno zvečer. Najditelju gre nagrada. Tel. 335-5762814.

IZGUBILA SE JE 7-mesečna zlata prinašalka. Poštenega najditelja čaka nagrada v višini 700,00 evrov. Tel. 335-5291181.

IŠČEM DELO - z lastno kosilnico oz. motorno žago kosim travo in obrezujem drevesa. Tel. št.: 333-2892869.

LJUBITELJU ŽIVALI podarimo simpatičnega malega mucka. Poklicati na tel. št.: 040-228382 ali 335-8478333.

ODDAM V NAJEM študentom z enoletno pogodbo opremljeno trosobno stanovanje pri Sv. Ivanu v bližini stadiona 1. Maj. Telefonirati v večernih urah na tel. št. 040-274995 ali 347-5469662.

PRODAM motokultivator ('freza') ni bi diesel lombardini, 12 k.s. Poklicati od 13. do 17. ure na tel. št.: 040-231984.

PRODAM nissan almera 1.400 ccm, klimatiziran. Tel. št.: 347-2101770.

PRODAM nov ročno plisiran črn švedski kamizot. tel. št.: 040-227006.

PRODAM prikolico taber 360, na prostoru v Bijeli Uvali (Poreč), cena 2.000 evrov. Tel. št.: 335-5702863.

PRODAM na novo vezene naramne rute s čipkami za kraško nošo. Tel. 040-299820.

PROSTORE male trgovine v centru Opčin dajemo v najem tudi za urad. Tel. št.: 040-420604 v večernih urah.

V NEPOSREDNI BLIŽINI TRŽAŠKE UNIVERZE dajem v najem veliko opremljeno samostojno sobo (v stanovanju skupaj s študentko medicine), prosto od 1. julija dalje. Informacije na tel. št. 335-8146256.

Poslovni oglasi

TRGOVINA POHIŠTVA IŠČE izkušenega prodajalca/ko s polovičnim ali polnim delovnim urnikom.

Tel. 347-7866436

Osmice

DRUŽINA PERTOT (Špj'lni) ima odprto osmico v Nabrežini, stara vas 10. Vabljeni!

FRANC IN TOMAŽ sta v Mavhinjah odprla osmico. Vljudno vabljeni! Tel. 040-299442.

OSMICO so odprli Ivan in Sonja Colja v Samatorci 53. Tel. 040-229586 ali 340-1461778.

OSMICO sta odprla Igor in Katrin v Gabrovcu 27.

OSMICO sta v Medji vasi odprla Paolo in Robi. Točita belo in črno vidno ter nudita domač prigrizek. Tel. 040 - 208726.

ROBERTO ŠAVRON je odprl osmico v Zgoniku št. 34.

BTC CITY Ljubljana

POGLEJ, POPUSTI!

V soboto, 23. in nedeljo, 24. maja

Festival nakupov in zabave

- Mega nakupi
- Glasbeni dogodki, koncert Severine
- Igre, zabava in nagrade za celo družino
- Nepozabni trenutki v največjem nakupovalnem centru v Alpe Adriji
- Odkrijte svet nakupov in zabave!

SHOCKING SHOPPING JE SAMO BTC CITY LJUBLJANA
V Ljubljani, avtocestni izhod 1 (Nove Jarše)

shocking shopping

www.btc-city.com

ODPIRALNI ČAS
sobota, 23. maj: 9.00 - 20.00
nedelja, 24. maj: 9.00 - 18.00

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
abonmajška sezona

Žanina Mirčevska

ART EXPORT

Po motivih komedije Carla Goldonija: *Impresarij iz Smirne (1759)*
Režiser: Eduard Miller

Uglašena komedija za publiko s posluhom
in
»le čevlje sodi naj kopitar.«

Igrajo: Vladimir Jurc, Danijel Malalan, Violeta Tomič / Nikla Petruška Panizon, Polona Vetrhi, Romeo Grebenšek, Lara Komar, Primož Forte, Maja Blagovič, Jose.

Danes, 21. maja, ob 19.30 red K (italijanski nadnapisi in varstvo otrok)

PETEK, 22. maja ob 20.30 RED T (italijanski nadnapisi)
NEDELJA, 24. maja ob 16.00 RED C (varstvo otrok)

Podpri svoje gledališče s prispevkom
PETIH TISOČINK DAVKA IRPEF

Davčna številka:
80015350327

Info in predprodaja: blagajna Slovenskega stalnega gledališča. Ponedeljek/petek (10.00/17.00),
uro in pol pred pričetkom predstave. Brezplačna telefonska številka: 800214302

info@teaterssg.it - www.teaterssg.it

SLOVENSKA KULTURNO
GOSPODARSKA ZVEZA

vabita na predstavitev knjige

Jože Šušmelj

TRPKO SOSEDSTVO

Nekateri vidiki odnosov med
sosednjima državama v obdobju
1946-2001

**danes - v četrtek, 21. maja,
ob 18. uri**
Narodni dom Trst, ulica Filzi 14

Ob avtorju bo spregovoril
prvi predsednik Republike Slovenije
MILAN KUČAN

za varstvo rastlin pri Kmetijskem gozdarskem zavodu v Novi Gorici, dr. Carlo Topassini, izvedenec za biološko zatiranje bolezni rastlin pri Studiu Progetto Bio iz Vidma. V torek, 26. maja, ob 20.30, »Kultura ponudbe suhih mesnin in vina«. Gost večera bo dr. Stanko Renčelj, predstavil ga bo Davorin Devetak, tajnik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, koordinator pobude Okusi Krasa. Udeleženci večera bodo prejeli zapiske o predavanju.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV, v sodelovanju s Slavističnim društvom iz Trsta vabi v ponedeljek, 25. maja, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, v Trstu, na predstavitev knjige prof. Lojzke Bratuž »Iz primorske kulturne dediščine«. Sodelujeta prof. Marija Pirjevec in avtorica. Začetek ob 20.30.

OBČINA REPENTABOR sporoča, da se bo dne 25. maja, ob 18. uri, na repentaborskem občinskem sešu sestal občinski svet s sledečim dnevnim redom: odobritev zapisnika seje občinskega sveta z dne 22.12.2008, odobritev zapisnika seje občinskega sveta z dne 23.3.2009, odobritev poslovnega obračuna 2008, dodelitev pristojbine svetnikov korist potresencem iz Abrucov, županova sporočila.

SKLAD MITJA ČUK obvešča, da bo letošnje poletno središče »Kratkohlačnik 2009« v otroškem vrtcu na Proseku od 6. do 31. julija, od 8. do 17. ure. Informacije in vpisi do 25. maja, na tel. št.: 040-212289, v jutranjih urah.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB obvešča, da zapade termin za oddajo literarnih, likovnih in fotografskih prispevkov za natečaj v ponedeljek, 25. maja. Dodatne informacije dobite na tel. številki 040-370846, v Ulici Donizetti 3, v Trstu, od ponedeljka do petka, od 9. do 17. ure.

ODBOR KRAŠKE OHCETI v sodelovanju s kulturnimi društvi iz Brega vabi na informativni sestanek »Kraška ohcet 2009« v torek, 26. maja, ob 20.30 v centru Anton Ukmar Miro pri Domju. Sestanek je namenjen vsem, ki se nameravajo v nošah udeležiti poročnega mimohoda in vsem tistim, ki želijo na katerikoli način pripomoči k urejanju nedeljskega sprevoda.

TPPZ PINKO TOMAŽIČ sporoča, da bo v torek, 26. maja redna pevka vaja. V soboto, 30. maja ob 4. uri (zjutraj) odhod avtobusa iz Padrič za izlet na Poljsko.

OBČINA DOLINA razpisuje postopek primerjalnega ocenjevanja na podlagi naslovov in razgovora za dodelitev naloga usklajenega in trajnega sodelovanja za dobo 6 mesecev za upravne dejavnosti v okviru projekta agenda 21 »Partecipassime - Sodeluj skupaj« med občino Dolina, občino Milje in pokrajino Trst pri Oddelku za investicije, okolje, evropske projekte in civilno zaščito na občini Dolina. Interesenti morajo predložiti vlogo za kandidaturu in življenjepis v eni sami kuverti najkasneje do 13. ure dne 29. maja. Informacije: www.sandorlgo-dolina.it ali na tel. št.: 040-8329.231.

POLETNA CENTRA V SLOVENSKEM DIJAŠKEM DOMU S. KOŠOVEL za otroke 1-3 let in 3-6 let se bosta odvijala od 29. junija do 11. septembra. Možna je izbira tedna. Za informa-

cije in vpis se lahko javite v pisarni Doma od 8.30 do 16.30, od ponedeljka do petka ali tel. št.: 040-573141.

UPRAVA OBČINE DEVIN NABREŽINA prireja julija in avgusta poletno središče za otroke, ki obiskujejo otroški vrtec in osnovno šolo. Prijavnice so na razpolago v občinskem Uradu za šolstvo v občinski knjižnici v Nabrežini št.102. Izpolnjeno prijavnico je treba oddati v zgoraj omenjenih uradih do petka, 29. maja. Za podrobnejše informacije se lahko obrnete na Urad za šolstvo, tel. št.: 040-2017370.

O.N.A.V. - tržaška sekcija italijanskega združenja pokaševalcev vina prireja v sredo, 3. junija, ob 20.15 na svojem sedežu na Lonjerski cesti št. 267 predstavitev kleti Montemoro iz slovenske Istre z degustacijo olja in vina. Vabljeni vsi člani in prijatelji! Informacije in prijave na spletni strani www.onav.it ali na tel. št.: 333-4219540 (Luciano).

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB L. KOŠIR vabi svoje člane na redno sejo, ki bo v sredo, 3. junija, ob 19. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. Sv. Frančiška 20. Obenem obveščamo člane in prijatelje, da bo v četrtek, 4. junija, ob 18. uri na ogled v Kulturnem domu v Gorici (Ul. Brass 20) razstava znamk in fotografij stare Gorice. Pričakujemo vas.

XI FESTIVAL KITARE KRAS v sodelovanju z Glasbeno matico, s Turističnim društvom Škocjan ter s SKD Primorec, vabi na delavnico »Easy guitar«, ki bo potekala od 15. do 19. junija v Ljudskem domu v Trebčah. Delavnice se lahko udeležijo otroci od 6. leta dalje, ki si želijo kreativnega druženja. Vodja delavnice Dario Viviani bo uvajal začetnike in glasbenike, ki že obvladajo kak instrument v igranje na kitaro in spoznavanje angleškega jezika s pomočjo petja, likovnega in gledališkega ustvarjanja. Rok za prijave zapade 7. junija. Prijavnica in informacije na www.guitarfestival slo.net.

AŠZ SLOGA prireja pod pokroviteljstvom ZŠSDI odbojarski kamp za deklice in dečke letnika '97 in mlajše. Tečaj bo potekal od ponedeljka, 15. junija do srede, 24. junija. Informacije in prijave do 9. junija na telefonski številki: 040-635627 (ZŠSDI) ali na mailu: sloga.info@gmail.com.

NK KRAS organizira pod pokroviteljstvom občine Repentabor »Nogometni kamp« (letniki 1997-2003) na nogometnem igrišču v Repnu, od 15. do 20. junija. Vsak udeleženec prejme ob vpisu dres (majčka in hlačke). Prijave in informacije sprejemamo do 10. junija na tel. št.: 333-2939977 (Roberta), 328-9518440 (Maurizio), 328-0350533 (Srečko).

AŠD POLET IN ZŠSDI prirejata tradicionalni košarkarski kamp 2009 v Prosvetnem domu na Opčinah v dveh izmenah, prva od ponedeljka 15. do petka, 19. junija in druga od ponedeljka 22. do petka, 26. junija. Informacije in prijave na tel. št. 338-5889958 (tudi sms) ali na naslovu: marinaandrej@alice.it.

POLETNI CENTER V SLOVENSKEM DIJAŠKEM DOMU S. KOŠOVEL za otroke 6-12 let se bo odvijal od 15. junija do 31. julija. Možna je izbira tedna. Za informacije in vpis je na razpolago pisarna Doma od 8.30 do 16.30, od ponedeljka do petka ali tel. št.: 040-573141.

TPK SIRENA IN ZŠSDI organizirata poletne jadralske tečaje za otroke od 6. do 18. leta starosti. Nudimo teoretične in praktične tečaje v razred u Optimist in Laser. Potrebna pogoja za vpis sta dobro poznavanje plavanja in zdravniško spričevalo. Klub nudi tečajnikom vso opremo, vpis v Jadrano zvezo in spremstvo na plovbi. Datum tečajev Optimist za otroke od 6 do 11 let, urnik od ponedeljka do petka od 7.45 do 17. ure. 1. tečaj: od 15. do 26. junija; 2. tečaj: od 29. junija do 10. julija; 3. tečaj: od 13. do 24. julija; 4. tečaj: od 27. do 31. julija. Datum tečaja Europa-Laser za otroke od 12 do 18 let, urnik od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure, od 6. do 17. julija. Vpisovanje: najkasneje 7 dni pred začetkom vsakega tečaja. Info v tajništvo pomorskega sedeža, Miramarski drevored 32 ob ponedeljkih in petkih od 18. do 20. ure ter ob sredah od 9. do 11. ure, tel. 040-422696, e-mail: tpkcentsirena@libero.it.

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA - Šc Melanie Klein in Slovenska prosveta obveščata, da se bo poletni center, namenjen otrokom od 2. do 10. leta, odvijal od 6. julija do 28. avgusta, v prostorih otroškega vrtca U. Vrabc v Bazovici. Vpisovanje je možno vsako soboto do 20. junija, med 16. in 18. uro, v ul. Cicerone 8 ali po internetu. Info: tel. 328-4559414, www.melanieklein.org.

KOLONIJA PRI MORJU ŠPADIČ V ORGANIZACIJI SLOV. DIJAŠKEGA DOMA S. KOŠOVEL se bo odvijala od 19. do 27. julija. Za informacije in vpis je na razpolago pisarna Doma od 8.30 do 16.30, od ponedeljka do petka ali tel. št.: 040-573141.

KD PRIMAVERA-POMLAD IN KD AGORA V vabita v nedeljo, 24. maja, od 9. do 18. ure, na sprehod v naravo v Nabrežini in okolici za boljše spoznavanje skrivnosti in koristnosti šipka in žajblja, divji rastlini v rojstnem in naravnem okolju. Za prijave in informacije lahko pokličete na tel. št.: 347-4437922.

Prispevki

MePZ Lipa daruje 650,00 evrov za obnovo delovanja gledališke skupine Teatro dell'Uovo v LAquila (Abruci), zbranih na dobrodelnem koncertu 23. aprila, v Bazovici, ob 110-letnici ustanovitve SKD Lipa.

Ob 3. obletnici prerane smrti naše drage nepozabne Adriane darujeta mama Silva in Danica 50,00 evrov za nonet Primorsko.

V spomin na Justino Sedmak vd. Cibic daruje Vekoslav Rupel 20,00 evrov za KD Prosek - Kontovel.

† Zapustila nas je naša draga mama in nona

Emilia Perovic vd. Sossa

Žalostno vest sporočajo

hči Eda z Lucianom, sin Branco z Zdenko, vnuki Diego, Ivana, Veronika, Denis s Chiaro in pravnikom Jacopom ter ostali sorodniki

Pokojnica bo ležala v mrliški vežici v ulici Costalunga v soboto, 23. maja, od 12.00 do 13.40. Sledila bo upepelitev.

Kontovel, 21. maja 2009

Draga Genka, ostali boste vedno v naših srcih! Brancotu, Zdenki, Ivani in Veroniki izrekamo naše občuteno sožalje

Anica, Mira, Danijel, Gregor in Tadeja

Ob boleči izgubi drage mame izreka Brancu Sossi in družini iskreno sožalje

Gospodarsko društvo Kontovel

21.5.2006

21.5.2009

Adriana Dovgan por. Smotlak

Tebi, ki si odšla, smo odprli najsvetlejši kotiček našega srca - in v naših mislih boš vedno z nami, Adriana.

Vsi tvoji

Mačkolje, 21. maja 2009

Šolske vesti

UČENCI IN UČITELJICE OŠ A. SIRKA iz Križa vabimo ob 40-letnici pomenovanja naše šole na prireditve, ki bo v petek, 22. maja, ob 19. uri na šolskem dvorišču, v primeru slabega vremena pa v domu A. Sirka.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da je bil v sredo, 22. aprila, na oglasni deski v ul. S. Anastasio 12, objavljen razpis za potrditev, vključitev in posodobitev pokrajinskih (nekdanjih permanentnih) lestvic učnega osebja šol s slovenskim učnim jezikom. Razpis je na ogled tudi na spletni strani Deželnega šolskega urada www.scuola.fvg.it in na posameznih šolah. Prošnjo za potrditev mora vložiti tudi učno osebje, ki je v omenjenih lestvicah vključeno pogojno, četudi še ni doseglo predvidenega naslova za polnopravno vključitev. Obrazci za vložitev prošnji so isti kot za vključitev v pokrajinske lestvice šol z italijanskim učnim jezikom in zainteresirani jih dobijo na spletni strani Ministrstva za šolstvo, univerzo in raziskovanje (www.pubblica.istruzione.it), na posameznih šolah in na Uradu za slovenske šole, ki je tudi na razpolago za morebitna pojasnila. Prošnje je treba oddati Uradu za slovenske šole (ul. S. Anastasio, 12) do petka, 22. maja.

ZDRUŽENJE STARŠEV O. Š. FRAN MILČINSKI organizira naslednje poletne tabor: Naravoslovni »Živijo Kekec« v Kranjski Gori od 14. do 20. junija (od 1. do 5.raz.), Biološki »Morska zvezda« v Piranu od 21. do 26. junija (od 4.razreda dalje), Jezikoslovni »Krapanova kobila« v Sevnem od 29. junija do 4. julija (od 10 do 17 leta) slovenščina in jahanje, Kulinarični »Mizica pogrni se!« v Sevnem od 29. junija do 4. julija (od 10 do 17 leta), Krasoslovni »Netopir« v Postojni od 05. do 10. julija (od 7. do 12 leta), Kemijski »Čarobni napoj« v Ljubljani od 12. do 17. julija (od 3. razreda dalje), Jadralski »Z vetrom« v Portorožu od 19. do 25. julija optimist in windsurf (od 7. leta dalje), Jadralski »Z vetrom« v Portorožu od 26. julija do 01. avgusta optimist in windsurf (od 7. leta dalje), Angleški »Jezikajte!« v Postojni od 23. do 28. avgusta (od 8. do 17. leta), Delavnico »Mišk@« v Trstu od 31. avgusta do 04. septembra (od 3. razreda dalje) računalnik, šah in fotografija. Za dodatne informacije in prijave sem vam na razpolago na mobi: 320-2717508 (Tanja) in po e-pošti: franmilcinski@gmail.com.

Obvestila

PILATES-SKD IGO GRUDEN vabi na poskusne vadbe v maju: ob torkih ob 19. ali ob 20. uri, ob petkih ob 18.30 ali ob 19.30. Tel.: 349-6483822.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS se bo sestal danes, 21. maja, ob 20.

uri v svojem sedežu (Prosek 159). **SKD SLAVKO ŠKAMPERLE** vabi na pravilnično uro in likovni kotiček »Mavrična ribica«, avtor Marcus Pfister. Pravilnica je primerna za otroke iz vrtca in 1. razreda osnovne šole. Vabljeni danes, 21. maja, ob 16. uri, v društvene prostore na štadjon 1. Maj.

ANTROPOZOFSKO DRUŠTVO prireja pri KD Ivan Grbec, Škedenjska ul. 124 v Trstu, dve konferenci na temo »Vesolje v nas«. V petek, 22. maja, ob 20. uri, bo inženir Dario Anderle predaval »O ozvezdijih in planetih v človeku«. V soboto, 23. maja, ob 20. uri, pa bo doktor Sergio Maria Fracardo, antropozofski zdravnik, govoril o odnosih med planeti, kovinami in organi v človeku. Rezervacija je obvezna. Tel. št.: 040-280533 ali 339-7809778. Vabljeni.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA sklicuje v petek, 22. maja, ob 17. uri v prvem in ob 17.30 v drugem sklicu v Gorici in v soboto, 23. maja, ob 9. uri v Trstu XXIV. deželni kongres SKGZ. Dnevni red: otvoritev in podelitev priznanj SKGZ, poročilo predsednika, pozdravi gostov, razprava, poročilo nadzornega odbora, volitve organov SKGZ in sprememb statuta, razno.

AŠD SOKOL sklicuje redni občni zbor, ki bo potekal v soboto, 23. maja, v dvorani Igo Gruden - Nabrežina, št.89, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Sledila bo družabnost.

NORDIJSKA HOJA-SKD IGO GRUDEN obvešča, da se bodo srečanja nadaljevala še v soboto, 23. in v nedeljo, 24. maja. Zbirno mesto v Nabrežini pred društvom v soboto ob 8.30, v nedeljo pa ob 9. uri. Tel.: 349-6483822.

TEČAJ NORDIJSKE HOJE SPDT organizira tečaj Nordijske hoje, ki se bo odvijal v soboto, 23. maja, od 15.30 do 17.30 ure. Tečaj bo zaobjemal pravilno tehniko hoje v naravi s pomočjo palic. Za prijave in informacije pokličite na tel. št.: 040-220155 (Livio).

ŽUPNIJA BOLJUNEC vabi v nedeljo, 24. maja popoldne, na tradicionalni spomladanski pohod v Marijino cerkvo na Pečah v dolini Glinščice, kjer bo ob 17. uri sv. maša.

V BARKOVLJAH, v cerkvi Sv. Jerneja bo v nedeljo, 24. maja, prvo sveto obhajilo med mašo od 11. ure. Sedem otrok oblečenih v nošah bo prvič pristopilo k obhajilni mizi. Mašo bo daroval msgr. Vončina. Pel bo otroški zbor, ki ga vodi sestra Karmen.

45. RAZSTAVA VIN - občina Zgonik in pokrajina Trst vabita na tematski srečanja v Sprejemnem centru pri bivšem kamnolomu v Repniču. V ponedeljek, 25. maja, ob 20. uri, v sodelovanju s Kmečko zvezo Trst: »Glivične bolezni vinske trte s posebnim poudarkom na peronosporo in oidiju«. Posegli bodo: dr. Carlo Frausin, direktor fitosanitarne službe Avtonomne Dežele FKJ, mag. Gabrijel Seljak, odgovoren za službo

NOVA GORICA - Zaključek abonmajske sezone v Kulturnem domu

Princesa lirike in vitez ognja: Aleksandra Pavlovič in Oleg Bugaev

Pianistka in violončelist sta s komorno zasedbo Slovenske filharmonije 11. maja nastopila v Novi Gorici

Oleg Bugaev s Komornim godalnim orkestrom Slovenske filharmonije v novogoriškem Kulturnem domu

Malo je koncertov in srečanj z glasbeniki, ki bi ti lahko v tolikšni meri vzbudili poželenje po vnovičnem prebiranju najlepših pesniških stvaritev, te tako zelo prevzeli, da še tedne in tedne živiš z radostjo in ljubeznijo minulega glasbenega doživljanja in občutiti blaženost, ker si lahko postal del skupne glasbene zgodbe, ti ste, s pomočjo katere se lahko predajate navadnih, angelsko privlačnih in vznemirljivih trenutkov sta nam na krajši turneji (kot duo 6. maja v Stanovski dvorani Ljubljanskega gradu in 13. maja v dvorani Glasbene šole Tolmin, kot solista s Komornim godalnim orkestrom Slovenske filharmonije 11. maja na zaključnem abonmajskem koncertu Kulturnega doma Nova Gorica) ponujala ruski violončelist Oleg Bugaev (1980) in pianistka Aleksandra

Pavlovič (1978). Diplomanta slovitiga moskovskega konservatorija P. I. Čajkovski sicer danes hodita vsak svojo glasbeno pot (Pavlovičeva poučuje na GŠ Nova Gorica, Bugaev kot mojster glasbe in zmagovalc mnogih tekmovanj v Rusiji, Italiji in Franciji uživa v Moskvi sloves violončelista, ki sodeluje s priznanimi dirigenti in orkestri), a ko se vnovič srečata na koncertnem odru, zaigrata kot duši dvojčici. Njuna 'romanca' spretno, intenzivno, poglobljeno, radostno, vzneseno in ognjevit oživlja svetle, barvite in mogočne zvoke Sonate op. 119 S. Prokofjeva, prebujajo romantično nihanje čustev v Fantasie-stucke op. 73 R. Schumanna, nas vabi v koletno elegantni svet Mozartovih oper z Variacijami v Es-duru na temo iz oper Čarobna piščal L. van Beethovna in nam odpira glasbene slike ruske diaspore v Ame-

riki kot jih je v štiri skladbe pod skupnim naslovom Pesmi in plesi op. 84 (Gruzinska pesem, Tatarski ples, Ruska pesem, Kozakiški ples) duhovito povezal rusko-ameriški skladatelj, pianist in teoretik Aleksander Čerepnin. Iskrena in neposredna je njuna pripoved, in ko za dodatek zaigrata še Vocalice S. Rahaminova, v tebi vztrepetalo belo hrepenenje ... po nikoli odigrani glasbeni zgodbi.

Z neustavljivo energijo, gibkostjo, direktnostjo, s sugestivno, eksaktno in tonsko razkošno igro je Bugaev fasciniral tudi novogoriško občinstvo. Koncert za violončelo in orkester v C-duru, št. 1 J. Haydna je pod njegovimi prsti zvenel bleščavo, njegovim svežim idejam sicer Komorni godalni orkester slovenske filharmonije ni uspel slediti že od začetka skladbe in je (v 1. in 2. stavku) predvsem igral

vlogo manj angažiranega (ali malo utrujenega) spremljevalca, zato pa je toliko bolj v duhu razžarjene sablje zazvenel zaključni 3. stavek in omama skupnega muziciranja je povsem logično očarala tudi številno publiko.

S prefinjeno mehkočnostjo tonskega slikanja pa nas je tokrat »razorožila« pianistka Aleksandra Pavlovič. Z občudujočo lirično izpovedjo Koncerta za klavir v A-duru št. 12, KV 414 W. A. Mozarta nam je bistrila spomin na prepogosto pozabljene dragocene užitke ob majhnih, miniaturnih trenutkih in stvarih, ki pa lahko veliko pomenijo ... če jih seveda natančno pogledaš, če se posvetiš enemu samemu detajlu, če se zaustaviš, če naprimer v eni sami čipki lahko prepoznaš ves svet ali odkriješ, kako so iglice bora postavljene v absolutno pravilnem redu ... vse to je prisotno tudi v Mozartovi glasbi in deluje popolnoma naravno. V interpretaciji Pavlovičeve se je vse to čudovito lesketalo, njeno zračnost je le tu in tam dušila manj lahkotna igra godal.

Klasicistično atmosfero novogoriškega koncerta je (že uvodoma) naznanilo manj znano, manj izvajano in precej seriozno delo Mozarta, Adagio in fuga za godalni orkester v c-molu, K 546, skladba, ki že spominja na kasnejše snovanje Beethovna. Koncert, zagotovo eden od najboljših v letošnji sezoni Kulturnega doma Nova Gorica, pa se je smiselno zaokrožil z »valovanjem« štirih stavkov v skladbi Leute, ki jo je skladatelj Aldo Kumar napisal za Komorni godalni orkester slovenske filharmonije in v njej s svojim značilnim jasnim in ritmično privlačnim kompozicijskim slogom obudil različna razpoloženja narave, ki so jih nekoč v zalivčke v Piranu, na Tržaškem in v Dalmaciji vnašale stare jadrnice (leute).

Tatjana Gregorič

LOKEV - Niko Grafenauer kot gost literarnega večera

Rad odkrivam slovenski jezik

V salonu likovne umetnosti gostišča Ambasador je na povabilo veleposlanika Draga Mirošiča kot prvi gost nastopil Niko Grafenauer

Lokev pri Sežani ima od petka nov prireditveni prostor, namenjen kulturnim dogodkom. V salonu likovne umetnosti gostišča Ambasador je na povabilo veleposlanika Draga Mirošiča kot prvi gost nastopil Niko Grafenauer. Znanega in uveljavljenega slovenskega pesnika, kritika, esejista, literarnega zgodovinarja, prevajalca in akademika Grafenauerja (rojen leta 1940) je uvodoma predstavil sam gostitelj Mirošič, ki z njim prijateljuje še iz sedemdesetih let, ko je bil prvi urednik kulture pri študentskem časopisu Tribuna, Mirošič pa njen glavni urednik. V nadaljevanju večera se je s pesnikom pogovarjal Mitja Čander, ki je pri 35 letih tudi sam že uveljavljen esejist, publicist, literarni kritik in urednik. Pesmi je brala igralka Medea Novak, za polnejši kulturni okvir literarnega večera pa je poskrbel kitarist Tomaž Ban.

Grafenauer je svoj prvi pesniški cikel objavil pri 16 letih v reviji Mlada pota. Po učiteljsku je študiral primerjalne književnosti in literarno teorijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Po diplomi je do leta 1973 živel kot samostojni književnik, potem pa je bil 23 let urednik za otroško leposlovje pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani, glavni urednik revij Problemi in Nova revija ter časopisa Ampak, 15 let je bil glavni urednik in direktor založbe Nova revija, po upokojitvi 2002 pa je ohranil položaj glavnega urednika založbe.

Iz začetnega, umerjeno modernističnega pesništva (Večer pred prazniki), katerega je objavil pri 22 letih, se je razvijal v idejno radikalnejšo smer, katere problematika se določno nakazuje že v naslovu zbirke (Stiska jezika), zatem pa se je približal čisti liriki v smeri hermetične simbolistične tradicije (arhistično izbrušena zbirka sonetov Štukature). Z omenjenimi knjigami pesmi in naslednjima pesniškima zbirkami (Palimpsesti, Izbris) je postal eden glavnih predstavnikov slovenskega pesništva modernizma. Pozornost je vzbudil tudi s svojo teorijo moderne poezije (Kritika in poetika). Veliko je prevajal, zlasti nemške avtorje, ki so blizu njegovemu lastnemu pesniškemu svetu, ter pisal o njih analitične študije (H.M. Enzensberger, G. Benn, F. Hölderlin, R.M. Rilke). V mladinskem pesništvu nadaljuje najboljšo slovensko tradicijo na tem področju; za-

Od desne: Medea Novak, Niko Grafenauer, Mitja Čander in Drago Mirošič

F. MACAROL

vrača didaktiko, razvija igro kot svobodno pesniško ustvarjalnost (npr. Pedenjped). Še posebej pomembna je zbirka mladinskih pesmi Skrivnost. Uredil je več izborov otroških pesmi, antologijo svetovne ljubezenske lirike Oko in roža, izbor Svetovne pravljice, izbor Kettejevih pesmi idr.

V slovenskem kulturnem prostoru je pustil močne sledi tako v poeziji, kot zlasti v mladinskem pesništvu (marsikdo se ga spomni po delu Pedenjped iz leta 1966) ter mladinski prozi. Skupaj s esejistično in publicistično bero krasi knjižne police preko 35 njegovih del. Od samega začetka je dejaven pri Festivalu Vilenica. Za svoje delo v poeziji in prevajanju je dobil več nagrad: Nagrado Prešernovega sklada in Levstikovo nagrado leta 1980, Jenkovo je dobil kar dvakrat, v letih 1986 in 1999. Poleg teh je dobil leta 1996 Sovretovo nagrado in leta 1997 še Prešernovo nagrado.

Niko Grafenauer je predstavnik hermetičnega simbolnega gibanja, skrajnega modernizma. Duho-

vitost oziroma humor sta tisti dimenziji, ki vsebini njegovih del dodajo igrivost, ki otroka pritegne ter ga vključi v čutno-predstavno igro. Pri njemu sta izpeljani iz nenavadnih besednih zvez ter pretiravanj. Tretje področje, ki pa ni tako zelo pogosto, je fantastika. Uporablja jo v kasnejših zbirkah, še vedno pa jo izpeljuje iz realnega sveta, ki obdaja otroke. Temu svetu dodaja neresnične sestavke, ki otroku prikažejo neki odklon literarnega besedila. Na podlagi opaznosti svoje prve zbirke, se Grafenauer povezuje s slovensko literarno tradicijo, zlasti z Levstikom in Župančičem.

Številnemu poslušalstvu, neredki so prišli tudi s Tržaškega, je osebnost prebral tudi še dve neobjavljeni pesmi ter jim je ob tem predstavil svoj miselni ustvarjalni okvir: «Rad odkrivam slovenski jezik in ob tem tudi sam sebe, ko bralcem opisujem svet, kot ga sam doživljam. Vsak dan je zame nova avantura, polna bleščav in senc besed.»

Bogdan Macarol

WASHINGTON Odlične kritike za Sabino Cvilak

Slovenska sopranistka Sabina Cvilak je v soboto, 16. maja, v Washingtonski operi pod umetniškim vodstvom Plácida Dominga nastopila v Puccinijevi operi Turandot, in sicer v vlogi Liu. Cvilakova je v washingtonski Nacionalni operi nastopila že tretjič, pred Turandot še v operah La Boheme in Carmen. Na sobotni premieri Turandota je Cvilakova požela stoječe ovacije, njenemu nastopu sta sledili odlični kritiki v časopisu Washington Post ter reviji Opera.

Sopranistka Sabina Cvilak, nagrajenka Prešernovega sklada, je solo petje študirala na Univerzi za umetnost v Gradcu in leta 2000 z odliko diplomirala, štiri leta pozneje pa tudi magistrirala. Dodatno se je izobraževala pri profesorih Annemarie Zeller (Gradec), Christiane Petard (Pariz) in Irini Gavrilovič (Dunaj, Helsinki). Med študijem je prejela več nagrad na mednarodnih pevskih tekmovanjih.

Pozornost širše javnosti je Cvilakova pritegnila v sezoni 2003/04, ko je nizala uspešne debije v vlogi Liu v Puccinijevi operi Turandot (Državna opera v Hamburgu in Finska narodna opera v Helsinkih), kot Michaela v Bizetovi Carmen (tržaško Verdijevo gledališče), Aminta v Mozartovi operi Il Re pastore (festival Klangbogen na Dunaju) in Antonija v Offenbachovih Hoffmannovih pripovedkah (operni festival v Savonlinni na Finskem).

V sezoni 2004/2005 je bila študentka Karajanovega sklada in članica Dunajske državne opere. Pela je v operah Dafne, Rensko zlato, Valkira, Somrak bogov, Parsifal, Rigoletto, Aladin, Ljubezenski napoj, Čarobna piščal, Figarova svatba in drugih. Odpela je sopranski part v Beethovnovi Deveti simfoniji z dirigentom Mikkom Francom in Belgijskim nacionalnim orkestrom v Bruslju, vlogo Nedde v koncertni izvedbi Glumačev z orkestrom RTV Slovenija ter Berliozov oratorij Kristusovo rojstvo s Slovaško filharmonijo pod taktirko Leoša Svarovskega.

Na Dunaju je nastopila v Warnerjevi postavitvi Blochovega Macbetha, v vlogi Marije v Schubertovi kantati Lazar (glasbeno poletje MDR, dirigent Fabio Luisi). Sodelovala je z Dresdensko, Beograjsko in Slovensko filharmonijo, z Opero v Luksemburgu, nastopala na Dunajskih slavnostnih tednih ter se predstavila na festivalu v Aix-en-Provenceu.

Jeseni 2007 je nastopila v vlogi Mimi (La Boheme) v Washingtonski nacionalni operi, marca 2008 s Slovensko filharmonijo v Mahlerjevi Simfoniji št. 2 v Bruslju ter v Haydnovem oratoriju Stvarjenje pod vodstvom Petra Schreierja v Lillu. Na slovenskih opernih deskah je debitirala z vlogo Margarete v Gounodovem Faustu v postavitvi SNG Maribor.

Nastopila je kot Nedda (Glumači), Michaela (Carmen) in Fiordiligi (Così fan tutte), sodelovala pa je tudi pri izvedbi Mahlerjeve Simfonije št. 4.

V Washingtonu je med drugim pela na koncertu pod taktirko Plácida Dominga in z Andreo Bocellijem izvedla Rossinijevo Petite Messe Solennelle. Nedavno je Cvilakova prejela odlične kritike za nastope v Los Angelesu in Pamploni. V tekoči sezoni je že nastopila kot Jerica v Zlatorogu Viktorja Parme (SNG Maribor), februarja 2010 pa bo v Valenciji nastopila v komični operi Prodana nevesta. (STA)

LITERATURA - Marko Kravos o svojih zbirkah, poeziji, Slovencih, Trstu ...

»Svoje stike z italijanskim okoljem povezujem predvsem z mediteranskostjo«

Pred nedavnim je pri založbi Ibiskos Editrice Risolo izšla dvojezična zbirka *Za grizljaj zemlje/Terra da masticare*

Izid vsake nove knjižne objave je seveda odlična priložnost za pogovor z njenim avtorjem. Tokrat bomo v roke vzeli dvojezično pesniško izdajo *Za grizljaj zemlje/Terra da masticare* tržaškega pesnika Marka Kravosa. Zbirka, ki je pred kratkim izšla pri toskanski založbi Ibiskos Editrice Risolo in ki so jo v prvih majskih dneh premierno predstavili v Trstu, zaobjema po večini pesmi, ki jih je avtor v slovenskem izvirniku objavil v svojih prejšnjih publikacijah, in sicer Krompirju na srcu ter Med repom in glavo.

V daljšem pogovoru nam je Marko Kravos poleg svoje zadnje zbirke predstavil tudi svoj pogled na poezijo in poetično ustvarjanje ter se sprehodil po poteh lastnega pesnjenja.

Ze na prvih straneh zbirke lahko preberemo, da je bila ta lansko leto nagrajena na natečaju Scrittura di frontiera, ki ga prireja kulturno združenje Altamarea. Vse skupaj pa je začelo nastajati že veliko časa prej, kajne?

Zbirka je nastala predvsem iz želje nekega okolja, da spozna mojo poezijo, saj me velikokrat povabijo v italijanske kulturne sredine. Tam rad preberam tudi svoje na novo napisane tekste, seveda v prevodu, zato se je sčasoma vse skupaj začelo nabirati. Ko je bilo vsega skupaj za eno knjigo, se je začelo kombiniranje, piljenje in sestavljanje. Italijanska izdaja je nastajala tri leta, prevodi pa so starejši, nekateri so bili objavljeni v antologijah tržaške poezije pred osmimi ali celo devetimi leti. Več kot polovica prevodov pa je nastala v zadnjem oziroma poldrugem letu.

Ko ima človek nekaj zbranega in se prepriča, da mu ne bo v sramoto, malce pomisli in se odloči, kje bi bilo to najbolj pametno izdati. Sam sem najprej nagovoril eno založbo, ki pa je nehala izdajati beletristiko, zato bi bilo v tem primeru čakanje na objavo nekoliko daljše. Zato sem stopil v stik z založbo Ibiskos, ki je na nastajajoče delo opozorila prireditelje nagrade. Sam namreč nisem nikoli rad pošiljal svojih del na razne natečaje. Za založnika pa so nagrade seveda spodbuda, da izda knjigo v krajšem času, saj se zaveda, da jo bo pospremila predhodna reklama.

Zbirka *Za grizljaj zemlje/Terra da masticare* seveda ni vaša prva knjižna objava v italijanskem prevodu.

Imam jih že nekaj, rekel bi osem ali devet. Govorim seveda o tistih, katere ocenjujem pozitivno in ki so bile deležne velike pozornosti. Mednje spada Il richiamo del cuculo, ki je bila objavljena leta 1994. Leta 2000 je v Milanu izšla Jazonova sled/Le traccie di Giasone/Jazonov trag, epska pesnitev v fragmentih. Tedaj sem si zaželel malce pokukati iz svojega gnezda, da ne bi moja poezija bila zaznamovana le lokalno. Nekaj je bilo tudi manjših izdaj, antologijskih in drugih publikacij tu seveda ne bom omenjal. Obe zbirki sta bili deležni velike pozornosti, Jazonova sled je poleg slovenščine in italijanščine izšla tudi v hrvaškem prevodu, zato je tudi v hrvaškem prostoru dobro odmevala.

Iskanje založnikov izven našega obrobja je seveda zelo smiselno. Če nima knjiga dobrega kritja z distribucijo, postane njena izdaja provincialna. Izbira Ibiskosa je bila zato v tem pogledu veliko bolj vabljava od domačih založnikov italijanskega profila.

Na dejstvo, da vas v italijanskem okolju kar precej cenijo, kaže tudi literarna nagrada, ki ste jo v Pizi prejeli že leta 2000.

Potrdili so mi, da je ta nagrada še precej ugledna ter brez spletk in kakih posebnih vplivov od zunaj, zato da sem je bil zelo vesel. V bistvu sem še pred tem premogel dodaten zalogaj, to je bila izdaja Sredozemlje/Mediterraneo, ki je izšla konec osemdesetih let, in sicer v petih jezikih ter zelo opaznim grafičnim dodatkom, ki je delo Franka Vecchietta. Veliko mi pomeni, da je knjiga zaradi svoje estetske prikupnosti dosegla prodajo 1200 izvodov v dveh izdajah.

Svoje stike z italijanskim okoljem povezujem predvsem z mediteranskostjo, vsi v tem prostoru namreč radi komuniciramo. Tudi sam rad komuniciram in sem seveda zelo vesel, ko gredo moje knjige dobro v prodajo, tako da so založniki ne samo zadovoljni, ampak večkrat tudi presenečeni.

Ob tej priložnosti bi rad izpostavil dejstvo, da so me pred mesecem dni obvestili iz založbe Litera, ki je izdala mojo zbirko Med repom in glavo, da so v treh mesecih njeno prvo naklado že razprodali. Tu gre vendarle za recepcijo, berljivost in uglašenost s problemi časa, pred katerimi tudi moje pesmi ne bežijo. Moja ustvarjalnost se tega ne izogiba. Čeprav z leti kaže na vse večjo pokrajino lastnega jaza, ki seve-

Marko Kravos je prejel več nagrad, med temi tudi Obmejnih pisav novembra lani

KROMA

da postaja vedno bolj utesnjena v leta in občutek končnosti ter zamejenosti, s tem pa tudi umirjenosti s svetom.

Vsega skupaj pesnite že več kot štirideset let. Kako gledate na svojo ustvarjalnost danes?

Pravzaprav bi rekel z zadoščenjem, saj sem opazil, da se nisem oddaljeval od samega sebe zaradi tokov časa, estetskih kolobocij v poeziji in literaturi nasploh, ki so se med tem v skoraj pol stoletja mojega branja in pisanja zgodila. Kljub vsemu sem bil sebi zvest, ne bom pa rekel zavezan. Všeč mi je spreletavati, preiskovati in okušati vse nove pridobitve pesniške tehnike. Tudi to je treba upoštevati, če se hočeš kosati in biti zanimiv ter sodoben. Zdi se mi, da sem bil precej dosleden. Moja prva pomembna knjižna objava je bila antologija našega dela zamejstva Rusi most konec šestdesetih let pri Kondorju. To je bil tudi čas prve kolektivne zbirke Štirinajst. Bilo nas je namreč štirinajst, ki smo nastopali z oprijemljivo količino svoje pisave.

Kaj pa vam sploh pomeni poezija?

Po eni strani je zame poezija kristalna čistost, ki odraža elementarno individualnost jaza, po drugi pa se v njej prepletajo medsebojni vplivi druž-

benega okolja in vsega, kar se dogaja v planetarnem in kozmičnem smislu. Prvi tip poezije je »Eno besedo bi rekel rad«, kot je povedal Kosovel, se pravi čim manj in čim bolj čisto in elementarno, da se pesem skoraj spremeni v neko kompletno zgoščenost sveta, postane energetska krogla, po drugi strani pa je že tudi Kosovel dočkal, da je poezija kompleksna in sestavljena iz lirčnih ter pripovednih elementov, iz svetlobe in teme, da eno brez drugega ne gre, da je v vsem tem neka tragika, ki se uravnoteži z igrivostjo in humorjem, da živiš v zaveznanosti svoji mikrolokaciji, denimo Trstu ali slovenstvu, po drugi pa te ta ne sme zamejiti in moraš iz te svoje primarne zaveznanosti odleteti nekam stran, da se sam sebe vidiš in da se tudi osmisliš.

Koga največ berete od slovenskih pesnikov? Kdo vam je najbolj všeč?

Družim se s komerkoli, ki na Slovenskem rad piše. Če je za tem neka iskrenost in profesionalnost, me vsaka drugačnost potrjuje v moji drugačnosti in mi daje vedeti, kje je moja pot, zato da bo slovenska poezija bogatejša za še en glas. Zaradi teh posebnih glasov je slovenska poetična

scena bogata, zelo kompetitivna, ne samo v naši ožji domovini, ampak tudi v svetovnem merilu. Slovenci znamo hoditi po svetu, naša poezija pa nas uvršča med razvite, polnokrvne in radožive narode. To mi je seveda v veselje.

Veliko sodelujete z revijo Poetikon, v kateri objavljajo predvsem mlajši pesniki.

Revija izhaja le nekaj let, njeni uredniki so zato mlajšega rodu. Prostora je veliko in tudi veliko mladih tam najde svoje mesto. V Sloveniji je namreč na široko razvita mreža literarnih klubov, društev, literarnih natečajev na šolah in izven njih. Vse skupaj ustvarja določeno pozitivno klimo, da se lahko na Slovenskem mladi res ukvarjajo z literaturo. Vsi imajo seveda težave priti na dan in se uveljaviti. Prostora in pozornosti je veliko, revija več kot polovico prostora posveča mladim glasovom in tako je tudi prav.

Po številčnosti naše skupnosti v Italiji je pesniške produkcije med mladimi razmeroma malo. Ali s težavo pridejo v ospredje ali tega ne čujejo?

Ne bi rekel, da je temu tako. Mladi so tudi pri nas seveda samozavestni, nekaj pa morajo vendarle že imeti za sabo. Za to bi potrebovali neko literarno družbo, klub, literarne vaje, revije ipd. Seveda pri nas ne vidijo primernih založb, ki bi bile profesionalne, saj ni v njih profesionalnih urednikov, ampak samo dušebrižniki in rodoljubci. Tako je potem pri recepciji tudi pri drugih medijih. Ni založb in ne revij, ki bi narekemale neko disciplino ter poklicno znanje v pisanju poezije, ki ni neko nedeljsko ukvarjanje z literaturo.

Založbe v Sloveniji so sicer odprte mladim, a morajo biti ti mladi že nekako oblikovani. Žal pa se nekateri ne morejo izraziti, ker je njihovo okolje že toliko ubožano, da se odvrta od izrazitejših ustvarjalnih področij umetniških in postaja vedno bolj neko ljubiteljsko, amaterstvo in folklorizem, kar je tudi lahko zanimiva niša ali dopolnilo, a ne more vse skupaj ostati le pri tem. To je že nek začetek samoomejevanja in reduciranja na zaostalo plemo. Slovenci v Trstu pa smo se od Prešerna dalje seveda uveljavljali predvsem z merjenjem moči svojega jezika z ostalim razvitim kulturnim svetovnim prostorom.

Primož Sturman

REVIJE ZA MLADINO IN OTROKE - Majska številka Pastirčka

Pozornost bralni in duhovni kulturi

Že razpisan natečaj za risbe za naslovno stran Pastirčka v novem šolskem letu - Prostor za pošto mladih bralcev

Revija Pastirček tudi v predzadnji številki v letošnjem šolskem letu zglede izpolnjuje svoje poslanstvo razvijanja duhovne in bralne kulture v zgodnjem bralnem obdobju ter s svojim konceptom gradi svojo prepoznavnost z uravnoteženim delom kakovostnih otroških in mladinskih umetniških in neumetniških besedil. Majska številka Pastirčka vsebuje privlačne zgodbe, ki so obogatene z domiselno narisanimi sličicami in ilustracijami, poleg teh pa lahko mladi uporabniki prebirajo tudi pesmice in izpolnjujejo poučne križanke in dopolnjevanke.

Na uvodni strani je mogoče prebrati pomladanski pozdrav urednika Marijana Markežiča, ki pravi, da je mesec maj čudovit mesec, saj se takrat narava kaže v vsej svoji lepoti. Maj je tudi mesec, ko naše misli začnejo uhajati k bližajočim se počitnicam. V pozdravu je urednik bralce še spomnil, da je maj tudi mesec prvih sv. obhajil, in da je že razpisan natečaj za risbe za naslovno stran Pastirčka v novem šolskem letu. Med pesmimi je prva stran tokrat pripadla pesmici Ljubke Šorli z naslovom Med otroki je Mariji lepo. Prirčna je tudi pesmica Vojana Tihomirja Arharja Nauk o človeku, mlade pevce pa bo bržkone razveselila uglasbena pesmica Romam, ki jo je napisala Berta Golob, uglasbil pa Dominik Krt. Med leposlovnimi besedili naj omenimo basen o miši in žabi, zgodbo Marize Perat Cvet

in Metulj, v kateri avtorica pripoveduje o cvetu, ki je bil zelo srečen ob zidu stare hiše, kjer je rastel, in pripoved Nuše Turk z naslovom Maj in zajčki. Duhovita je tudi v obliki stripa pripovedovana zgodba Kje je črviček, ki bo svoj razplet dobila v prihodnji številki. Hudomušna pa je tudi rubrika nasprotij, v kateri je tokrat mogoče oklevati med dvomom, kako se počutimo, ko smo zjutraj lepo spočiti, in kako se počutimo, ko smo zjutraj utrujeni. Del revije - tako kot veleva tradicija - osvetljuje tudi duhovne teme, ki so zelo poučne. To nedvomno velja za rubriko Nebeški prijatelj, ki prinaša prispevek o Dominiku Saviu, resnem in veselem dečku, ki se je rodil 2. aprila 1842 v kraju Riva Di Chieri v Piemontu. V prispevku piše, da si je deček vedno prizadeval izpolnjevati svoje dolžnosti kot učenec, saj je pomagal svojim sošolcem in jih spodbujal z zgledi iz katekizma. Rad je skrbel tudi za bolne, a žal je bilo njegovo življenje zelo kratko, saj je leta 1857 umrl za tuberkulozo. Ob tem prispevku naj bi se bralci zamislili, kaj pomeni živeti sveto, in ali so dovolj zavzeti pri učenju, delu in molitvi ... Duhovno vsebino imata tudi kviz v rubriki Ministranti OK in pobarvanka, v kateri Jezus kliče apostole. Kako se je mogoče spoprijeti z ustvarjanjem v različnih oblikovalskih tehnikah, nas pouči ustvarjalna delavnica, ki v tokratni številki prinaša opis postopka za izdelovanje zajčka, ki zna na-

povedovati vreme. Pastirčkove strani bogatijo še rubriki, kakršni sta Utrinki spominov naših babic in Trije na potepu. V slednji lahko mladi bralci izvedo občutne potpisne informacije o kraškem svetu ob reki Pivki, še posebej o Krpanovi deželi in razgledni gori Svete Trojice. Prva rubrika pa nam tokrat prinaša življenjsko pripoved gospoda Hermana, ki je vse svoje življenje posvetil glasbi. Pozabiti ne smemo tudi na prispevek Halo? Tukaj papiga!, v katerem lahko поблиže spoznamo zaščiteno vrsto papige Aro macao. Pastirček pa ne bi bil pravi Pastirček, če ne bi redno objavljalo pošte naših učencev in učenek. Posebno sporočilo mladim uporabnikom je tokrat namenilo tudi uredništvo te otroške in mladinske revije, ki je zainteresirane spomnilo, da razpisujejo natečaj za naslovno stran Pastirčka za šolsko leto 2009/2010. Uredniki so bralce spomnili, naj bodo izdelki barvni, izvirni, pisani in igrivi ter brez napisov. Čisto ob koncu naj še povemo, da se v majschem Pastirčku nahaja tudi reklamno sporočilo skupnosti družin Sončnica, ki po koncu šolskega leta pripravljajo pettedensko poletno središče za otroke slovenskih vrtev in šol. Dodatne informacije lahko zainteresirani dobijo na telefonskih številkah 0481 - 546549, 0481 - 536455, 328 - 3155040 ali preko elektronske pošte mladinski-dom@libero.it. (sč)

SOLKAN - Spet nesreča na železniških tirih

Na nezavarovanem prehodu vlak trčil v italijanski tovornjak

35-letni šofer iz Fare hudo ranjen - Prvi mu je priskočil na pomoč strojevodja

Močno poškodovani italijanski tovornjak ob železniški progi pri Solkanu

FOTO N.N.

Včeraj okrog 17. ure je prišlo na nezavarovanem železniškem prehodu v Solkanu, v bližini industrijske cone, do prometne nesreče, v kateri sta trčila tovorni vlak in kombinirano vozilo z italijansko registracijo. Voznik rdečega tovornjaka prevozniškega podjetja Bartolini, ki ga je iz močno poškodovanega vozila potegnil strojevodja s pomočjo nekaterih očividcev, je sicer huje ranjen, a po razpoložljivih informacijah ni v smrtni nevarnosti. Ponesrečil se je v nepo-

sredni bližini ravno tako nezavarovanega železniškega prehoda, kjer sta pred poldrugim mesecem v trčenju s slovenskim vlakom umrla Goričan in poljski državljani.

Kot je na kraju včerajšnje nesreče povedal strojevodja, ki je vozil lokomotivo z dvema vagonoma iz smeri Jesenic proti novogoriški železniški postaji in je bil zaradi dogodka vidno pretresen, je že kakšnih sto metrov pred prehodom zagledal mali tovornjak rdeče barve, ki je vozil vzvratno čez železni-

ški prehod, kjer velja enosmerna vožnja. »Tako sem začel zavirati, šofer pa je nekam čudno manevriral in tako je prišlo do trčenja,« je dodal strojevodja. Takoj po trku je stekel do tovornjaka, ki je prevažal barve oz. lake in ga je vlak pred seboj po progi porival še kakšnih 20 metrov, ter odprl vrata in ob pomoči očividcev iz njega izvlekel šoferja, ki je stal na lastnih nogah in je govoril, a je bil v šoku. Bil je tudi ves krvav, še zlasti po obrazu, zaradi ran, ki jih je na njem povzročilo razbito steklo. Kmalu za tem so na mesto nesreče prišli gasilci in reševalno vozilo, ki je okrog 35 starega moškega iz Fare pri Gradšču odpeljalo v šempetrsko bolnišnico. Zaradi ogleda kraja nezgode včeraj policisti še niso imeli natančnih podatkov, predvidoma pa naj bi voznik tovornjaka v nesreči utrpel hude telesne poškodbe.

Naj spomnimo, da sta se v zadnjem času v Solkanu zgodili še dve podobni nesreči, ki pa sta se končali s smrtnimi žrtvami. Ob koncu marca sta na nezavarovanem že-

lezniškem prehodu čez cesto, ki vodi do kakakškega centra ob Soči, nedaleč od kraja včerajšnje nesreče, ugasnili življenji 29-letnega poljskega državljan Radoslava Mihaela Štefanczyka in njegovega sopotnika, 27-letnega Giuliana Condola. Oba sta živela v Gorici in bila sta pri priči mrtva. Mladenica sta z avtomobilom v zgodnjih jutranjih urah kljub prižgani utripajoči luči in zvočnim signalom strojevodje z avtomobilom zapeljala na prehod ravno v trenutku, ko je iz smeri novogoriške železniške postaje pripeljal potniški vlak, namenjen na Jesenice. Le nekaj dni kasneje, v začetku aprila, pa je vlak, namenjen na Jesenice pri mostu za Goriška Brda v Solkanu do smrti povozil 43-letnega domačina, ki je najverjetneje storil samomor.

Včerajšnja nesreča pri Solkanu je ponovno opozorila na nevarnost nezavarovanih železniških prehodov na progi, ki je za nameček z lahkoto dostopna, saj je ograja podrtja in ne zagotavlja varnosti.

Nace Novak

»Glede Rupe in Peči ni bilo pravega posluha«

Občanska lista Skupaj za Sovodnje in SSK sta v petek pri Salomonu v Rupi pripravili srečanje z vaščani in člani pevskega zbora. Po uvodnih posegih Kristiana Tommasija, županskega kandidata Walterja Devetaka in koordinatorja liste Skupaj za Sovodnje Vlada Klemšeta o ključnih točkah programa se je pogovor zasukal na nekatera specifična vprašanja. Tako so krajani opozorili na nerazumljivo dolg postopek gradnje zidu pri šoli, na nespoštovanje vidne dvojezičnosti v zvezi z omejenim posegom, na pomanjkljivo skrb za ceste (pri Štefkovi javi), na varnost v prometu in na nekaj okoljskih vprašanj. Ugotovljeno je bilo, da je uprava v glavnem zanemarjala območje občine, ki leži vzhodno od železnice.

GORICA - Demokratska stranka Čezmejno zdravstvo je danes uresničljivo

Demokratska stranka (DS) iz Gorice opozarja na resno nevarnost o ukinitvi pokrajine. Zakonski osnutek sedanje vladne garniture namreč predvideva odpravo pokrajini, ki ne dosegajo praga 200 tisoč prebivalcev. »Te norme sicer ne bi takoj udeleževali v FJK, ker je to dežela s posebnim statutom, v ukinitje pokrajine pa kakorkoli že vodi vrsta ukrepov, ki odžirajo Goriški njeno avtonomijo,« pravi goriški tajnik Giuseppe Cingolani, ki obenem proučuje, da mora Goriška iskati svoj obstoj in razvoj v evropskem zdravstvu.

»Evropska direktiva 142/2008, ki jo je bruseljski parlament že odobrila v prvem branju, predvideva prost dostop do zdravstvenih storitev v vseh državah EU. To pomeni, da se lahko vsak državljani zdravi v kateri koli državi EU in mu mora država, ki ji pripada, povrniti strošek za zdravljenje v drugi državi. To predstavlja premostitev vseh dosedanjih ovir in zaprek, zaradi katerih ni vzletela integracija zdravstvenih struktur in storitev med Gorico in sosednjimi slovenskimi občinami,« je prepričan Cingolani, ki dodaja, da edino omejitev predstavlja zahteva po predhodni avtorizaciji za zdravljenje v tujini v primeru, da matična država dokaže, da bi njen zdravstveni sistem drugače tvegala propad. »To ne bi veljalo za Goriško, kjer bi čezmejno zdravstvo osnovali na kompletnosti struktur in storitev ter nikakor ne na konkurenčnosti,« je pouda-

ril. Silvano Ceccotti, ki pri DS spremlja področje zdravstva, je pristavil, da bo treba najprej vzpostaviti homologacijo storitev, predvsem seveda iz vidika stroškov, zato da se ne bo dogajalo, da bo za italijanskega državljanja slovensko zdravstvo poceni, za Slovence pa bi bil strošek v Italiji nevzdržen.

Cingolani na podlagi povedanega torej zahteva, naj se v okviru goriškega zdravstvenega podjetja odpre pisarna za čezmejno sodelovanje z vsaj enim zaposlenim, ki bo koordiniral delo slovensko-italijanskih skupin. Dalje zahteva ustanovitev mednarodnega centra za duševno prizadete mladoletnike, ki naj sloni na že utečenem sodelovanju med sorodnim centrom iz Stare Gore pri Novi Gorici in goriškimi strukturami (CISI), zahteva čezmejno integracijo službe 118 in oddelka hitre pomoči, sistemsko povezavo med laboratoriji in ustanovami za monitoriranje okolja, preprečevanje drog ipd., tesno sodelovanje na področju domov za ostarele. V sozvočju z deželnim odbornikom Vladimirom Kosicem pa še zahteva, da se v Gorici odpre državna pisarna, ki bo nudila informacije o čezmejni zdravstveni oskrbi, ki jo predvideva evropska direktiva. »Vse te zahteve bo osvojila nosilka liste DS za evropske volitve, Debora Seracchiani,« je še poudaril Cingolani in napovedal, da bo kandidatinja prišla v Gorico 31. maja.

ŠTEVERJAN - Igor Komel na sedežu Briškega griča V Brdih novi prijemi v kulturi, avtodomi na meji nepotrebni

Volilni shod z Igorjem Komelom v Števerjanu

BUMBACA

Ponedeljkov volilni shod Igorja Komela, neodvisnega kandidata na listi Levica in svoboda, je imel v Števerjanu poseben prizvok. Kulturno društvo Briški grič je namreč med letošnjimi prvomajskimi prazniki dobesedno prestopilo Rubikon in z nadvse uspešnim koncertom Kočani orkestra iz Makedonije nazkazalo nove prijeme kulturnega delovanja skupaj z mladinskimi odseki. Koncert naj bi torej bil povod oziroma prvi člen verige večjih dogodkov, ki naj bi v naslednjih mesecih zaobjeli celotni zamejski prostor. Števerjan se bo lahko v naslednjih letih predstavil z dvema vrhunskima prireditvama - pri tem ne gre prezreti tradicionalnega festivala narodno zabavne glasbe -, ki bosta privabila na briške griče številne obiskovalce, so ugotavljali v pogovoru s Komelom.

Med srečanjem so se pomenili tudi o razvojnih projektih

in pobudah, s katerimi so prišli na dan kandidati Občinske enotnosti za števerjanski občinski svet. Razprava se je dotaknila tudi posameznih vidikov števerjanskega prostora, v katerem odigrava vinogradništvo posebno vlogo. Kandidati Občinske enotnosti so izpostavili vrsto odprtih vprašanj, ki jim bo v naslednjem mandatu treba posvetiti večjo pozornost, so soglašali.

Igor Komel se je včeraj odzval tudi na polemiko okrog zamrznitve schengenskega sporazuma ob vrhu G8 v Trstu in L'Aquili. »V obdobju GPS naprav in satelitskega nadzora bo policijski avtodom na meji s težavo prekrizal načrte morebitnim pretepačem,« ugotavlja Komel in opozarja, da je zaradi tega zaprtje mej povsem nepotrebno. »Gorica naj bo laboratorij miru in sožitja, z upanjem, da ni več nikogar, ki bi se mu tožilo po preteklosti in njenih pregradah,« pravi Komel.

GORICA - Livio Semolič na predvečer deželnega kongresa SKGZ

Na prvem mestu reforma manjšinske organiziranosti

»Še vedno preveč simbolike, retoričnega besedičenja, demagoških polemik in viktimizma«

»Slovenska kulturno gospodarska zveza (SKGZ) ima ambicijo prispevati k reformiranju manjšinske organiziranosti,« pravi goriški predsednik krovne organizacije, Livio Semolič, na predvečer deželnega kongresa SKGZ, ki bo jutri ob 17.30 uri v goriškem Kulturnem domu. »Manjšinske strukture se morajo v marsičem posodobiti, zato da bodo kos potrebam našega večjezičnega prostora. Na dlani je, da so se v zadnjem obdobju zgodile epohalne spremembe, zavedamo pa se tudi, da se manjšinska organiziranost z veliko manjšo hitrostjo prilagaja novim potrebam, kar se odraža tudi v razdalji med našimi strukturami in potencialnimi koristniki. Zato vsi pričakujemo zasuk v korak s časom,« pojasnjuje Semolič. »Predvsem šola aktivno spremlja te spremembe, to pa zato, ker je k temu tudi prisiljena, saj je šolska populacija povsem drugačna od tiste izpred 20 let. Šola nam vrača realno sliko, kako je danes sestavljena naša manjšinska skupnost in kakšna postaja. Zato bi se morali ob pogledu na šolo temeljito zamisliti o tem, kako naj se organiziramo, zato da bomo dohajali potrebe in pričakovanja manjšine.«

LIVIO SEMOLIČ
BUMBACA

veti v mestno središče. Mislim, da izkušnje zadnjih 20 let v mestu Gorica lahko nudijo dragocen zgled za naše delo na Tržaškem, četudi je vsem jasno, da medetnično sodelovanje in integracija tam napredujeja počasneje kot v Gorici. V preteklosti smo mestni center uporabili za protestne manifestacije, danes je čas, da pod geslom Trst je tudi naš sooblikujemo utrip mestnega središča s prepoznavno in čim bolj kakovostno ponudbo.

Imate v Svetu slovenskih organizacij (SSO) zanesljivega sopotnika?

Čutim pomanjkanje stalnega in predvsem aktivno pozitivnega sodelovanja s sorodno organizacijo. Prepričan sem, da bi z racionalno porazdelitvijo dela med krovno organizacijo lahko bolje odgovarjali na potrebe naše skupnosti. Še vedno pa ima vtis, da smo v manjšini vse preveč vključeni v simboliko, retorično besedičenje, demagoške polemike in nasploh v določeno viktimizem, ki je v nekaterih primerih odlično sredstvo prikrivanja lastnih pomanjkljivosti.

Kakšna SKGZ bo izšla s kongresa?

Želim si, da bi imela SKGZ možnost prevzemati si odgovornost tudi težkih in zahtevnih odločitev, kot je lahko odločitev o pozitivni diskriminaciji pri porazdelitvi finančnih sredstev. To je seveda možno samo v dogovoru s SSO, kar bi bil velik znak zrelosti in daljnovidnosti naših dveh krovnih organizacij. SKGZ je na to pripravljena, zato pa je potrebno resno soočanje o strateških prioritetah manjšine. Pri tem ne moremo ne upoštevati zaključkov programske konference. Zakaj se tega danes ne držimo, je še danes skrivnost. Imam pa veliko zaupanje tako v našo organizacijo kot v SSO, da bomo znali čim prej premostiti težave in uresničiti pričakovanja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. (ide)

»ZAPRTJE« MEJE - Deljena mnenja

Ohromili bodo prizadevanja po padcu meja tudi v glavah

Jelko Kacin: »To je stalna praksa, ne gre uganjati histerije«

Po torkovi novinarski konferenci, na kateri je novogoriški župan Mirko Brulc dokaj ostro obsodil načrtovane poostrene mejne kontrole na slovensko-italijanski meji v času srečanja G8 v Trstu od 25. do 27. junija in kasneje še v LAquila, so se slovenski mediji včeraj razpisali na to temo.

»Ne vidim prav nobene potrebe, da bi na meji s Slovenijo uvajali kakršnokoli kontrolo,« je tako za enega od slovenskih dnevnikov povedal Lojze Peterle, ki znova kandidira za evropskega poslanca. Aurelio Juri je za isti dnevnik izrazil prepričanje, da gre za potezo, ki je v nasprotju z načeli schengenskega režima. Slednji sicer določa, da lahko obdobje ponovnega nadzora mej ne sme trajati več kot trideset dni oziroma lahko traja le za čas groznje.

Precej drugačno mnenje je včeraj za Primorski dnevnik izrazil Jelko Kacin, tudi evropski poslanec v iztekaajočem se mandatu. »To je stalna praksa. Tudi zadnjič, ko je gospod Berlusconi zamudil 60. obletnico ustanovitve Nata, ker je imel nujen telefonski pogovor, je bila poostrena kontrola oziroma ponovno uvedena kontrola med Francijo in Nemčijo. To se je zgodilo tudi ob minulem nogometnem prvenstvu in to so običajne preventivne prakse. To je sklep italijanske vlade, ki je suverena. Vsaka država članica, tudi Slovenija lahko, če bo imela neko pomembno prireditev na svojem ozemlju, ki terja poostrene ukrepe, začasno ponovno uvede policijsko kontrolo na mejah z drugimi državami članicami schengenskega območja,« je pojasnil Kacin in dodal, da zaradi tega ni treba uganjati histerije. Izrazil je

tudi prepričanje, da bo zadeva minimalna in vsekakor krajša od maksimalnega dovoljenega roka.

Za mnenje smo povprašali tudi predsednika komisije za mednarodne odnose na novogoriški mestni občini Stojana Ščuko, ki je izrazil prepričanje, da imajo te odločitve politično ozadje. Poudaril je, da to hromi prizadevanja po padcu meja tudi v glavah, saj vsak tak ukrep obnovi tisto, kar je včasih bilo. »Upamo, da bo šlo res za kratek čas, če pa se bo ponavljalo in vleklo, bo treba nekaj ukreniti,« je tako rekoč ponovil Brulc, v tork izrečene misli.

Tudi med ljudmi na ulici so si mnenja deljena. Robertu Sitarju iz Šempetra, ki z namero italijanskih sosedov sicer ni bil seznanjen, se zdi namera neugodna. Izrazil je še prepričanje, da smo se kontrole rešili zavedno, zdaj pa naj bi jo, po relativno kratkem času, dobili nazaj. Dva prebivalca Gorice, ki nista želela biti imenovana, sta med prečkanjem nekdanjega mejnega prehoda na Škabrijelovi - Erjavčevi ulici soglasno potrdila, da sta z namero seznanjena in da se jima ne zdi nič katastrofalnega. »Kontrole bodo zaradi varnosti, pa kaj. Gre za mesec dni. Od polovice junija do polovice julija, sploh pa bodo policisti domačine verjetno pustili pri miru in bili pozorni predvsem na sumljive tipe od drugod,« je še povedal zgovornejši od obeh. Tudi Štefanija Mohorčič, ki živi tik ob meji na Škabrijelovi - Erjavčevi, na italijanski strani, se poostrenih kontrol ne boji. »Saj meja ne bo zaprta, samo kontrolirali bodo. Vsaka kontrola je dobrodošla. Moža moraš kontrolirati, otroke. Bo, kakor bo,« je nekoliko hudomušno zaključila Goričanka. (nn)

ŠTANDREŽ

Ob avtocesti 411 metrov protihrupnih pregrad

Ko bodo gradili novo avtocesto med Gorico in Vilešem, bodo na odseku pri Štandrežu namestili pregrade proti hrupu, zatem pa bodo redno monitorirali stopnjo zvočnega onesnaževanja. Tako zagotavlja deželni odbornik Riccardo Riccardi, ki je med včerajšnjim zasedanjem deželnega odbora s tem v zvezi odgovoril na svetniško vprašanje Igorja Gabrovca (SSk). Riccardi je še pojasnil, da podjetje Autovie Venete preverja možnost izgradnje podvoza za pešce in kolesarje, ki bi ga ravno tako uresnili pri Štandrežu.

Gabrovec je v svojem vprašanju opozoril, da je štandreški rajonski svet že večkrat zahteval namestitve protihrupnih pregrad, obenem pa si je prizadeval tudi za gradnjo prehoda pod avtocesto, po kateri bi se pešci in kolesarji lahko varno odpravili iz Štandreža proti glavnemu pokopališču in sploh državni cesti št. 55. Riccardi je v odgovoru razložil, da načrt za gradnjo avtoceste že predvideva pregrade proti hrupu. Namestili jih bodo od nadvoza čez državno cesto št. 56 do krožnega križišča pred državno mejo, kar pomeni, da bodo protihrupne pregrade skupno dolge 411 metrov. »Kar se tiče prehoda za pešce in kolesarje, je komisar za avtocesto dal nalogo podjetju Autovie Venete, da pripravi okvirni načrt za njegovo gradnjo,« pravi Riccardi in pojasnjuje, da vsekakor podjetje Autovie Venete ni upravitelj štandreškega križišča in niti odseka hitre ceste, ki vodi od križišča do državne meje. Ne glede na to bo podjetje Autovie Venete vseeno izdelalo načrt za gradnjo podvoza, pri tem bodo načrtovalci pripravili tudi izračun stroškov, ki jih bosta zahtevali gradnja in razlastitev potrebnih zemljišč. Riccardi dalje razlaga, da goriška občina preverja alternativne rešitve; po njegovih besedah bi lahko uporabljali za prečkanje avtoceste podvoz družbe SDAG, za katerega naj bi sicer na občini že ugotovili, da za to naj ne bi bil primeren. Riccardi napoveduje, da bo v kratkem posredoval tehničnim uradom goriške občine okvirni načrt za prehod za pešce in kolesarje, ki ga pripravljata podjetje Autovie Venete. Gabrovec je v repliki odbornikovemu odgovoru izrazil zadovoljstvo za obveze, vendar je hkrati poudaril, da si bo skupaj s predsednikom štandreškega rajonskega sveta Marjanom Brescio prizadeval za dejansko uresničitev obljub. (dr)

NOVA GORICA

Iz družbe SGP v likvidaciji vračajo udarce

Kot so včeraj sporočili iz družbe SGP Gorica v likvidaciji, je likvidacijskega upravitelja družbe presenetilo, ker je za sklic današnje izredne seje mestnega sveta novogoriške občine o problematiki SGP izvedel iz medijev in da na sejo kot zakoniti zastopnik družbe ni prejel vabila. Še bolj pa naj bi bil začuden nad izjavami odvetnika Emila Mozetiča.

»Gospodarska kriza, s katero se soočamo, je močno prizadela tudi Goriško in socialni nemiri so tudi pri nas realna grožnja. Medtem ko skušajo politiki in gospodarstveniki posledice krize čim bolj ublažiti, odvetnik Emil Mozetič glasno poziva ljudi na ulice. To je premissljiva, zlonamerna poteza. Očitno je pripravljen trenutne okoliščine gospodarske krize izkoristiti za doseganje svojih lastnih ciljev. SGP Gorica je tako zadnje dni spet tarča njegovih žolčnih napadov in obtoževanj,« so zapisali v sporočilu za javnost, v katerem trdijo tudi, da Mozetič ljudi poziva na ulice zato, da bi mu naivni, ogoljufani in ponižani ljudje pomagali priti do več kot dveh milijonov evrov. Poudarili so tudi, da je bil Mozetič SGP-jev štipendist in bivši uslužbenec ter celo pravni zastopnik družbe, ki za svoje nepravilno delo neupravičeno zahteva in brezsravno zahteva najmanj 2,3 milijona evrov. »Zaradi njegovih brezkompromisnih in popolnoma neupravičenih zahtev, ki jim je slepo sledilo Okrožno sodišče v Novi Gorici, je službo izgubilo več kot 120 delavcev SGP Gorice, poslovni partnerji in podizvajalci pa so še vedno brez plačil za opravljeno delo,« so še navedli. (nn)

RONKE-TRŽIČ - Z včerajšnjim dnevom državna cesta št. 305 spet odprta

Skozi podvoz stekel promet

Gradnja se je začela 30. januarja 2007 in je stala skupno osem milijonov evrov - Trak prerezala Maria Gergolet

Avtomobili »preizkušajo« podvoz (levo), upravitelji in gostje - ob predsedniku pokrajine Gherghetti sta opazna župana Tržiča in Ronk, Pizzolitto in Fontanot, - med včerajšnjim slovesnim rezom traku (desno)

ALTRAN

Med Tržičem in Ronkami so včeraj natanko ob 13.07 odstranili z državne ceste št. 305 plastične ovire in takoj zatem je stekel promet pod dolgo pričakovanim podvozom pod železniško progo Trst-Benetke, za dograditev katerega je bilo potrebnih 28 mesecev časa. Državno cesto št. 305 so ponovno odprli prometu po skoraj dveletni zapori, ki so jo zaznamovali zastoji in prometni zamaški. Največ težav so v tem obdobju imeli stanovalci Ronk in tržiškega rajona Aris-San Polo, ravno zato pa je bila za rez traku ob včerajšnjem odprtju podvoza izbrana Maria Gergolet. Z okna svoje hiše na ronški strani podvoza je namreč Gergoletova lahko opazovala vse potek del, brneje strojev pa nedvomno ni bilo prijetno. Klub temu se gospa ni pritoževala nad nevarnostmi, pač pa je gradbenim delavcem večkrat ponudila osvežujočo pijačo.

Pred odprtjem so se upravitelji in stanovalci sosed-

njih hiš zbrali na ronški strani podvoza, od koder so se z dvema avtobusoma pokrajinskega prevoznega podjetja APT podali na prvo vožnjo pod železnico. Sledila je slovesnost, med katero sta spregovorila odbornik Maurizio Di Matteo in pokrajinski predsednik Enrico Gherghetta, saj je bila ravno pokrajina odgovorna za gradnjo podvoza, ki je skupno stala 8 milijonov evrov. Svečanosti sta se udeležila tudi župana iz Tržiča Gianfranco Pizzolitto in Ronk Roberto Fontanot.

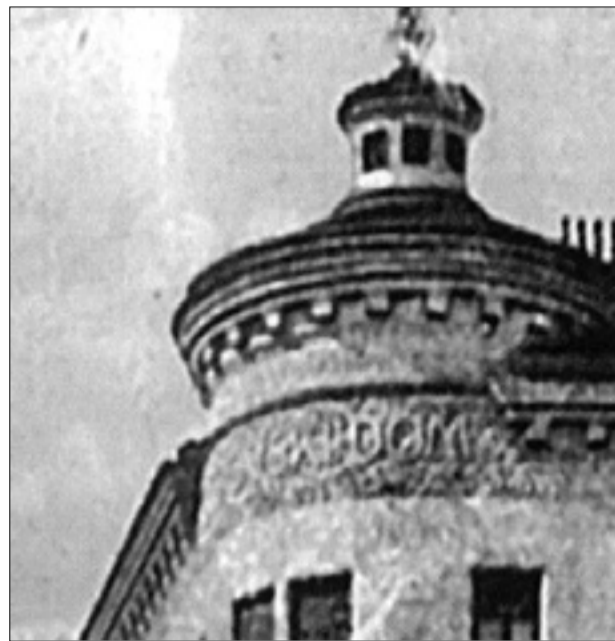
Gradnja podvoza se je pričela 30. januarja leta 2007, gradbena dela pa sta izvedli podjetji Ici Coop in Icop Spa. V prvi fazi gradnje so zgradili obvoznico, po kateri so avtomobili začeli voziti 18. februarja leta 2008. Obvoznica je bila odprta do prejšnjega tedna, po njenem zaprtju pa je prišlo do dolgih čakalnih vrst na drugih cestah, ki povezujejo Tržič in Ronke.

ISONZO-SOČA - V kioskih jubilejna dvojna številka časopisa na meji

Dvajsetletnico praznujejo s potovanjem v 20. stoletje

Z izletom med Gorico in Novo Gorico potrdili svojo povezovalno vlogo

Trgovski dom leta 1904 (levo); »Viva l'Italia« po prvi svetovni vojni (desno); »Casa del fascio« okrog leta 1930; »Ljudski dom - Casa del popolo« med letoma 1945-1947, ko je bil v Trgovskem domu sedež Slovensko-italijanske antifašistične unije

ISONZO-SOČA

Časopis na meji Isonzo-Soča praznuje dvajsetletnico izhajanja z dvojno številko in s potovanjem v 20. stoletje. »Če se ozremo v preteklost, smo upravičeno ponosni,« poudarja urednik revije Dario Stasi in pojasnjuje, da so prvo jubilejno pobudo izpeljali že prejšnjo soboto, ko so priredili avtobusni izlet med Gorico in Novo Gorico. Stasi pri tem razlaga, da ni šlo za klasično ekskurzijo po sosednjih mestih, pač pa za kulturno pobudo, s katero so udeležence popeljali v 20. stoletje. »Šlo je za poskus, ki je imel zelo velik odmev in s katerim smo hoteli preveriti, ali bi lahko tovrstno pobudo vključili med kulturno in turistično ponudbo obeh mest,« pravi Stasi in poudarja, da so med izletom spoznavali novo dimenzijo sosednjih mest, ki si nedvomno zasluži ovrednotenje. »Za izlet smo se odločili, potem ko smo leta in leta predlagali uredništvu muzeja 20. stoletja, ne da bi nam kdorkoli prislunil,« pojasnjuje Stasi in poudarja, da so po drugi strani pokroviteljstvo izletu zagotovili goriška in novogoriška občina, goriška pokrajina in razne muzejske ustanove.

»Nobeno mesto v Evropi ni bilo tako v središču dogajanja kot Gorica, ki je bila od leta 1914 do leta 1989 vedno v prvi liniji,« pravi Stasi in nadaljuje: »Prva svetovna vojna je veliko bolj zaznamovala Gorico od Trsta in Trenta, o katerih se pa več govori; dalje je fašizem na Goriškem storil veliko zla, ki je povzročil povojno reakcijo s fojbari. Potem smo pri nas imeli mejo, hladno vojno, padec komunizma. Po razmejitvi so zgradili novo mesto, kar je edinstven primer na ce-

lem svetu; v sebi ima nekaj epskega.«

S spoznavanjem zgodovine Gorice in Nove Gorice se je torej začelo praznovanje dvajsetletnice časopisa na meji, ki se bo nadaljevalo na zgodovinskem festivalu èStoria, na katerem bo revija prisotna stojnico. »Junija bomo priredili praznično slovesnost, na katero bomo povabili tudi predstavnike javnih ustanov,« še napoveduje Stasi in pojasnjuje, da so jubilejni številki dodali prilogo z naslovom Potovanje v 20. stoletje. V njej je opisana pot, ki so jo prejšnjo soboto opravili udeleženci avtobusnega izleta, vredna omembe pa je predvsem kronologija zgodovinskih dogodkov, ki so zaznamovali sosednji mesti v prejšnjem stoletju. Uvodni del članka tako bogatijo štiri fotografije Trgovskega doma in napisov na njegovem pročelju, ki so se v manj kot petdesetih letih kar štirikrat spremenili. V prilogi je posebno zanimiv panoramični prikaz znamenitosti Gorice in Nove Gorice, ki je natisnjen na štirih straneh in ima dvojezično legendo z zgodovinskimi fotografijami posameznih krajev. Na njem so označene izletniške točke, ki so vezane na dogodka iz prejšnjega stoletja. Tako je mogoče zvedeti, da so na Sabotinu, Sveti Gori, Banjšicah in Škabrijelu potekali srditi boji med prvo svetovno vojno, da na Trnovem stoji spomenik IX. korpusu, da je pri Nemcih brezno z ostanki goriških deportirancev, da je na Okroglici Tito nagovoril množico.

Stasi za zaključek napoveduje, da želijo zamisel potovanja v 20. stoletje še dodatno razviti. »Med udeleženci izleta je bilo veliko takih, ki so se čudili, koliko stva-

ri niso vedeli. Zanimivo je tudi to, da je bilo med petdesetimi izletniki veliko ljudi iz Trziča, Ronk, Fare in drugih krajev,« pojasnjuje Stasi in poudarja, da želijo pobudo ponoviti in obogatiti. »Privabiti želimo izletnike iz Slovenije in bolj oddaljenih krajev Italije; ker ima naše potovanje evropski pridih, potrebujemo reklamno kam-

panjo na državni ravni,« pravi Stasi in s svojimi besedami opozarja, da se po dvajsetih letih povezovalna vloga časopisa na meji Isonzo-Soča še ni izpela in da hočejo še naprej vlagati v sožitje, medsebojno spoznavanje in utrjevanje vezi med Gorico in Novo Gorico.

Danijel Radetič

Obizzi potrjen na mestu predsednika Fundacije

Fundacija Goriške hranilnice ima nov odbor, ki je včeraj prevzel vodenje ustanove. Potrjeni predsednik Franco Obizzi je za podpredsednika imenoval odvjetnika Sergia Orzana. Odbor bo letos porazdelil med društvi in organizacijami 5 milijonov evrov; rok za vložitve prošnje za denarno pomoč bo zapadel 30. junija, doslej pa so jih prejeli že 800.

Novost orkestra Alpe Jadran

Včeraj so na goriški občini predstavili prvo zgoščenko orkestra Alpe Jadran, ki jo sestavljajo mladi glasbeniki med 15. in 25. letom. Zgoščenka, na kateri je posnet koncert, ki je potekal 7. decembra 2008 v deželnem avditoriju v Gorici, so predstavili predsednik goriškega orkestra Albin Fumis, občinski odbornik Antonio Devetag in umetniški vodja orkestra Luigi Pistore. »Objava prve zgoščenke orkestra Alpe Jadran je pomembna etapa za goriški glasbeni projekt, ki z jezikom glasbe združuje veliko mladih talentov iz cele Evrope. S tem tudi poudarja mednarodno vlogo Gorice,« je povedal goriški odbornik za kulturo.

Briči v Ljubljani

Delegacija občine Brda se je danes odpravila v Ljubljano, da bi v prestolnici promovirali Brda in bližajoči se 43. praznik česenj, ki se bo začel v petek, 29. maja. Ob 12. uri jih bo v državnem zboru sprejel njegov predsednik Pavle Gantar, ob 12.30 uri pa bo briška povorka krenila od državnega zbora do ljubljanske mestne hiše, s krajšim postankom pred Prešernovim spomenikom. Ob 13. uri jih bo sprejel ljubljanski župan Zoran Jankovič. Briške žene in harmonikaši bodo zbranim ter mimoidočim predstavili kratek kulturni program, ponudili pa jim bodo tudi prave briške češnje, domače pecivo in kozarček rujnega. (nn)

Računalniška učilnica

Na sedežu Univerze v Novi Gorici v Rožni dolini so včeraj simbolično predali namenu prenovljeno računalniško učilnico z 20 študentskimi in enim učiteljskim mestom. Nova oprema omogoča odlične delovne pogoje in racionalnejšo izvedbo pouka, do nje pa so na novogoriški univerzi prišli s pomočjo 4.600 evrov vredne donacije podjetja Business Solutions. (nn)

Brez vode v Dolenjah

Zaradi del na vodovodnem omrežju bodo danes med 8. in 13. uro brez vode na območju občine Dolenje.

Bodo knjige preživele?

V hiši Ascoli v Gorici bo danes ob 17.30 okrogla miza na temo knjig v 21. stoletju, ki jo bo vodil Pietro Mastromonaco. Srečanje prireja društvo Dante Alighieri.

ŽELEZNICA Na postajo bo prisopihal Blauer Blitz

Geslo »Bohinjska železnica, tir za tri narode« se vse bolj uresničuje, pravi Alessandro Puhali iz študijskega centra Giorgio Valussi iz Gorice. Dne 26. aprila so se na progo vrnili muzejski vlaki, ki vsako leto na stotine potnikov prevažajo na relaciji med Gorico in Bledom. Vlak bo spet odpotoval 24. maja (je še nekaj prostih mest) in 7. junija (do danes so že nabrali 270 prijav); informacije nudijo v turističnih agencijah v Gorici in v deželi FJK ter na spletni strani www.club.si. Istočasno s podporo goriške občine prihajajo k nam turistični vlaki v organizaciji koroškega NEEK (Nostalgie Erlebnis Express Kaernten) med Beljakom in Gorico. Danes pa bo na Goriško prisopihal Blauer Blitz (Modri blisk), prestizen vlak na dizelski pogon iz 50. let, ki sodi v zgodovino evropskih železnic in je povezoval Dunaj s Trstom in Benetkami. Pri nas bo imel samo postanek, saj bo na novogoriški postaji med 16. uro in 16.19.

GORICA - Začenja se odmevni festival èStoria

150 gostov za 52 dogodkov

Drevi uvod v festivalsko dogajanje z večerom, posvečenim futurizmu - Med udeleženci Dimitrij Rupel, Boris Pahor, Tamara Griesser Pečar in Miran Košuta

Priprave na festivalskem prizorišču

V ljudskem vrtu v Gorici se jutri začne zgodovinski festival èStoria, drevi pa bo za uvod v festivalsko vzdušje poskrbel Massimiliano Finazzer Flory, ki bo prebral futuristične pesmi in odlomke proznih del. Spremljal ga bo pianist Daniele Lombardi, medtem ko bo večer obogatila še plesalka Michela Lucenti. Finazzer Flory je gledališki igralec in pisec dramskih del, sicer pa v Milanu opravlja funkcijo občinskega odbornika za kulturo. Drevi se bo v deželni avditoriju predstavil dvakrat; prvič ob 19. uri, zatem pa še ob 20.30. O vsebini tridnevnega festivala, ki se bo začel jutri in nadaljeval do nedelje, bosta prisotnim spregovorila njegova glavna organizatorja, brata Adriano in Federico Osola; v imenu občinske uprave bo posegel odbornik za kulturo Antonio Devetag.

Na letošnjem festivalu bo na temo Domovine - Državljanstvo in pripadnost, od grške polis do globalnega sveta razpravljalo 150 zgodovinarjev, novinarjev, pisateljev in raziskovalcev iz raznih držav. Med vsemi velja omeniti Franza Ludwi-

ga von Stauffenberga, sina heroja nemškega odporništvja proti Hitlerju, polkovnika Clausa Scencka von Stauffenberga, ki bo spregovoril v nedeljo, 24. maja, ob 18. uri pod šotorom Erodoto. Isti dan ob isti uri, vendar pod šotorom Apih bosta o Sloveniji kot ločeni domovini razpravljala tržaški pisatelj Boris Pahor in slovenska zgodovinarica Tamara Griesser Pečar, medtem ko bo srečanje vodil tržaški zgodovinar Roberto Spazzali. Na srečanju o Evropi po nacionalizmi, ki bo potekalo v soboto, 23. maja, ob 15.30 pod šotorom Erodoto bo sodeloval bivši slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel, poleg njega pa bosta prisotna še Franco Cardini in Gianni De Michelis. V nedeljo, 24. maja, ob 9.30 bo novinarka Erika Jazbar koordinirala srečanje z naslovom »Un fascista imperfetto«, ki se ga bosta udeležila Silva Bon in Dario Mattiussi, tajnik raziskovalnega središča Gasparini iz Gradišča. V nedeljo, 24. maja, ob 15. uri bo okrogla miza o kulturah v Gorici. Vodil jo bo Marco Grusovin, njeni udeleženci pa bodo Li-

liana Ferrari, Miran Košuta in Sergio Tavano. Skupno bo v okviru festivala potekalo 52 srečanj in okroglih miz, predvidena pa sta tudi dva spektakla s glasbo in prozo. Pod šotorom Bibliotenda bo imelo svoje stojnice dvanajst knjigarn in združenj iz goriške pokrajine. Poleg že omenjenih bodo letošnji protagonisti festivala tudi Mario Calabresi, Ernesto Galli della Loggia, Lucio Caracciolo, Christopher Duggan, Franco Cardini, Gian Enrico Rusconi, Giorgio Galli, Anna Maria Sigmund, Manuela Dviri, Benny Morris, Ruba Salih, Nemer Hammad, Marco Travaglio, Massimo Fini, Mirella Serri, Alan Bay, Massimo Teodori, Francesco Sisci, Lance Henson, Giordano Bruno Guerri, Francesco Perfetti, Alessandro Barbero, Mimmo Franzinelli, Manlio Milani, Giulio Mallinato, Margherita Hack, Ives Ternon, Alberto Rosselli, Marco Cimmino, Mario Luzzato Fegiz, Hans van Wees in še številni drugi. Popoln program festivala je na razpolago na spletni strani www.estoria.it. (dr)

GORICA - V soboto v Kulturnem centru Lojze Bratuž

V goste prihaja ameriški zbor, ki prepeva tudi istrske pesmi

V kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo v soboto, 23. marca, ob 20.30 nastopil zbor University of Utah Singers, ki je nastal leta 2003 in požel že več priznanj in nagrad na različnih koncertnih odrih. »Ko sem pred časom po spletnem brskalniku Youtube vtipkal University of Utah Singers sem na svoje veliko presenečenje odkril, da je eden izmed prvih zadetkov posnetek izvedbe značne istrske ljudske pesmi v priredbi Alda Kumarja Dajte, dajte, ki spada že v železni repertoar naših zborov,« pravi o ameriškem zboru goriški dirigent David Bandelj in nadaljuje: »Čistost zvoka, preciznost interpretacije in predvsem kristalna izgovorjava, kar bi marsikateremu slovenskemu zborovskemu pevcu in zborovodji najezilo lase, so me prepričali, da so University of Utah Singers verjetno eden najbolj prestižnih koncertnih zborov, ki jih je kdaj gostil kulturni center Lojze Bratuž. Njihovi stiki s svetovnim zborovskim prostorom so jih pripeljali v Slovenijo, v stik s slovenskimi zborovodji in s slovensko pesmijo, kar kaže na izrazito odprtost in možnost, da se naša kultura širi in da se dragoceni medkulturni stiki krepijo.«

Med goriškim koncertom bo pevec iz Salt Lake Cityja prikazal zanimiv izsek ameriške zborovske zakladnice, od umetnih skladb do zanje značilnih ljudskih pesmi, ne da bi pri tem izpustili črnsko duhovno glasbo ali muzikal.

Zbor University of Utah Singers

SOVODNJE - Jutri v Kulturnem domu

Na potezi najmlajši pevci in mladi gledališčniki

Kulturno društvo Sovodnje v zadnjih letih ponovno posveča veliko pozornost otroškim in mladinskim dejavnostim. Mladinski odsek deluje že tri leta, v zadnjih dveh letih pa se mu je pridružil še otroški pevski zbor, v katerem pojejo osnovnošolci. Srečujejo se enkrat tedensko pod vodstvom zborovodkinje Jane Drasič. Obe skupini delujeta izredno dobro. Letos je nekaj predstavnikov mladinskega odseka in staršev otrok, ki pojejo v zborčku, vstopilo v odbor društva. Tako so dosegli, da sta ti dve skupini bolj povezani z društvom samim. V letošnji sezoni je zborček nastopil na martinovanju v Sovodnjah, mlaklževanju, Mali Cecilijanki, na božičnem koncertu v organizaciji Bodeče neže, na revijalnem delu Zlatih grl, prireditvi ZSKD Naj otroci in na Prazniku frtalje v Rupi. Otroci zelo radi pojejo, saj se med tem zabavajo z različnimi koreografijami.

Jutri ob 20. uri bo v Kulturnem domu v Sovodnjah za ključna prireditve otroškega zbora. Pelo bo 27 otrok iz okoliških vasi. Ob tej priložnosti bo mladinski odsek nastopil s predstavo Sneguljčica, reši me!; to je že tretja igra, ki so si jo mladi sami zamislili in zrežirali. Skupina šteje vedno več udeležencev in tokrat bodo udeleženci večera na odru videli kak nov obraz, ki je bil do sedaj v zakulisju. Drevi bo na sporedu tudi del predstave Trojčki, v kateri nastopa srednješolska skupina, ki jo vodita Maja Devetak in Anna Roversi. V skupini so letos trije pogumni igralci, zato pri sovedenjskem kulturnem društvu upajo, da bo predstava vzbudila zanimanje še pri drugih mladih. Včeraj so se starši in otroci udeležili delavnice pod vodstvom mentorice Karin Tommasi, med katero so izdelali scenografijo za jutrišnji večer.

Sinočnje izdelovanje scenografije za jutrišnjo predstavo

KD SOVODNJE

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 2, ul. Garzarolli 154, tel. 0481-522032.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH
ROJEC, Prvomajska ul. 32, tel. 0481-882578.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V FOLJANU
DI MARINO, ul. Bersaglieri 2, tel. 0481-489174.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 2, ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.

Gledališče

FESTIVAL KOMIČNEGA GLEDALIŠČA KOMIGO 2009: v torek, 9. junija, ob 20.30 Jamski človek.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V GRA-

DIŠČU bosta v petek, 29. maja, ob 21. uri nastopila Gaspare in Zuzzurro s kabaretno predstavo »Che botta«; predprodaja vstopnic v soboto in nedeljo, 23. in 24. maja, med 11. in 13. uro in v ponedeljek, 25. maja, med 18. in 20. uro v dvorani Bergamas v Gradišču (tel. 0481-92683). Informacije in rezervacije tudi v uradu a.ArtistiAsociati (tel. 0481-532317).

Kino

GORICA KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.30 »Angeli e demoni«.
Dvorana 2: 20.45 »Gorica Kinema«: Pogled na produkcijo Azul Film 2 »Vjesh / Canto« in »Il caso acna. Storie di lotte e ordinari inquinamenti«.
Dvorana 3: 17.40 - 19.50 - 22.00 »Vincere«.

TRŽIČ KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.30 »Angeli e demoni«.

Dvorana 2: 18.30 - 21.15 »Angeli e demoni«.
Dvorana 3: 17.40 - 19.50 - 22.00 »Vincere«.
Dvorana 4: 17.40 »Earth - La nostra Terra«; 20.00 - 22.15 »Star Trek«.
Dvorana 5: 17.30 - 20.00 - 22.10 »17 Again - Ritorno al liceo«.

Šolske vesti

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da je bil v sredo, 22. aprila, na oglasni deski Deželnega šolskega urada v Trstu v ul. S. Anastasio, 12, objavljen razpis za potrditev, vključitev in posodobitev pokrajinskih (nekdanjih permanentnih) lestvic učnega osebja šol s slovenskim učnim jezikom. Razpis je na ogled tudi na spletni strani Deželnega šolskega urada (www.scuola.fvg.it), na oglasni deski goriškega oddelka Urada za slovenske šole in na posameznih šolah. Prošnjo za potrditev mora vložiti tudi učno osebje, ki je v omenjenih le-

stvicah vključeno pogojno, četudi še ni doseglo predvidenega naslova za polnopravno vključitev. Obrazci za vložitev prošnje so isti kot za vključitev v pokrajinske lestvice šol z italijanskim učnim jezikom in zainteresirani jih dobijo na spletni strani Ministrstva za šolstvo, univerzo in raziskovanje (www.pubblica.istruzione.it), na posameznih šolah in na Uradu za slovenske šole, ki je tudi na razpolago za morebitna pojasnila. Prošnjo je treba oddati Uradu za slovenske šole (ul. Rismondo, 6) do petka, 22. maja 2009.

Koncerti

KD SABOTIN v sodelovanju z ZSKP iz Gorice in Uradom vlade RS za Slovence v Zamejstvu in po svetu prireja jubilejni koncert MoPZ Št. Maver z naslovom Pesmi o ljubezni in vinu v soboto, 23. maja, ob 20.30 v kmečki domačiji Grad Št. Maver 1 v Štmavru. Nastopata tudi OPZ Št. Maver in vokalno instrumentalna skupina Zali Rovt iz Tržiča.

»**JAZZ & WINE OF PEACE COLLIO**«: v nedeljo, 24. maja, ob 12. uri v cerkvi »Beata Vergine del Soccorso« v kraju Monte Quarin bo brezplačen koncert skupine Clobeda's (Italija).

GLASBA Z VRTOV SVETEGA FRANČIŠKA: v torek, 26. maja, ob 20.30 v dvorani Frančiškanskega samostana na Kostanjevici v Novi Gorici koncert pianistke Zarje Vatovec in klarinetista Aljaža Kalina Kanteta, ki ga bo spremljala pianistka Tamara Ražem.

Obvestila

KMEČKA ZVEZA je na razpolago za pomoč pri izpolnjevanju prijavi dohodkov 730 oz. Unico. Urad v Gorici je odprt za stranke ob ponedeljkih, sredah in petkih od 8. do 13. ure (tel. 0481-82570).

OBČINA DOBERDOB razpisuje javni natečaj za dodeljevanje dodatnih prispevkov najemnikom za plačevanje najemnin in osebam, ki dajo na razpolago prej nenajeta stanovanja v lasti. Pojasnila, prepis razpisa in predvideni obrazci so na razpolago na doberdobskem županstvu od ponedeljka do petka od 8. do 10. ure in ob ponedeljkih tudi od 14.30 do 17. ure ali na občinski spletni strani www.doberdob.it.

OBČINA SOVODNJE razpisuje javni natečaj za dodelitev prispevkov za plačevanje nižjih najemnin. Informacije in obrazec lahko dobite na županstvu od ponedeljka do petka med 8. uro in 9.30 ter 12. in 13.30, ob ponedeljkih in sredah tudi od 16. do 18. ure ali na uradni občinski spletni strani www.savognadisonzo.com.

AŠZ OLYMPIA sklicuje volilni občni zbor v petek, 22. maja, ob 19.30 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicu v mali dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

PRAZNIK ŠPARGLJEV V ŠTANDREŽU v župnijskem parku med lipami: v petek, 22. maja, ob 20.45 odprtje fotografske razstave Leteča brata Rusjan; v soboto, 23. maja, ob 17. uri slikarski ex-tempore na temo Letala in padalci, ob 20.30 ples z ansambлом Souvenir; v nedeljo, 24. maja, ob 14. uri prvi mladinski slalom bike, ob 19. uri nastop Štandreškega otroškega župnijskega pevskega zbora in Tamburaške skupine iz Brji, nato ples z ansambлом Hram; v soboto, 30. maja, ob 20.30 ples z ansambлом Souvenir; v nedeljo, 31. maja, ob 19. uri nagrajevanje ex-tempore, zborovski nastop in komedija v izvedbi dramske skupine PD Štandrež, ples z ansambлом Hram; na voljo odlični šparglji, domača jedca in pijača ter bogat srečelov.

SKGZ sklicuje v petek, 22. maja, ob 17. uri v prvem in ob 17.30 v drugem sklicu v Gorici in v soboto, 23. maja, ob 9. uri v Trstu XXIV. deželni kongres SKGZ. Dnevni red: otvoritev in podelitev priznanj SKGZ, poročilo predsednika, pozdravi gostov, razprava, poročilo nadzornega odbora, volitve organov SKGZ in sprememb statuta, razno.

SKGZ vabi delegate članic na redni občni zbor SKGZ, ki bo v petek, 22. maja, ob 15.30 v prvem in ob 16. uri v drugem sklicu v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici (Ul. I.Brass 20). **AMATERSKI BALINARSKI KLUB MAK** iz Štandreža prireja v soboto, 23. ma-

ja, 19. moški mednarodni turnir v balinanju. Tekme se bodo začele ob 9. uri na štandreškem in sovodenjskem balinišču. Ob slabem vremenu bodo tekme potekale na pokritem balinišču v Gradišču.

SKD HRAST iz Doberdoba prireja že tradicionalne Igre brez meja za otroke od 5. do 13. leta starosti v soboto, 23. maja, z začetkom ob 14.30 pred župnijsko dvorano v Doberdolu. Vpisnine ni, informacije na tel. 347-4433151 (Claudio).

AŠZ MLADOST sklicuje redni občni zbor volilnega značaja v ponedeljek, 25. maja, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicu v dvorani kulturnega društva Jezero v Doberdolu. **SPDG - SMUČARSKI ODESK** sporoča, da člani lahko naročijo vetrovke windstopper znamke Spider in trgovini K2 sport do 30. maja; informacije na tel. 0481-22164.

OB DNEVU MLADOSTI 2009 ŠZ Dom iz Gorice in Območno združenje borcev za vrednote NOB Nova Gorica vabita na 5. Pohod mimo Titovih napisov (Golec - Veliki vrh - Sabotin), ki bo v nedeljo, 31. maja, z zbirališčem ob 5.30 pred spomenikom padlim v Braniku-Rihemberku. Predviden urnik prihoda k spomenikom: 8.10 - Pedrovo, 13.15 - Renče, 14.30 - Vidov hrib-Sv. Ot, 16.15 - Panovec (pri Bajti), 18.00 - Solkan. Zaključek ob 20. uri pri bivši karavli na Sabotinu. Možna pridružitve na krejših relacijah; informacije na tel. 320-1423712 (Andrej) ali »andrejro@gmail.com«.

POKRAJINSKI KONGRES SKGZ ZA GORIŠKO bo potekal v torek, 9. junija, ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicu v dvorani Kulturnega doma Andreja Budala v Štandrežu.

Prireditve

KD OTON ŽUPANČIČ prireja štiri srečanja na temo Gojiti starševstvo, ki bodo potekala v zgornjih prostorih Kulturnega doma Andreja Budala v Štandrežu med 19.30 in 21. uro. Predavala bo strokovna vzgojiteljica Paola Scarpin. Prvo srečanje nosi naslov Od rojstva do 12. meseca in bo danes, 21. maja; sledilo bo predavanje z naslovom Od 12. do 24. meseca v četrtek, 28. maja; tretje predavanje bo v četrtek, 4. junija, o otroškem obdobju od 24. do 36. meseca; zadnje srečanje, ki bo obravnavalo otroštvo od 3. do 6. leta, bo v četrtek, 11. junija; informacije nudi Tanja Gaeta (tel.328-0309219).

V HIŠI ASCOLI v ul. Ascoli v Gorici bo danes, 21. maja, ob 17.30 predavanje Pietra Mastromonaca z naslovom »Sopravviverà il libro nel secolo XXI?«.

Mali oglasi

KAMIN ventiliran s sipo znamke Pallazzetti, oblečen v rosa-belem gladkem marmorju, kot nov, prodam po zelo ugodni ceni; informacije na tel. 348-4735330.

PRODAM hišo z dvoriščem, vrtom in garažo v Podgori; tel. 320-1817913.

Poslovni oglasi

SOCIALNA ZADRUGA IŠČE vzgojitelj z učiteljskim ali enakovrednim naslovom ali univerzitetno diplomom in izkušnjami na vzgojnem področju za vzgojne servise. Območje goriške pokrajine. Dobro znanje slovenskega jezika. Poslati curriculum v italijanščini na fax 040-232444.

Osmice

V DOBERDOBU pri Cirili imajo odprto ob petkih, sobotah in nedeljah; tel. 0481-78268.

Pogrebi

DANES V ZAGRAJU: 10.00, Anna Zampar vd. Zampar (s pokopališča v Zdravščinah) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V TURJAKU: 14.00, Clemente Gianfranco (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

ODPRTA TRIBUNA

Travnik 1984

Sergij Lipovec

Prihaja pomlad 1984. Enotna delegacija Slovencev v Italiji zaseda, debatira, sklepa. V tej delegaciji so vse politične skupine Slovencev, obe krovni organizaciji, predstavniki iz celotne dežele FJK. Problem je v ponovnem zastoju parlamentarne in politične bitke za dosego zaščitnega zakona.

Kakor vedno so seje dolge, tudi mučne, razvlečene. A potrpljenje in vztrajnost privede do uspehov. Končno pride do političnega dogovora, da se v boju za naše pravice, za dosego zaščitnega zakona organizira skupna javna manifestacija.

Večina komponent v enotni delegaciji je bila za to, da se tako manifestacija organizira skupno z sodržavljani večinskega naroda, ki podpirajo naše zahteve. Za tak pristop ne pride in ne pride do soglasja. Ostaneta jo le dve izbiri. Ali nobene manifestacije ali pa samo in izključno manifestacija pripadnikov manjšine. Samo manjšinska javna manifestacija je tvegana. Javen neuspeh bi lahko celo škodil naporom, pokazal šibkost in družbeno nepomembnost manjšine. In to vsem. Sami manjšini. Matici. Političnim strankam v Italiji. Vladi in parlamentu.

V enotni delegaciji nastane tiho, skoraj neopazno razlikovanje med starejšimi predstavniki, ki zaskrbljeni ocenjujejo možne negativne učinke neuspeha in »mladimi levi«, ki hočejo akcije, boja.

Odločitev pade. Javna manifestacija vseh manjšincev - prostor z najmanjšim možnim tveganjem.

Po odločitvi je treba na delo. Cilji niso enostavni.

Kdo vse, koliko jih bo govorilo in koliko bo vsak govoril, pa vrstni red i.t.d., i.t.d. Seje enotne delegacije so mukotrpne. A brez tega ne bi bilo ničesar. Samo potrpljenje in vztrajanje rodi sado-ve.

Cilj je, da bo na javni manifestaciji čim večja množica ljudi. In to v mestu, mestnem središču. Masovna prisotnost naših ljudi se je že kako desetletje prikazovala uspešno, le če je bila manifestacija izven urbanih središč. Na trgih, v središču mesta je bila vedno skromna. In tokrat naj bi bili samo manjšinci, torej sami. Tveganje se z izbiro mestnega trga seveda še poveča.

Kako v čimvečji meri zmanjšati tveganje, da ne bi morebitna nizka udeležba napravila medvedjo uslugo prizadevanjem za dosego zaščitnega zakona. Dež ali slabo vreme ali kakršnekoli tekme ali podobno ne bi bili nikakršen izgovor za morebitni politični neuspeh.

Torej je bilo nujno potrebno organizirati tako, da bodo lahko mediji poročali o masovnem uspehu manifestacije.

Kako doseči cilje? Ker je bilo do sežene soglasje v enotni delegaciji, je vsakdo ki je zacez delati, pripravljati manifestacijo, imel povsod načelno odprta vrata, vsaka politična skupina se je čutila tudi obvezana, da prispeva in sodeluje. To načelno sodelovanje je bilo potrebno spremeniti v meso in kri.

Najprej si je bilo potrebno ogledati prostor, torej sam trg, Travnik. Dohiti karto 1:5.000. Pri arhitektu Jožetu. Zakaj? Točno moraš predvideti kaj boš nudil fotografom in televizijskim kameram. Torej kje bo oder. Da bo razbil in napolnil prostor. Da bo razbijal skupine, ki naj bi prihajale, ne pa da bi jih nagnetel ali strnil v središče, okoli pa prazno. Od kod bodo prihajali, kje bodo parkirali? Zaradi tega je bil oder postavljen vokalno in ne pravokotno, z lastno postavitvijo je usmerjal kam se bodo ljudje postavljali.

Pripravi je bilo treba gradivo, tiskovine, za društva organizacije, skupine. Seveda je tudi vsaka politična skupina to delala, vendar je bilo mobilizacijsko še kako pomembno da dobiš skupno geslo, skupno vidljivost. To je zelo lepo uspelo našemu ustvarjalcu Klavdiju. Njegova ideja, njegov logo na plakatih, nalepkah je čudovito simboliziral vsebinski in politični cilj, spodbujal k sodelovanju, aktivnosti in vžigal ponos.

Potrebno je bilo seveda organizirati sestanke po celotnem teritoriju, po družtvih, krožkih. Zaradi tega so bili gradivo, tiskovine in plakati ne le dopolni-

lo propagandi Primorskega dnevnika in radia temveč tudi spodbuda, da so lahko vsi organizatorji enostavno, jedrnatno razlagali ljudem vsebinski smisel manifestacije.

Vsem smo še posebej priporočali, naj spodbujajo prihod v dresih društev. Naj pridejo z godbami i.t.d. Da bi spodbudili tudi našo »lokalistično« tekmovanje in obenem razmišljanje o vsebini manifestacije, smo ob raznem gradivu razširjali seznam s posameznimi gesli, parolami ki naj bi jih po družtvih napisali na transparente. Gesla na ciklostilu so bila zelo šablonska, onostavna, poudarjali pa smo vsem da so to vzorci. Naj kar sami pomislijo na kaj izvirnega ali domiselnega, kakor so to storili že drugi krožki. Spodbuda je popolnoma uspela. Po družtvih so kar tekmovali v domislicah - in seveda tako tudi pripravljali transparente. Na Travniku je ta pisana ustvarjalnost prišla čudovito do izraza.

Močan mobilizacijski in organizacijski naboj je bil v tem, da smo najeli vlak, ki naj bi popeljal ljudi na manifestacijo v Gorico. Mobilizacijski v tem, da je s predhodno vsakodnevno objavo v časopisu dal vtis vsakomur, da nas bo na Travniku mnogo, če gre kar cel vlak iz Trsta v Gorico. Poleg tega je Vojko poskrbel za kakih dvajset avtobusov, saj jih več ni bilo niti mogoče najeti.

Organizacijski naboj je bil tudi v tem, da smo na vlak lahko spravili večjo skupino mladincev, ki jih je vodil Rado. Njihova naloga je bila zelo pomembna in točno določena. S pripravljenimi dolgimi transparenti na visokih kolih so morali zasedati točno določena mesta na Travniku. Na glavni cesti, kak meter od drevce, ne strnjeno temveč zelo razširjeno. Tako so zasedli zelo veliko prostora. V tem prostoru se drugi ljudje niso radi zaustavljali saj so jim transparenti onemogočali vidljivost na oder. Za fotografije in televizijske snemalce pa niso bili le koreografske kulise, temveč so dajali sliko masovno in globoko pokritega prostora.

Mladinci so bili z bistvom njihove naloge točno seznanjeni in so to nalogo tudi odlično izvedli. Ker pa je resnična masovna prisotnost naših ljudi zbrsala kakršnekoli špekulacije o mizerni udeležbi, so mladinci s svojo akcijo ustvarili za vse medije sliko izredne prisotnosti.

Vlak pa glede samega prevoza manifestantov ni imel pomembne vloge. Poleg skupine mladih je z vlakom prišlo le nekaj starejših ljudi iz mesta. Je pa popolnoma odigran vlogi, ki mu je bila namenjena. Saj nam je bilo jasno da bodo ljudje prihajali z lastnimi avtomobili in tudi z društvenimi kombiji za prevoz transparentov, glasbenih instrumentov i.t.d. Glede prevoza je bilo mnogo bolj pomembno, da smo širili letake in usmerjali, kam naj gredo parkirat in nato kako, po katerih ulicah do trga.

Ob vseh prilikah večjih enkratnih manifestacij žal ponavljamo isto napako. Ne zabeležimo pravočasno vseh tistih množičnih, ki priskočijo k organizaciji, delajo, garajo - potem pa tuonejo v pozabo - ostane sicer res skupinski uspeh, ki je last vseh, vendar bi bilo prav, da vsakokrat čim bolj zabeležimo tudi napor tolikih požrtvovalnih posameznikov.

Vsi mladinci in tudi nemladinci, vsi športniki in športni navdušenci so recimo na predvečer manifestacije na vse mogoče načine spodbujali na čudoviti in zmagoviti tekmi Jadrana, da bo najlepše praznovanje - masovna udeležba naslednji dan na Travniku.

Ob mnogih uspehih je vsekakor vredno zabeležiti malega a res posebnega. Na vseh takih manifestacijah se je redno pojavljal vedno isti problem: ozvočenje. Govornikov normalno ni slišal nihče. Poleg tega je ozvočenje vedno hreščalo, škripalo, cvililo. Ozvočenje velikih odprtih površin je nekaj popolnoma drugega kakor ozvočenje zaprtih prostorov. Za ozvočenje »odprtih plajnav« je bil izvežban tako imenovani »čarovnik« iz Sežane, za celotno tehniko, opremo in delo pa je z »čarovnikom« poskrbel Mario. In to tako dobro, da je Žar-

ko prišel po manifestaciji za oder in navdušeno povedal, da tako neoporečnega ozvočenja še ni doživel in povabil vse na kozarček v bližnji bar. Seveda v veliko zadovoljenje vseh, ki so se trudili.

Sežančan je bil torej eden od redkih »nemanjšincev« ki so bili na Travniku. Med takimi, ki se niso hoteli odreči, da ne bi prišli pogledat, kako je z nami, je bil tov. Ivan Bratko. Partizanski prvoborec, ki je že iz trnovskih gozdov stalno skrbel za boj in obstoj primorskega ljudstva. To je tudi nadaljeval ob vseh svojih raznih zadolžitvah in javnih odgovornostih. Odmaknjen ob robu trga je opazoval navdušeno množico.

»Čudoviti ste. Nič ni bilo zastoj. Še ste tu.«

Prav je imel. Mediji večinskega naroda so tisti in naslednji dan poročali, da je manifestacija Slovencev v Italiji številčno privabila 15.000 ljudi. Isto nedeljo je bilo v Italiji še nekaj manifestacij. V oddaljeni Genovi je bil splošen štrajk. Ob tej priliki so mediji poročali, da je bilo v Genovi na trgu 10.000 ljudi. Torej se je naša manjšinska manifestacija izognila možnim negativnim posledicam. Masovna udeležba in njen prikaz je to preprečil. A koliko nas je dejansko bilo? Na osnovi števila prevoznih sredstev, površine prostega trga in nekajkratnega štetja lahko trdimo da je bilo na Travniku 8.500 ljudi. Možno je odstopanje za par stotin. Da so tako prefektura kakor novinarji realno sliko skoraj podvojili, je zaslug vseh nas.

V čem pa je bil uspeh manifestacije? Samo v tem da smo se izognili morebitnim negativnim posledicam neuspeha? Nikakor.

Jasno, javno in množično je bilo izpričano, da nas asimilacija še ni odnesla, utopila. Na to so računali mnogi oblastniki, ki so v vseh mogočih oblikah zavirali sprejetje pozitivne zakonodaje v naš prid. Da do zaščitnega zakona hočemo priti. Da to mora biti obveza vsake naše politične skupine. Da nas ne prevzema malodušje kljub neskončnemu zavlačevanju.

Dali smo vedeti vsem političnim strankam v naši deželi, da nismo tako nepomemben delež stvarnosti. Da morajo na ta delež še vedno resno računati in reagirati. Ali z pozitivnim zakonom ali z nadaljnjo asimilacijo. Problem je torej vsekakor še kako aktualen in ne izbrisan. Potrdili smo matici, da smo še vedno lep del naroda, vreden zaupanja, skrbi in podpore.

Z množično, vidno in glasno prisotnostjo iz vseh treh pokrajin smo dali jasno vedeti italijanski vladi, da ne pristajamo na kompromis, ki bi pustili najbolj ogroženo področje nezaščiteno. Zakon je moral biti tudi za Benečijo. Istočasno smo odgovorili tudi »pragmatikom« v naših vrstah, ki so zagovarjali tezo, da je bolje, če dobimo čimprej zakon za Trst in Gorico, Benečiji naj bi že potem pomagali.

Ne obstaja pravica, ki bi bila za vedno dosežena. Življenje je stalen boj za pravico, boj proti krivicam. Travnik 1984 je bil močan, vztrajen in organiziran korak do pravice. Manjšina je to dosegla z lastno visoko stopnjo organiziranosti.

Taka kultura - kultura organiziranja - omogoča manjšini, da izraža lastno identiteto o jeziku, kulturi, narodni pripadnosti, kljub vsem preprekam in oviram.

Ker so te prepreke, ovire, nasprotovanja do možnosti izražanja lastne narodne identitete prisotne in vsakodnevnem življenju na vsakem koraku, ob vsaki dejavnosti, vplivajo z vso močjo na vsakega posameznika na delu, na ulici, na televiziji i.t.d.

Večja je stopnja organiziranega povezovalja posameznikov v skupino, tem večja je tudi odprtost posameznika do asimilacijskih pritiskov. Večja je posameznikova samozavest in identifikacija z narodno skupnostjo.

Ta elementarna pravila v naši manjšini prav dobro poznamo. Zaradi tega je v naši skupnosti kultura organiziranja - in to v vseh smereh našega udejstvovanja - daleč nad povprečjem celotne družbe v kateri živimo.

SEŽANA - Živinoreja

Težave kraških rejcev naj bi rešila ministrova komisija

KRAS - Konec aprila se je iztekel rok za oddajo vlog za uveljavljanje plačilnih pravic za rejce drobnice, 15. maja se je za ostale, zato so v Strokovnem sosvetu za kmetijstvo Primorske znova opozorili ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Milana Pogačnika (MKGP), naj vendarle uredi problem nerazrešenih pritožb za leto 2007. Zaradi tega rejci niso prejeli denarja niti za lani. Minister Pogačnik napoveduje ustanovitev izredne komisije, ki bo sporne primere znova preučila, in poenotnje kriterije za ocenjevanje do državnega denarja upravičenih pašnikov.

Poglejmo primer. »Pretekli teden smo na kmetijo dobili odločbo, ki odpravlja odločbo za leto 2007,« je povedal rejec iz Dolenje vasi Evgen Gerželj. »Denar smo dobili v celoti, lani pa so prišle inšpekcije. Prva je od 117 hektarov priznala 17, naslednja, ki je prišla čez tri mesece, jih je priznala 60, potem je prišla še tretja ... in tako so se vrstili ogledniki, ki so delali vsak po svojih navodilih. Sam pa mislim, da naše površine ustrezajo rabi, ki je uradno priznana.«

Južnoprimeri rejci se že več let trudijo, da bi z MKGP dosegli ustrezen dogovor in za suhe kraške pašnike, ki bi bili, ne če bi na njih raslo drevje in grmovje, še bolj skopi, uveljavili poseben status. Pred dvema letoma so sicer uveljavili dodaten ukrep (šifro 1800), a se ta v praksi ne izvaja ustrezno. Zato so letos ustanovili Strokovni sosvet za kmetijstvo Primorske (SSKP) kot posvetovalni organ MKGP. V njem so predstavniki Biotehniške in Veterinarske fakultete, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, svetovalne službe, sindikata kmetov ter predstavniki rejcev drobnice in govedorejcev, pa vinarjev, sadjarjev in oljkarjev. Prvi problem zadeva razreševanje težav južnoprimeri rejcev z uveljavljanjem plačilnih pravic za pašnike. »Največji problem je, da se pri kontrolah uporabljajo enaki kriteriji za pašnike,« je povedal predsednik SSKP Srečko Prijatelj. »Naravni pogoji na tem območju dopuščajo samo eno košnjo in šifra 1800, ki smo jo povzeli po italijanskem ukrepu, veljavnem za kraška območja v Furlaniji Julijski krajini, je

ta problem uredila. Pozabili pa smo določiti enoletno prehodno obdobje, s čimer bi se izognili številnim kontrolam in odločbam. Te

odločbe so se pisale na osnovi internih pravilnikov, ki so se sproti spreminjali in so samo interni akt. Popravljati napake za nazaj je težko, je pa res, da je obstoj nekaterih rejcev zaradi tega ogrožen.«

Primerov kot je zgoraj omenjeni, je na južnem Primorskem od 40 do 50. Zato so se rejci z ministrom Pogačnikom dogovorili za imenovanje posebne komisije, ki bo sporne primere pregledala. Komisijo bo vodil profesor z Biotehniške fakultete Töne Vidrih, v njej pa bodo tudi predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije in Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, ki kmetom povzročajo sive lase. »Gre za kontrolo prijavljenih površin na kraju samem predvsem tam, kjer je bilo opravljenih več kontrol in je mnenje kontrolorjev različno,« je pojasnil minister Milan Pogačnik. »Na MKGP nismo zadovoljni z izvajanjem kontrol, menimo da je zadeve potrebno bolj profesionalizirati in jih dvigniti na višjo strokovno raven. Zato smo letos izvedli tudi dodatna izobraževanja, tudi s podudarkom na enotnih kriterijih za ocenjevanje površin.«

Za naprej pa na MKGP napovedujejo je za Kras še posebne ukrepe, s katerimi naj bi povečali količino pašnih površin. »Na ta način bomo koristno izrabili razpoložljivo zeleno maso Krasa, rejcem pa omogočili uveljavljanje plačilnih pravic, ki so bile manj kvalitetno urejene. V Sloveniji je 40.000 hektarov zaraščenih površin, zato je treba implementirati nove tehnologije, če jih hočemo ohraniti.« Med evropskimi državami najdemo Slovenijo na repu lestvice držav glede količine obdelovalnih površin na prebivalca. »Po standardu jih je za preživetje potrebnih 2000 kvadratnih metrov, mi pa jih imamo samo 800. Zato tudi pripravljamo spremembe Zakona o kmetijskih zemljiščih in o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov, s katerimi naj bi presegli razdrobljenost površin in zemljo ponudili v obdelavo tistim, ki so zainteresirani za sonaravno gospodarjenje.«

Irena Cunja

IRAN - Lahko bi dosegla Izrael ali jugovzhod Evrope

Teheran uspešno preizkusil raketo srednjega dosega

Italijanski zunanji minister Franco Frattini nepričakovano odpovedal obisk

TEHERAN - Iran je včeraj preizkusil novo raketo srednjega dosega, ki bi lahko po navedbah predsednika Mahmuda Ahmadinedžada dosegla Izrael in jugovzhod Evrope. Ahmadinedžad je tudi vnovič zatrnil, da njegova država ne bo ustavila svojega jedrskega programa.

Teheran je preizkusil izpopolnjeno raketo zemlja-zemlja sadžil-2. Njen doseg naj bil bil 2000 kilometrov, kar pomeni, da bi lahko dosegla Izrael, pa tudi nekatere države na jugovzhodu Evrope. Kot je sporočil iranski predsednik, je preizkus uspel, saj je dvostopenjska raketa zadel cilj. Iranska televizija pa je nato prikazala posnetek izstrelitve rakete, ki je po poročanju agencij približno iste velikosti kot iranska raketa srednjega dosega šahab-3. Da je preizkus, kot vse kaže, uspel, so nato potrdili tudi v Washingtonu.

Ahadinedžad pa je včeraj v nagovoru javnosti v mestu Semnan ponovil, da se njegova država ne bo odpovedala svojemu jedrskemu programu,

četudi s tem tvega nove sankcije mednarodne skupnosti. Izjava prihaja v času, ko si nova ameriška administracija predsednika Baracka Obame prizadeva izboljšati odnose s Teheranom in mu je dala čas do konca leta, da sprejme ponujeno roko.

Iran je leta 2006 obnovil program bogatenja urana, ki se mu kljub več resolucijam Varnostnega sveta ZN in mednarodnim sankcijam ne želi odpovedati.

V Iran bi bil sicer včeraj moral pripotovati italijanski zunanji minister Franco Frattini, ki pa je obisk nepričakovano odpovedal. Kot so sporočili iz italijanskega zunanjega ministrstva, se je za to odločil, ker so iranske oblasti prizorišče njegovega srečanja z Ahmadinedžadom premestile iz Teherana v Semnan, od koder je Iran izstrelil raketo. Frattini je pri tem izrazil obžalovanje zaradi "zamujene priložnosti" pogovorov o morebitnem sodelovanju Irana pri stabilizaciji položaja v Afganistanu in Pakistanu. (STA)

Mahmud Ahmadinedžad

Franco Frattini

BALKAN - Ameriški podpredsednik na obisku

Biden: Ne pričakujemo, da bo Srbija priznala Kosovo

BEOGRAD - ZDA ne pričakujejo, da bo Srbija priznala Kosovo niti priznanje nekdanj srbske pokrajine kot samostojne države ni predpogoj za izboljšanje odnosov med Washingtonom in Beogradom ali za članstvo Srbije v Evropski uniji, je včeraj v Beogradu dejal ameriški podpredsednik Joe Biden.

"ZDA ne pričakujejo, ponavljam, ne pričakujejo, da bo Srbija priznala Kosovo," je po srečanju s srbskim predsednikom Borisom Tadićem na skupni novinarski konferenci dejal Biden. Takšno priznanje "ni predpogoj za naše dvostranske odnose ali našo podporo vstopu Srbije v EU", je dodal. Poudaril je še, da bodo ZDA vztrajale pri zaščiti Srbov na Kosovu ter zagotovili njihovo varnost.

Biden je dejal, da ima Srbija ključno vlogo v JV Evropi. "Regija ne more biti popolnoma uspešna, ne da bi Srbija v njej igrala pomembno konstruktivno vlogo," je poudaril ameriški podpredsednik, ki je najvišji predstavnik ZDA, ki je v zadnjih treh desetletjih obiskal Beograd. ZDA in Srbija bodo poslej gojile "nove, trdne odnose, temelječe na medsebojnem spoštovanju", je v izjavi za javnost dejal Biden.

Glede sodelovanja s haaškim Mednarodnim sodiščem za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije, pa je izpostavil, da ZDA od Beograda pri-

čajujejo, da bo storil vse, da bodo haaški obtoženci privedeni pred sodišče, tako da bi se "končno zaprlo to poglavje v zgodovini".

Za kar najboljše partnerske odnose med Srbijo in ZDA se je zavzel tudi Tadić. "Lahko sodelujemo pri vrsti vprašanj, ki se jih lotevamo na isti način in nas povezujejo," je dejal. Srbski predsednik je sicer ponovil znano stališče Srbije, da nikoli ne bodo priznali Kosova.

Biden je najvišji ameriški predstavnik v Beogradu po obisku nekdanjega ameriškega predsednika Jimmyja Carterja junija leta 1980. V Srbijo je prispel iz Sarajeva, danes pa bo obiskal tudi Prištino.

Cilj obiska v Beogradu je izboljšati odnose s Srbijo, ki jih je po Natovem bombardiranju leta 1999 lani dodatno načela podpora ZDA neodvisnosti Kosova. (STA)

JOSEPH BIDEN

INDONEZIJA

Več deset mrtvih v nesreči vojaškega letala

DŽAKARTA - V nesreči indonezijskega vojaškega letala je včeraj po navedbah vojske umrlo najmanj 97 ljudi. Nesreča letala vrste hercules, na katerem so bili vojaki in njihove družine, se je zgodila v Magetanu na Vzhodni Javi, 160 kilometrov vzhodno od Jogjakarte.

Na letalu je bilo 98 potnikov, med njimi deset otrok, bilo pa je na poti v vzhodno provinco Papua, je sporočila vojska. Nesreča se je zgodila med pripravi na pristanek v bližnji vojaški bazi Isvahjudi.

Po navedbah prič je letalo najprej treščilo v hiše, nato pa pristalo na riževem polju, kjer ga je zajel ogenj. Od letala je ostal le rep, ostali deli pa so pogoreli. Ostanke letala so razmetani po širšem območju.

Poleg 98 mrtvih vojska poroča tudi o 15 ranjenih, še vedno pa niso preiskali vseh ostankov letala, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Ni niti jasno, ali je nesreča zahtevala tudi žrtve na tleh.

To je že druga nesreča v zadnjih dveh tednih, v katero je bilo vpleteno letalo hercules indonezijske vojske. 10. maja je eden od herculesov zdrsnil s steze na letališču Vama na Papui, pri čemer je bil en človek poškodovan. Minuli mesec pa je v požaru vadbenega letala fokker 27 na Zahodni Javi umrlo 24 pripadnikov vojske, poroča francoska tiskovna agencija AFP. (STA)

PRAGA - Vrh med evropsko povezavo in azijsko velesilo brez bistvenih premikov

EU vztraja pri človekovih pravicah, Kitajska pa svari pred vmešavanjem v notranje zadeve

PRAGA - Kitajski premier Wen Jiabao je po včerajšnjem vrhu v Pragi opozoril Evropsko unijo pred vmešavanjem v kitajске notranje zadeve, pri čemer se je dotaknil preteklih napetosti glede odnosa do tibetanskega duhovnega voditelja dalajlame in vprašanja Tibeta. Vrh sicer bistvenega napredka ni prinesel.

"Za strateško sodelovanje med Kitajsko in EU je najpomembnejše, da se držimo načel medsebojnega spoštovanja ter se ne vmešujemo v notranje zadeve drugega," je poudaril Wen na vrhu EU-Kitajska v Pragi. Izpostavil je, da je potrebno upoštevati pomisleke drug drugega, na primeren način obravnavati občutljiva vprašanja ter si prizadevati, da posamezni incidenti ne bodo vplivali na uravnotežen odnos med stranema.

Vrh, ki sta se udeležila tudi predsednik trenutno predsedujoče države EU Češke, Vaclav Klaus in predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso, naj bi sprva potekal že decembra lani. Vendar ga je Kitajska odpovedala v znak protesta zaradi srečanja med dalajlamo in francoskim pred-

Wen Jiabao, Vaclav Klaus in Jose Manuel Barroso

ANSA

sednikom Nicolasom Sarkozyjem, katerega država je tedaj predsedovala povezavi.

Strani pa tudi na srečanju nista presegli razlik glede pomembnejših tem. Po be-

sedah diplomatskih virov je vsaka stran pred vrhom predložila predlog izjave o skupnih stališčih glede nekaterih spornih vprašanj, kot so Mjanmar, Severna Koreja, podneb-

ne spremembe in liberalizacija trgovine.

Predloga izjave sta se razlikovala, tudi po dolžini, strani pa po dveh urah pogovorov nista uspeli doseči skupnega stališča o nobenem izmed glavnih vprašanj. Pač pa sta objavili krajšo skupno izjavo, ki navaja, da so sogovorniki med pogovori obravnavali vprašanja gospodarske in finančne krize, podnebni sprememb in energetske varnosti. Izmenjali sta si tudi stališča o regionalnih vprašanjih, povezanih s Korejskim polotokom, Mjanmarom, Iranom, Šrilanko, Afganistanom in Pakistanom.

Izjava ne navaja dogovora o kateri izmed teh točk, pač pa EU in Kitajska izražata odločenost o krepitvi sodelovanja v smeri strateškega partnerstva v prihodnje. Voditelji obeh strani, ki so ob včerajšnji priložnosti podpisali več sporazumov o sodelovanjih na področjih znanosti in energije, naj bi se vnovič sestali v drugi polovici leta. Srečanje naj bi potekalo v Pekingu.

Kot je povedal češki predsednik Klaus, je evropska stran na pogovorih odprla zanj zelo pomembno vprašanje spo-

Pakistanske sile zavzele

važno zatočišče talibanov

ISLAMABAD - Pakistanske vladne sile so v okviru obsežne ofenzive na severozahodu države v noči na sredo zasedle pomembno zatočišče talibanskih upornikov v okrožju Buner. Pri tem so ubile okoli 80 talibanskih borcev, je sporočil tiskovni predstavnik pakistanske vojske, generalmajor Atar Abas.

Kot je dodal Abas, je bil med boji ubit pakistanski vojak, devet je kritično ranjenih. Uničili so tudi več objektov, med drugim odlagališča orožja in podzemnih zaklonišč talibanskih borcev. Pakistanske vladne sile so 28. aprila ob podpori helikopterjev in letal sprožile obsežno ofenzivo na območjih Svat, Dir in Buner, potem ko so se talibanski uporniki skušali vzpostaviti svojo oblast.

Singh ponovno imenovan za indijskega premiera

NEW DELHI - Po zmagi Kongresne stranke na nedavnih parlamentarnih volitvah v Indiji je predsednica države Prathibha Patil dosedanega premiera Manmohana Singha na ta položaj imenovala še za en mandat. Skupaj z novo ekipo ministrov bo v predsedniški palači v New Delhiju zaprisegel v petek. Na volitvah, ki so trajale mesec dni, je koalicija Združeno napredno zavestništvo (UPA) pod vodstvom Kongresne stranke dobila 262 sedežev v 543-članskem parlamentu, od tega Kongresna stranka 205. Kot je Patilovi sporočil Singh, si je UPA v parlamentu zagotovila podporo 322 poslancev, kar je 50 več od navadne večine, ki je potrebna za sestavo vlade, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Singh je prvi indijski premier od začetka 60. let minulega stoletja, ki je bil po polnem mandatnem obdobju ponovno izvoljen na položaj. Kot piše dpa, 76-letni finančni strokovnjak velja za garanta za stabilnost in nadaljnje reforme v državi z več kot milijardo prebivalcev.

Sojenje Aung San Suu Kyi odprli za javnost

YANGON - Mjanmarski režim je včeraj na tretjem dnevu sojenja voditeljici opozicije Aung San Suu Kyi nepričakovano dovolil navzočnost novinarjev in tujih diplomatov, kot tudi srečanje z nekaj diplomati. Voditeljica opozicije se je tujim diplomatom zahvalila za podporo in izrazila upanje, da se bodo "srečali v boljših časih". 63-letna Nobelova nagajenka za mir, ki ji v zaporu Insein sodijo zaradi kršenja pravil hišnega pripora, se je ob koncu včerajšnje obravnave v prvi javni izjavi, odkar so jo minuli teden odpeljali v zapor, zahvalila predstavnikom kakih 30 veleposlaništev za prihod in podporo. (STA)

LETALIŠČE PRI POSTOJNI - Jutri veliki poslovilni koncert

Legendarni Bijelo dugme

Program bo vključeval vse največje hite - Kot predskupina bodo nastopili rokerji Mary rose

V Slovenijo se vrača največja in najbolj popularna skupina rajne Jugoslavije: legendarna skupina *Bijelo dugme*. Na lanskoletnem koncertu so glasbeniki obljubili, da se bodo kmalu vrnili ... in dano besedo so držali. Jutri, 22. maja, bodo nastopili na res neobičajni lokaciji: veliki koncert bo namreč na letališču pri Postojni.

Šlo bo za spektakularen dogodek, saj naj bi šlo za njihov poslovilni nastop. Tudi sam repertoar bo prirjen temu in bo vseboval vse največje hite. Skupina deluje pod imenom *Kad bi bio Bijelo dugme*, saj originalnega imena ne smejo uporabljati, odkar v skupini ni idejnega vodje Gorana Bregovića. Mnoge oboževalce skupine to ne moti, saj so v zasedbi ostali »trije tenorji«
Bebek,

Alen in Tifa, izvrstni pevci in glasbeniki, ki so *Bijelo dugme* zaznamovali z neizbrisljivim pečatom. Postojnsko športno letališče, ki se nahaja nekaj sto metrov od izhoda iz avtoceste Ljubljana-Postojna, se bo na ta dan spremenilo v popek Slovenije, iz katerega bo slišati hite kot so *Djurdjevdan*, *Ne spavaj mala moja*, *Selma* in še mnoge druge. Kot predskupina bo nastopila odlična domača rock skupina *Mary rose*, ki bo predstavila material iz plošče *Feniks*.

Vstopnice dobite v predprodaji po 20€, na dan koncerta pa bo treba zanje odšteti še pet evrov več. Za najbolj vnete oboževalce bo na voljo tudi omejena serija VIP vstopnic po 30€. (I.F.)

mara Ražem - klavir.

V torek, 2. junija, ob 20.00 / Dvorana Franciškega samostana na Kostanjevici v Novi Gorici - Večer slovenskih skladateljev - Ansambel Gaudeamus, Aleksandar Spasić, dirigent.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Danes, 21. maja ob 20.00, Gallusova dvorana / Carl Orf Carmina Burana, scenska kantata. Solisti, zbor in orkester SNG Opera in balet Ljubljana in Opera in balet SNG Maribor.

V soboto, 23. maja ob 20.00, Dvorana Slovenske filharmonije / APZ Tone Tomšič Univerze v Ljubljani. Dirigent: Urša Lah.

V četrtek, 28. in v petek, 29. maja ob 19.30, Gallusova dvorana / Orkester Slovenske filharmonije. Dirigent: George Pehlivan, solistka Evelyn Glennie - tolkala.

Šentjakobsko gledališče

V petek, 29. maja ob 19.30 / F. M. Ježek: »Grega se ježka«
(muzikal), režija Tijana Zinajić, produkcija Pernarčič&Pernarčič.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torke do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprt.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentracijsko uničevalno taborišče, fotografska razstava in knjižnica. Urnik: odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.

Narodna in študijska knjižnica: od danes, 21. maja (otvoritev ob 18.00) bo na ogled skupinska razstava Likovnega krožka in Slovenskega kulturnega kluba. Razstavljajo: Roberta Busechian, Sara Kos, Tina Kralj, Neža Kravos, Irina Lisjak, Taja Luxa, Valentina Oblak in Iva Pertot.

Palača Costanzi (dvorana Umberto Veruda, Mali trg 2): od sobote, 30. maja (otvoritev ob 18.00) do 28. junija bo na ogled slikarska razstava Živka Marušiča. Odprto vsak dan od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

OPČINE

Galerija Milko Bambič (Proseška ul. 131): do 28. maja bo na ogled razstava slikarke Mirelle Schott Sbiša. Urnik: od ponedeljka do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00.

REPEN

Galerija Kraške hiše: na ogled je razstava, ki je odprta po sledečem urniku: v soboto, 23. od 18.00 do 22.00, v nedeljo, 24. od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 22.00, v soboto, 30. od 16.00 do 19.00 ter v nedeljo, 31. maja od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

GORICA

Galerija La Bottega (Ul. Nizza 4): do 24. maja, bo na ogled razstava Michele Sbueltz; odprta od torke do sobote med 10.30 in 12. uro ter med 17. in 19. uro, ob nedeljah med 10.30 in 12. uro.

V Pokrajinskih muzejih v goriškem grajskem naselju: do 31. maja je na ogled razstava Tine Piazzze; odprto od torke do nedelje med 9. in 19. uro.

V palači Attems Petzenstein (Trg de Amicis 2): do 6. septembra, bo na ogled razstava pod naslovom »L'atelier degli oscar. I costumi della sartoria Tirrelli per il grande cinema«. Urnik: od torke do nedelje med 9.00 in 19.00.

Državna knjižnica (Ul. Mameli): do 5. junija je na ogled razstava satirčnih stripov Danieleja Panebarca z naslovom »Bilo je nekoč v Italiji, od fašizma do osvoboditve«.

Kulturni dom: do 30. maja razstavlja goriški slikar Franco Dugo, (tel.: 0481.33288).

Goriški grad: do 5. julija bo na ogled razstava pod naslovom »I maestri incisori del Novecento«. Odprto med 9.30 in 13.00 ter med 15.00 in 19.30 razen ob ponedeljkih.

RONKE

V vili Vicentini Miniussi (na Trgu dell'Unità): do 22. maja bo na ogled razstava pod naslovom razstave z naslovom »Fotografie di Fabio Albanese, ufficiale italiano in Dalmazia 1941-1942«. Urnik: od ponedeljka do petka med 9.00 in 13.00, ob ponedeljkih in sredah med 16.00 in 18.30.

SLOVENIJA

PIRAN

Galerija Banke Koper (Pristaniška 14): do junija bodo na ogled fotografije Jaka Jeraša.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14. in 16. uro ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

Grad Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala: Lojze Spacal - stalna razstava grafik. Odprto od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto.

Stolp na vratih: do 27. maja je na ogled razstava Katije Kach pod naslovom »Yin-Yang ravnovesje«. Urnik: vsak dan med 10.00 in 18.00.

Galerija pri Valetovih: do 24. maja bo na ogled razstava pod naslovom »Življenje med nebom in zemljo«. Urnik: od torke do petka med 10.00 in 14.00 ter v soboto in nedeljo med 10.00 in 18.00.

AJDOVŠČINA

Pilonova galerija: do 7. junija, bo na ogled razstava 7 slovenskih kipark 1918 - 1945, Katarine Drenik Marusig, Else Kasimir Oeltjen, Karle Bulovec Mrak, Dane Pajnič, Mare Jeraj Kralj, Milene Dolgan in Sonje Rauter Zelenko.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. Gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torke do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Laštovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

Paviljon poslovnega centra HIT (Delpinova 7a): do 1. septembra je na ogled razstava slik Nataše Gregorič. Odprto vsak dan med 10. in 19. uro.

Galerija Artes: do 19. junija je na ogled razstava slik Rudija Škočirja iz ciklusa *Moji srečni kraljici*.

KANAL

V Melinkih na št. 5 je na ogled stalna razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00.

IDRIJA

Grad Gewerkenegg: od 28. maja do 24. junija, pregledna razstava likovnih del Nandeta Rupnika in Stanislava Šavljca.

CERKNO

Cerkljanski muzej: do 31. maja bo na ogled fotografska razstava Marka Čadeža in Roberta Zabukovca »Jazz festival Cerkno«.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Šoška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Grad Tivoli, pod turnom 3: Mednarodni grafični likovni center; do 7. junija, bo na ogled razstava pod naslovom: »Razočarala me je Lara Croft«.

Cankarjev dom (Galerija CD): do 26. julija je na ogled razstava »Mehika pred Kolumbom«.

Cankarjev dom (Mala galerija): do 21. junija, bo na ogled fotografska razstava Dušana Arzenška.

V Rdeči Galeriji (Breg 12): do 26. maja bo na ogled fotografska razstava Luke Cjuhe pod naslovom »New York«. Urnik: vsak delovni dan od 17.00 in v sredo od 12.00 do 18.00.

Galerija Photon (Poljanska 1): do 16. junija bo na ogled fotografska razstava Alexandra Valcheva pod naslovom »Reminescences«. Urnik: od ponedeljka do petka od 14.00 do 18.00.

VOJSKO

Partizanska tiskarna Slovenija: Kulturno zgodovinska dediščina, odprto vsak dan od 15. oktobra od 9.00 do 16.00.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA JULJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko Stalno Gledališče

Žanina Mirčevska: »Art export« / danes, 21. maja ob 19.30 (Red K) z italijanskimi nadnapisi in varstvo otrok; jutri, 22. maja ob 20.30 (Red T) z italijanskimi nadnapisi; v nedeljo, 24. maja ob 16.00 (Red C) varstvo otrok in v ponedeljek, 25. maja ob 10.00 (morski pes) zaključena za šole.

Mala dvorana SSG

Edoardo Erba: »Maraton v New Yorku« / Izredna ponovitev v soboto, 23. maja ob 17.00.

TREBČE

Ljudski dom

Jutri, 22. maja ob 20.00 / Robert Thomas: »Krvava uganka za osem žensk«, kriminalka v izvedbi gledališke skupine MOSP, prevod in igralska priredba Helena Pertot, režija Lučka Susič, kostumi Julija Berdon.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

SNG Nova Gorica

Od 27. do 30. maja ob 20.00 / Sebastjan Horvat, Andreja Kopač in Eva Nina Lampič: »Pot v Jajce«. Gostuje SNG Drama Ljubljana.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Danes, 21. maja ob 19.30 / »Mavrična pomlad na barju«.

Jutri, 22. maja ob 19.30 / Mihail A. Bulgakov: »Zarota svetotihcev, Molière«.

V soboto, 23. maja ob 19.30 / Andrej Rozman Roza, Davor Božič: »Neron«.

V ponedeljek, 25. in v torek, 26. maja ob 18.00 in ob 20.30 / Mihail A. Bulgakov: »Zarota svetotihcev, Molière«.

V sredo, 27. maja ob 18.00 in ob 20.30 / Mihail A. Bulgakov: »Zarota svetotihcev, Molière«.

V četrtek, 28. maja ob 17.00 / Mihail A. Bulgakov: »Zarota svetotihcev, Molière«.

V soboto, 30. maja ob 19.30 / Andrej Rozman Roza, Davor Božič: »Neron«.

Mala drama

Danes, 21. maja ob 20.00 / Conor McPherson: »Jež«.

Jutri, 22. maja ob 20.00 / Milena Mar-

ković: »Barčica za punčke«.

V soboto, 23. maja ob 20.00 / Yasmina Reza: »Art«.

V ponedeljek, 25. in v torek, 26. maja ob 20.00 / Milena Marković: »Barčica za punčke«.

V sredo, 27. maja ob 20.00 / Yasmina Reza: »Bog masakra«.

V petek, 29. in v soboto, 30. maja ob 20.00 / David Mamet: »Bostonska naveza«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

Danes, 21. maja ob 12.00 / Peter Stone, Jule Styne, Bob Merrill: »Sugar - Nekateri so za vroček; ob 20.00 David Drábek: »Ples na vodi«.

Jutri, 22. maja ob 20.00 / Plavt: »Osli«.

V soboto, 23. maja ob 20.00 / Peter Stone, Jule Styne, Bob Merrill: »Sugar - Nekateri so za vroček«.

V ponedeljek, 25. maja ob 20.00 / Olja Muhina: »Tanja - Tanja«.

V torek, 26. maja ob 15.30 in ob 20.00 / Plavt: »Osli«.

V sredo, 27. in v četrtek, 28. maja ob 20.00 / Plavt: »Osli«.

V petek, 29. maja ob 20.00 / David Drábek: »Ples na vodi«.

V soboto, 30. maja ob 19.30 / Peter Stone, Jule Styne, Bob Merrill: »Sugar - Nekateri so za vroček«.

Mala scena

Danes, 21. maja ob 20.00 / Janez Janša, Dušan Jovanovič: »Spomenik G«.

V ponedeljek, 25. maja ob 20.00 / Marius von Mayenburg: »Grdoba«.

V torek, 26. maja ob 20.00 / Kurt Weil, Vita Mavrič: »Hrepenenja«.

Cankarjev dom

David Harrower: »Črni kos« / Dvorana Duše Počkaj / Režija: Rene Maurin, igrata iva Babič in Janes Starina. Urnik: v nedeljo, 24. maja ob 20.00.

Šentjakobsko gledališče

Jutri, 22. maja ob 19.30 / J. Austen/J. Jory: »Prevzetost in pristranost«
(romantična komedija), režija Zvone Šedlbauer.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Gioachino Rossini: »L'Italiana in Algeri« / Nastopa orkester in zbor gle-

dališča Verdi pod vodstvom Dana Ettingerja. Urnik: v petek, 29. ob 20.30, v soboto, 30. ob 17.00 in v nedeljo, 31. maja ob 16.00, v sredo, 3. ob 20.30, v soboto, 6. ob 16.00, v torek, 9. in v sredo, 10. junija ob 20.30.

GORICA

Palača Attems

Jutri, 22. maja ob 20.30 / "Snovanja" v priredbi SCGV Emil Komel in Arsateriera iz Gorice: diplomski koncert pianista Giuseppeja Guarrera.

Kulturni center Lojze Bratuž

V soboto, 23. maja ob 20.30 / Koncert The University of Utah Singers. Brandy B. Allred - zborovodja, Laurel Enke - klavirska spremljavalca.

V petek, 29. maja ob 18.00 / "Snovanja" v priredbi SCGV Emil Komel in Arsateriera iz Gorice: najmlajši obiskovalci slovenskega glasbenega centra bodo podali glasbeno pravljico »O goskici, ki se je učila peti«.

ŠTMAVER

Kmečka domačija Grad Št. Maver 1

V soboto, 23. maja ob 20.30 / Jubilejni koncert MoPZ Št. Maver z naslovom *Pesmi o ljubezni in vinu*. Nastopa tudi OPZ Št. Maver in vokalno instrumentalna skupina Zali Rovt iz Trziča.

KRMIN

»JAZZ & WINE OF PEACE COLLIO«

v nedeljo, 24. maja, ob 12. uri v cerkvi »Beata Vergine del Soccorso«
v kraju Monte Quarin brezplačen koncert skupine Clobeda's (Italija); predprodaja vstopnic na spletni strani www.bo-officeitalia.com.

SLOVENIJA

KOMEN

Cerkev sv. Jurija

V petek, 23. maja ob 20.00 / Koncert Mešanega komornega zbora Ljubljanski madrigalisti. Poleg njih nastopa tudi MePZ Cominum iz Komna.

NOVA GORICA

Kulturni dom

V ponedeljek, 25. maja ob 20.15 / Nastopil bo pianist Ivo Pogorelič. Info.: tel. 003865-3353016 in www.kulturnidomng.si.

»GLASBA Z VRTOV SVETEGA FRANČIŠKA«

V torek, 26. maja, ob 20.00 / Dvorana Franciškega samostana na Kostanjevici v Novi Gorici - Zarja Vatovec - klavir; Aljaž Kalin Kante - klarinet, Ta-

KOLESTARSTVO - Dirka po Italiji

Cavendish v sprintu, danes »ura resnice«

Najboljši varčevali z močmi pred zahtevno etapo na kronometer - Valjavec pridobil dve mesti

GENOVA - Na kolesarski dirki po Italiji so na svoj račun spet prišli sprinterji. Ne preveč zahtevno, 11. etapo od Torina do Arenzana (214 km), je dobil Britanec Mark Cavendish (Columbia High Road), kar je njegova druga posamična zmagana na dirki, drugo mesto je zasedel Američan Tyler Farrar, tretje pa domači adut Alessandro Petacchi. V skupnem seštevku med najboljšimi deseti ni prišlo do sprememb, še vedno vodi Italijan Danilo Di Luca (LPR Brakes), Rus Denis Menčov za njim zaostaja minuto in 20 sekund. Do spremembe pa je prišlo tik za njimi. Američan Chris Horner, kolesar Astane, ki je zasedel 11. mesto, je namreč pred etapo odstopil, saj si je dan prej pri padcu poškodoval koleno, na 56. kilometru včerajšnje etape pa je odstopil tudi Španec Joaquin Rodriguez, 12. v skupnem seštevku. Odstopa sta pomenila premike vseh slovenskih predstavnikov naprej. Tako je Tadej Valjavec (AG2r) pred današnjim kronometrom s 13. napredoval na 11. mesto.

Pretežno ravninska etapa z le enim kategoriziranim vzponom je napovedovala sprint glavnine. Kakršen koli drugačen razplet bi pomenil veliko presenečenje, tudi zaradi dejstva, da je naslednji dan na sporedu »ura resnice«, tako da so praktično vsi že-

leli privarčevati nekaj moči za boj z uro. Nekaj drugače mislečih pa je vendarle bilo, ti so poskušali s pobe- gi, ki pa niso bili uspešni. Najdlje je v begu zdržal Rus Vladimir Isajčev, ki je že imel osem minut prednosti pred glavnino, toda po zaslugi sprinterskih moštev ta ni dovolila presenečenja.

Odločil je sprint, v katerem se je tretje zmage na dirki in druge posamične veselil Mark Cavendish, ki je tako izid medsebojnih sprinterskih obračunih z Alessandrom Petacchijem izenačil na 2:2. Petacchi je bil na cilju razočaran, saj si je močno želel zmage v etapi, ki je potekala po njegovi rojstni pokrajini.

Skupni vrstni red: 1. Danilo Di Luca (Ita/LPR Brakes) 48:51:28; 2. Denis Menčov (Rus/Rabobank) +1:20; 3. Michael Rogers (Avs/Columbia-Highroad) 1:33; 4. Levi Leipheimer (ZDA/Astana) 1:40; 5. Franco Pellizzotti (Ita/Liquigas) 1:53; 6. Carlos Sastre (Špa/Cervelo) 1:54; 7. Ivan Basso (Ita/Liquigas) 2:03; 8. Thomas Lövkvist (Šve/Columbia-Highroad) 2:12; 9. David Arroyo (Špa/Caisse d'Epargne) 2:35; 10. Gilberto Simoni (Ita/Serramenti) 2:58 ... ;11. Tadej Valjavec (Slo/Ag2r) 4:27; 31. Jani Brajkovič (Slo/Astana) 12:15; 58. Jure Golčer (Slo/LPR Brakes) 36:45; 97. Gorazd Štangelj (Slo/Liquigas) 1:10:42.

Nogometaši Olimpije v Kranju zmetali majice in odšli domov pred tekmo

KRANJ - Nogometaši Olimpije, ki so si s prvim mestom v drugi slovenski nogometni ligi že zagotovili elitni slovenski razred za naslednjo sezono, niso odigrali tekme predzadnjega kroga 2. SNL v gosteh s Triglavom Gorenjsko. Po ogrevanju so pred ducat svojih navijačev zmetali majice, odšli v slačilnice in od tam namesto na igrišče domov. Nogometaši, med njimi je tudi Miran Pavlin, ki je v ponedeljek po seji upravnega odbora odstopil z mesta športnega direktorja, naj bi bi protestirali, ker že skoraj pol leta niso dobili plač. Vodstvo kluba trdi, da je igralcem že večkrat zagotovilo, da bo finančne obveznosti do njih poravnalo, zato je ravnanje igralcev obžalovalo. Olimpija bo v soboto igrala zadnjo tekmo proti podprvaku Aluminiju, vodstvo kluba pa pripravlja tudi slavje ob osvojenem naslovu in uvrstitvi v prvo ligo. Ali bo igralci nastopili in kakšno bo ozračje na tekmi po včerajšnji stavki, pa je seveda zdaj vprašljivo. (STA)

NOGOMET - Finale pokala UEFA

Šahtjar prvič

Nemški Werder so premagali z 2:1 - Zadeli so le Brazilci

Napadalec ukrajinskega moštva Luiz Adriano, strelec prvega zadetka na finalu v Istanbulu

ANSA

ISTANBUL - Ukrajinski Šahtjar iz Donjecka je z 2:1 premagal nemški Werder iz Bremna in je tako prvič v zgodovini osvojil pokal UEFA, ki so ga sinoči v turškem mestu podelili zadnjič, saj se bo pokal UEFA preimenoval v Europe League. To je hkrati tudi prva zmaga kašnega izmed ukrajinskih klubov v pokalu UEFA.

Odločitev je padla šele v podaljšku (1:1 po regularnem delu), ko je za Lucescove varovance dosegel gol Brazilc Jadson. Sinoči so sicer vse tri gole zabil Brazilci. Moštvo iz rudarskega mesta na vzhodu Ukrajine je prvo povedlo tudi v regularnem delu tekme. Nemško mrežo je v 25. minuti zatresel Adriano Luiz. Vodstvo »oranžnih« pa je trajalo le deset minut in Werder iz Bremna je izenačil Naldo, sicer po hudi napaki vratarja Pyatova. Zmaga ukrajinskega kluba je bila povsem zaslužena.

Po porazu proti Laziu Reggina v B-ligi

RIM - Po porazu na sinočni vnaprej igrani tekmi 37. kroga proti Laziu z 1:0 se je Reggina po sedmih sezonah poslovila od A-lige. Edini gol na tekmi je v 26. minuti dosegel Zarate.

Hit Gorica v Europe League

Izidi 35. kroga Prve Lige Telekom Slovenije: Labod Drava - Primorje 0:1, Luka Koper - Nafta 3:0, Interblock - MIK CM Celje 2:0, Rudar Velenje - Domžale 2:2, HIT Gorica - Maribor 3:0.

Vrstni red: 1. Maribor 63, HIT Gorica 56, MIK CM Celje 53, Rudar Velenje 52, Domžale 49, Interblock 44, Nafta 43, Labod Drava 41, Luka Koper 39, Primorje 38.

KOŠARKA - Finale končnice B2-lige

Acegas vodi z 2:0

Tržačani še drugič boljši od Rive del Garda - V nedeljo bi lahko že proslavljali napredovanje

Acegas Aps - Riva del Garda 79:58 (15:11, 31:16, 55:40)

ACEGAS APS: Lenardon 12 (2:2, 2:4, 2:6), Marisi 14 (2:2, 3:6, 2:3), Pigato 10 (0:3, 5:9, 0:1), Benevelli 9 (1:2, 4:12, -), Di Gioia 10 (2:3, 1:3, 2:4); Bocchini 15 (2:2, 2:5, 3:5), Spanghero 6 (0:2, -, 2:6), Gennari 0 (-, 0:1, -), Zurch 2 (-, 1:1, -), Coronica 1 (1:2, -, -). SKOKI: 49 (32:17), SON: 23, PON: Bocchini v 38. min.

RIVA DEL GARDA: Ciffè 7, Samoggia 15, Pastori 2, Scodavolpe 12, Borgna 7, Girolodi 2, Bungli 3, Di Stazio 8, Pignatti 2, Marchetti. SKOKI: 30 (23:7), SON: 22.

PORDENON - Tržaški Acegas Aps je tudi na drugem srečanju finala končnice za napredovanje v B1-ligo premagal Rivo del Garda in tako bi lahko o napredovanju v višjo ligo odločala že tretja nedeljska tekma v gosteh. Začetek tekme ni bil najlepši, saj obe ekipi nista prikazali lepe košarke. V nadaljevanju so Tržačani prevzeli pobudo v svoje roke. V drugi četrtini so po zaslugi dobre obrambe in natančnega Pigata zasluženo vodili. Za zmago gostiteljev, ki so sicer zaradi diskvalificiranega tržaškega igrišča igrali v Pordenonu, je bila odločilna tretja četrtina, ko so Bernardijevi fantje onemogočili reakcijo gostov. Kar pet tržaških košarkarjev je tokrat preseglo mejo desetih točk.

Adriano Pigato (Acegas Aps)

KROMA

NA KOROŠKEM - Podvig slovenskega košarkarskega kluba KOŠ prvak 2. avstrijske lige, nastop v elitni družbi pa ni možen

Zaradi pomanjkanja denarja in ustrezne dvorane bi se morali A-ligi odpovedati

CELOVEC - Članska ekipa edinega slovenskega košarkarskega kluba na Koroškem, KOŠ Posojilnica Bank Celovec, je slavila doslej največji uspeh v enajstletni zgodovini kluba: na turnirju final four najboljših moštev 2. avstrijske košarkarske lige v Dornbirnu na Predarlskem so osvojili lovriko prvaka! Naslov so si zagotovili z zmago 91:85 v finalni tekmi proti košarkarjem nižjeavstrijskega jakostnega centra Traiskirchen, potem ko so v polfinalu z 91:79 premagali moštvo Silverminer Schwaz iz Tirolske. Kot prvaki 2. zvezne lige se slovenski košarkarji sedaj lahko potegujejo za podvig v 1. avstrijsko zvezno ligo, pogoj zato pa je zmaga v relegaciji proti BC Vienna, zadnjemu na lestvici avstrijske A-lige.

Kot so odgovorni pri KOŠ-u potrdili, bo ekipa vsekakor odigrala relegacijski tekmi za vstop v prvo ligo, toda tudi v slučaju športnega podviga se bo KOŠ po vsej verjetnosti moral odpovedati napredovanju v 1. avstrijsko ligo. Predvsem iz finančnih razlogov, kajti za prvenstvo bi bilo potrebnih okrog 250.000 evrov in sicer z bančno garancijo. Tega denarja pa KOŠ v tako kratkem času zagotovo ne bo mogel zbrati, poleg tega pa tudi ni na razpolago dvorana za 1. zvezno ligo.

V najboljšem primeru bo ta na razpolago v sezoni 2010/2011, toda le, če bosta dežela Koroška in Urad zveznega kanclerja tudi dejansko pripravljena sofinancirati novo športno dvorano pri Slovenski gimnaziji v Celovcu. Za dvorano se od leta 2006 dalje vztrajno bori Slovenska športna zveza kot krovna organizacija slovenskih športnih društev na Koroškem. Kot je znano, ji je medtem uspelo zagotoviti približno polovico investicijske vsote 3,8 milijona evrov, še vedno pa ni pristanka dežele Koroške in urada zveznega kanclerja.

Predsednik »Šolskega košarkarskega kluba KOŠ Posojilnica Bank Celovec« Danilo Prušnik je senzacionalen uspeh svojega moštva komentiral z »velikim ponosom«. Po samo dveh sezonah v 2. avstrijski košarkarski ligi osvojiti naslov, je uspeh, ki se ne zgodi pogosto v Avstriji. Zahvaljujem se ekipi s trenerjem Nenadom Videku in športnemu direktorju Štefanu Hribarju, z neverjetnim podvigom pa je slovenski manjšini obenem uspela tudi neprecenljiva promocija slovenskega športna v Avstriji in v širšem prostoru Alpe-Jadran Slovencev«, je še pristavil predsednik KOŠ-a Danilo Prušnik.

Ivan Lukan

SPOR V FORMULI 1

Sodišče v Parizu zavrnilo Ferrarijevo tožbo

PARIZ - V sporu med Mednarodno avtomobilistično zvezo FIA in Ferrarijem je za zdaj kratko potegnula ekipa iz Maranella. Pariško sodišče je namreč tožbo, s katero so pri Ferrariju želeli spodbijati načrtovane spremembe pravil v sezoni 2010, predvsem uvedbo limita za proračun na 40 milijonov funtov, včeraj zavrnilo. Utemeljitev zavrnila veta na predlog FIA, ko je slednja novost marca in aprila predstavila ekipam. Ferrari je takrat sicer uradno protestiral, veta pa Italijani niso vložili in to je bilo zdaj za njihovo tožbo usodno. FIA namerava tistim moštvom, ki bi se omejitve držala, omogočiti več svobode pri tehničnih rešitvah dirkalnikov, kar bo po mnenju štirih ekip F1, ki so že zagrozile z odhodom iz tekmovanja, pomenilo, da se bo razvilo tekmovanje dveh vzporednih meril in pravil, ki bo povsem razvrednotilo elitni avtomobilistični šport.

KOŠARKA - Play-off A1-liga, četrtfinale (druga tekma): AJ Milano - Teramo 83:82 (Hawkins 24; Carrol 17, stanje 2:0), Biella - Lottomatica Rim 82:77 (Aradori 21, Bečirovič 16, stanje 1:1).

NBA - Kobe Bryant je bil glavni junak uvodne tekme finala zahodne konference, ko je moštvo Los Angeles Lakers v domači dvorani ugnalo Denver s 105:103. Bryant je na tekmi dosegel 40 točk, tudi zadnjih šest v sklepnih 30 sekundah, ko je zadeval s prostih metov. Slovenski reprezentant Saša Vujačić je k zmagi dodal tri točke in dva skoka.

MIJATOVIČ - Španski nogometni klub Real Madrid je prekinil sodelovanje s športnim direktorjem Predragom Mijatovićem. Nekdanji nogometaš tega kluba je bil na tem mestu od leta 2006.

FINA prepovedala 10 vrst kopalk

LOZANA - Mednarodna plavalna zveza FINA je na zasedanju v začetku tedna v Lozani končno novotrdila seznam kopalk, ki jih bodo plavalci lahko uporabljali do konca letošnjega leta. Med 348 kopalkami, ki jih proizvajajo 21 podjetij, jih je FINA prepovedala le deset. FINA je po dvodnevem zasedanju torej zavrnila le deset modelov, med katerimi pa sta tudi Arena X-Glide in Jaked 01, s katerimi so Francoza Alain Bernard in Frederick Bousquet ter Rusinja Julija Efimova še v aprilu postavljali nove svetovne rekorde.

HOKEJ NA ROLERJIH - ZKB Kwins po koncu A1-lige

V rednem delu prehitro popustili

Z boljšo uvrstitvijo bi se v play-offu izognili Asiagu - Želeli bi več slovenskih otrok

»Če bi se borili do konca, bi bila to prav gotovo ena najboljših sezon doslej.« Tako meni Samo Kokorovec, kapetan openske hokejske ekipe, ki je zaključila nastope v končnici za naslov prvaka A1-lige. V četrtfinalu je Polet ZKB Kwins izgubil proti Asiagu, enemu izmed glavnih favoritov za naslov prvaka.

Poletovci so letos začeli prvenstvo zelo odločno: do začetka povratnega dela so igrali celo nad pričakovani, nato pa so popustili. Kapetan Kokorovec je tako reakcijo upravičil s pomanjkanjem želje, prav tako tudi trener Ací Ferjančič: »Ko smo se matematično uvrstili v play-off, smo podzavestno popustili. Nekateri niso dobili več pravega motiva, zato so se oddaljili. V nasprotju z drugimi ekipami, ki se ob koncu sezone vedno okrepijo, smo mi igrali tekme zadnjega dela v okrnjeni postavi s kar tremi mladinci.«

Poletovci so vsekakor dosegli zastavljeni cilj, in sicer uvrstitev v končnico za naslov. Po mnenju obeh sogovornikov pa bi lahko openski »konji« dosegli še kaj več: »Če se ne bi vdali prezgodaj, bi lahko osvojili tudi končno peto mesto. To bi nam v play-offu zagotovilo dosegljivega nasprotnika in torej nekaj možnosti za uvrstitev v polfinale,« je pojasnil Kokorovec. Polet pa je redni del prvenstva zaključil na 8. mestu, prvi nasprotnik play-offa je bil torej prvouvrščeni in nedosegljivi Asiago.

Letošnja ekipa sta ob starejših igralcih stalno dopolnjevala tudi dva mladince: Gianluca Cavalieri (letnik 1990) in Gianmarco Berquier (letnik 1992). Oba sta igrala tudi v prvi postavi: »Tehnično sta kvalitetna igralca, le da jima primanjkujejo izkušnje. Ob niju pa so se redno vključevali še drugi mladinci, ki so se izkazali v mladinski ekipi, in je bil vpoklic v prvo ekipo nagrada,« je dodal trener Ferjančič.

Ob zaključku prvenstva je vsakič tudi čas za razmislek za naprej. Kapetan in odbornik Samo Kokorovec nam je potrdil, da ekipa bo v naslednji sezoni zagotovo nastopala v A1-ligi. »Edino vprašanje zade-

va tuje. Zanje bi moral klub odšteti kar 15.000 evrov prisotjbin, ki jih zahteva zveza. O tem, kaj storiti, bomo zato še razmislili. Gre za visoko vsoto denarja, ki ga zveza rabi v lastne namene, ne pa na primer za razvoj mladinskega sektorja,« je pojasnil. Ekipo v naslednji sezoni bodo še naprej sestavljali glavni stebri ekipe, postopno pa bodo vključevali še druge mladince. Ekipa, ki nastopa letos v prvenstvu U20, ima namreč kar nekaj nadebnih igralcev, ki so letos bili na meddeželnem prvenstvu (nastopale so ekipe iz FJK in Veneta) brez konkurence. »Že letos je bil igralški kader sestavljen večinoma iz naših igralcev; tako prakso bi želeli obdržati tudi v naslednjih letih,« je povedal Kokorovec in dodal: »Razmisljali pa smo, da bi mogoče v naslednji sezoni okrepijo ekipo ob koncu sezone z enim ali dvema mladima in svežima igralcema. To bi najbrž pomagalo našim igralcem tudi s psihološkega vidika, saj so navadno ob koncu sezone izmučeni. Pri tem pa se zastavljata dve vprašanji: etično in ekonomsko. Če ekipo okrepijo s »tujimi« igralci, opustimo politiko o Poletovem izvoru igralcev; po drugi strani pa moramo okrepitvam priskrbeti zadostno plačilo. O tem se bo v odboru še pogovorili. Prav gotovo pa ne bomo vzpostavili takega sistema kot pri Ederi in Forliju, kjer plačujejo igralce le za nastop na tekmi.«

Predpogoj za prvo ekipo in razvoj kluba pa je nedvomno velik mladinski rezervoar. Zato je vpraša-

Poletovi hokejisti v A1-ligi osmi po rednem delu

KROMA

nje mladinskega sektorja aktualno tudi pri openskem klubu: »Načrtujemo, da bomo začeli s smotno promocijo tega športa. Povečati želimo število otrok do 10. leta starosti. Radi bi vzpostavili pravo hokejsko šolo, ki bi jo vodil naš trener Ací Ferjančič. On sodi med najboljše slovenske trenerje in ima z našim klubom pogodbo profesionalnega trenerja,« je opisal Kokorovec.

»Ponudba na športnem področju na Opčinah ni velika, zato menim, da velja poskusiti. Še pred tremi leti smo morali otrokom zapirati vrata, ker nismo imeli pokrite dvorane. Sedaj ko je dvorana nared in lahko ponujamo kvaliteten in resen pristop, je to mogoče doseči. Pri klubu želimo vzpostaviti piramidno strukturo. Letos vadi pri Poletu približno 45 otrok, število pa želimo še povečati. Le iz široke baze se bodo razvili igralci, ki bodo lahko nato prestopili v prvo ekipo,« dodaja kapetan in odbornik.

Med načrti je Kokorovec navedel tudi željo, da bi v klub pristopilo več slovensko govorečih otrok. Sedaj je večina hokejistov v mladinskih ekipah italijansko govorečih. (V.S.)

PLANINSKI SVET

Izlet SPDT na Cuar

Zadnje nedeljo v maju, točneje 31. maja 2009 organizira SPDT zanimiv avtomobilski izlet na skrajno vzhodni rob Karnijskih Predalč, ki je vključen med dolinami Tilmenta in Arzina. Predviden je vzpon na goro Cuar (1476m), ki je zaradi geografske lege in razmeroma visoke nadmorske višine priznana kot izredno panoramska točka. Iz njene vrha se odpira razgled po celi Furlanski nižini tja do morja, pa tudi preko prestižnih gorskih verig. Z osebnimi avtomobili, na razpolago bo tudi društveni kombi, se bodo udeleženci najprej podali do sedla Quel di Forchia na višini 884m, od koder se bodo povzpeli na vrh. Predviden je 4urni pohod. Po sestopu si bodo ogledali še zanimivo jezero Cornino, ki se nahaja v istoimenskem naravnem rezervatu. Jezero slovi predvsem po neverjetni prosojnosti vode in po njeni enkratni naravni barvi. Uro in kraj odhoda bomo javili prihodnjič. Za rezervacijo v kombiju pokličite na tel. 040/220155 (Livio) ali na tel. 040/2176855 (Vojka). (M.P.)

38. srečanje obmejnih planinskih društev

Tradicionalno 38. srečanje obmejnih PD. bo letos v nedeljo, 14. junija 2009 v Šentjanžu v Rožu na Koroškem. Letošnje srečanje organizira SPD Celovec. Udeleženci bodo lahko izbrali med krajšim, dveurnim izletom po Šentjanških Rutah in štiriurnim pohodom na Sinski vrh, ki je namenjen izurjenim planincem. SPDT prireja ob tej priliki avtobusni izlet in vabi člane, da se čimprej prijavijo na tel. 040/220155 (Livio) ali na tel. 040/2176855 (Vojka). (M.P.)

Dan slovenskih planincev

Dan slovenskih planincev bo letos v soboto, 6. junija 2009 na Krimu v prireditvi P.D. Podpeč-Prešarje. Udeležilo se ga bo tudi SPDT. Na razpolago bo društveni kombi. Nujna je takojšnja prijava na tel. 040/220155 (Livio). (M.P.)

Tečaj nordijske hoje

V soboto, 23. maja 2009 se zaključí tečaj Nordijske hoje, ki ga organizira SPDT. Zbirališče udeležencev bo na trgu v Dragi ob 15.20 uri. Dodatne informacije vam nudi Livio tel. 040/220155. (L.S.)

SPDT na Krim in Iški vingar

V krasnem že poletnem vremenu so se v nedeljo planinci SPDTje podali na območje ljubljanskega barja, točneje na 1107 visoki Krim in v sotesko reke Iške. Pri tem sta društvu prisločila na pomoč vodiča PD Podpeč - Prešerje profesor Gregor Perko, ki je vodil mladinsko skupino in gospod Zlatko Prošič, ki je vodil malo manj mlajše. Slednja skupina se je najprej podala z avtobusom do parkirišča v Iškem Vintkarju ter se nato podala v sotesko Kenjon, ki ga je izkopal reka je res pravo čudo. Pot se

vije ob brzicah in tolmunih, v katerih se opazi postrovi in vodne rakce; na kopnem pa se botanično bogastvo kar baha v svoji lepoti tako, da sprehodnik stalno občuduje nekaj novega, krasnega. Pa še naravni most, ki se izpod pečine razprostira nad reko Iško. Res, da je ta kraj še malo poznan in še neokrnjen - upajmo, da bo tak tudi ostal. Naši planinci so po obhodu občudovali te naravne bisere do sotočja reke Iške in Zale. Tu pa je nastal problem, kako prebroditi reko. Vodič Zlatko pa nam je pokazal na poseben most: jelkin hloh preko reke. Pogumno so se našli podali preko mostu in tako dospeli do prvega cilja, kjer so se kratko ustavili in okrepcali, saj je prvi del pohoda bil mimo. Skupina se je nato razdelila v dva dela: prvi, najpogumnejši so se napotili proti Krimu ostali pa so po isti poti vrnili do izhodišča, kjer jih je čakal avtobus, ki jih je nato pripeljal na Krim. Pešci z vodičem Zlatkom so ob reki takoj krenili na zahtevni vzpon. Gozdnata senca jim je lajšala težavo ob vzponu, ki so za nekatere bile kar velike. Po enourni hoji so dospeli do gozdnate poti, ki jih je nato privedla po jelovo - bukovnatem gozdu do vznožja Krima. Še tristometrski višinski vzpon pa tu re bi bilo konec. A glej vraga. Pojavili so se hudomušni škratje, ki so marsikateremu igrivo podaljševali pot, tako da je bila ta še strmejša in daljša. Vendar se vse pri planincih dobro izteče in tako je tudi skupina dvajsetih planincev po dobrih petih urah in pol hoje prišla do cilja ter nazdravila z vrčkom piva.

Pohod po tem predelu Slovenije je bil res zelo zanimiv: Posebna Zahvala gre pri tem PD Podpeč-Prešerje ter njenima vodičema.

Srečanje 14. junija

v Šentjanžu na Koroškem

V nedeljo, 14. junija bo v Šentjanžu v Rožu na Koroškem, tradicionalno srečanje planincev in prijateljev planinskih društev, ki delujejo izven območja republike Slovenije. Prireja ga Slovensko planinsko društvo Celovec v sodelovanju s Športno zvezo. V dopoldanskem času bodo udeleženci lahko izbirali med dvema različno dolgima pohodoma. Dve uri bo trajal pohod po travnikih in gozdovih nad Šentjanžem, približno štiri ure pa bo dolg pohod, ki bo udeležence pripeljal do nekaj nad 1500 metrov nadmorske višine. V opoldanskem času bo v /K/K centru krajši kulturni spored. Sledila bo družabnost. Za prijetno počutje bodo poskrbeli tudi godci pihalnega orkestra z Jesenic. Slovensko planinsko društvo Gorica vabi člane in prijatelje k udeležbi. Organiziran bo avtobusni prevoz. Avtobus bo odpeljal ob 6. uri iz Gorice. V teku je vpisovanje in sicer danes, 21. t.m. med 19. in 20. uro na sedežu društva, Verdijevo Korzo 51/int. tel. 0481532358. Informacije nudi Vlado (Tel. 0481-882079 v opol-

danskem času). Prijave se zaključijo konec maja, oziroma ob oddaji mest v avtobusu.

Vabilo SPDG na večdnevni izlet v Apenine

V programu izletov SPDG v letu 2009 je bil konec junija vpisan večdnevni izlet v Apenine. Prvotni cilj Nacionalni park Pollino je odpadel, oziroma je bil zamenjan zaradi logističnih in drugih težav. Cilj je torej skupina Monti Sibillini, datum pa od 26. do 30. junija. Območje leži na meji med deželama Marche in Umbria, kakih 60 kilometrov od jadranske obale.

Udeleženci bodo nasdanjeni v planinskem zavetišču na nadmorski višini nekaj nad 1500 metrov, od koder se bodo podajali na planinske izlete. Predvidene hoje je največ sedem/osem ur dneвно. Hoja bo zmerno težavna. Izleta se lahko udeležijo tudi intereseanti, ki si namravljajo ogledati naravne in druge zanimivosti območja, oziroma si vzeti čas za počitnikovanje v prijetni gorski in teletivno malo obiskani naravi.

Predvidena je polna oskrba, prevoz pa z avtobusom (ob zadostnem številu prijav) oziroma s kombiji.

Zaradi potrditve rezervacije, društvo vabi intereseanti, da najkasneje do konca maja potrdijo udeležbo in vplačajo akontacijo za stroške prevoza. Informacije Vlado (tel. 0481-882079 v opoldanskem času). Prijave, danes na sedežu društva med 19. in 20. uro.

Pohod Peternel-Korada

Planinsko društvo Brda prireja v nedeljo, ob priložnosti spominske slovesnosti ob 65-letnici tragičnih dogodkov in poboja pri Peternelu, spominski pohod na Korado in nazaj. Start bo ob 7. uri od Peternela, hoje pa skupno okrog sedem ur. V opoldanskem času bo na Koradi krajši počitek, povratek na izhodišče pa je predviden v popoldanskem času, pred začetkom komemoracije.

Mimo Titovih napisov

Zadnje majsko nedeljo je v programu pohod Mimo Titovih spomenikov, oziroma napisov, ki se začneja v Braniku, konča pa na Sabotinu. Udeleženci bodo startali ob 5.30 v Braniku. Ob 8.10 bodo na Pedrovem, ob 13.15 v Renčah, ob 14.30 na Vidovem hribu (sv. Ot), ob 16.15 v Panovcu ter ob 18. uri v Solkanu. Zaključek pohoda bo ob 20. uri na Sabotinu. Udeleženci, ki bi celotne poti ne zmogli, se lahko pridružijo po posameznih odsekih. Informacije dobijo pri Andreju 393-201423712; el. pošta andrejro@gmail.com.

GIMNASTIKA

Na Vrhniki mlade borovke spet odlične

V zadnjem predfinalnem nastopu državnega prvenstva Slovenije v ritmični gimnastiki na Vrhniki so mlade Borove kadetnje ponovno presenetile. Potem ko so že v prejšnjem polfinalnem nastopu v Ljubljani presenetile z osvojitvijo drugega mesta v skupinskih sestavah, so tokrat ta svoj uspeh ponovile, kar je glede na izredno ostro konkurenco le malokdo pričakoval. Tudi na Vrhniki so pustile za seboj vse ostale najboljše slovenske ritmičarke te kategorije, z izjemo ljubljanske Zale, za katero pa so zaostale za manj kot točko.

Zdaj se seveda pojavlja vprašanje, kaj bodo naša dekleta dosegla v finalu tega državnega prvenstva, saj jih dvakratna osvojitve 2. mesta uvršča v najožji krog kandidatke za najvišja mesta. Vendar pa bo to realno gledano izredno težko, kajti sile v tej kategoriji so izredno izenačene, zato lahko rečemo, da bo za tržaško društvo velik uspeh že uvrstitev na katerokoli višje mesto, zlasti ker bodo sodnice uveljavile v finalnih nastopih mnogo strožje kriterije od dosedanjih.

Vsekakor pa je treba vedeti, da Borove ritmičarke trenirajo v zelo slabih vadbenih pogojih. Če bi jim matično društvo v prihodnji sezoni omogočilo boljše, potem lahko zanesljivo rečemo, da bo ta nadarjena generacija dala svojim društvenim barvam še mnogo zadoščenja.

Na Vrhniki je Bor nastopil tudi s skupinskimi sestavami v kategoriji deklic. Tržačanke tukaj sicer niso posegle po tako visokih uvrstitvah kot njihove sotekmovalke med kadetinjami, pomembno pa je to, da sta obe Borovi skupini popravili svoji uvrstitvi iz prejšnjega nastopa. Bor 2 je bil tokrat 11., Bor 1 pa se je uvrstil na 18. mesto. Če upoštevamo, da so Borove deklice daleč najmlajše v tej kategoriji, potem moramo biti tudi z njihovim obetavnim nastopom več kot zadovoljni.

Sestava naših ekip je bila taka: **kadetnje:** Petra Švara, Ivana Košuta, Vera Šturman, Linda Cappellini; **deklice (Bor 1):** Alenka Košuta, Vida Petaros, Sanja Žagar, Veronika Savi, Maša Kocjančič; **deklice (Bor 2):** Neža Petaros, Neža Zobeč, Nika Čermelj. (-boj-)

Obvestila

ZSSDI obvešča, da bo seja odbojarske komisije za žensko odbojko v ponedeljek 25.5.2009 ob 20.00 na sedežu ZSSDI v Trstu, ul. Cicerone 8.

JADRALNI KLUB ČUPA vabi vse člane in prijatelje na delavno akcijo v soboto, 23. maja, od 9. ure dalje. Sledila bo špagetada.

AŠK KRAS s sodelovanjem ZSSDI organizira »Športni kamp Zgonik 2009« za otroke osnovnih in nižjih srednjih šol v Športno-kulturnem centru v Zgoniku od ponedeljka, 22. do vključno petka, 26. junija, od 8.30 do 17.00 ure. Prijava in ostale informacije v tajništvo Športno-kulturnega centra, tel. št.: 040-229477, vsako sredo od 10. do 13. ure in od 15. do 16. ure, najkasneje do ponedeljka, 15. junija. Informacije tudi na tel. št.: 348-8590233 (Liljana) in 349-0934409 (Vesna).

AŠD POLET in ZSSDI prireja košarkarski kamp 2009 v Prosvetnem domu na Opčinah v dveh izmenah, prva od ponedeljka 15. do petka, 19. junija in druga od ponedeljka 22. do petka, 26. junija. Informacije in prijave na tel. št. 338-5889958 (tudi sms) ali na naslovu: marinaandrej@alice.it.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR prireja od 15. do 19. junija pod pokroviteljstvom ZSSDI športni teden za otroke stare od šest do dvanajst let. Za informacije in vpisovanje lahko pokličete na 3331755684 (Silva) ali 3497923007 (Tjaša), na razpolago pa je tudi e-mail naslov info@od-bor.com

TENIŠKA SEKCIJA GAJE organizira na Padričah od 15. junija do 3. julija začetniške in nadaljevalne tečaje za otroke do 14. leta. Informacije na tel. št. 389-8003486 (Mara).

AŠZ MLADOST sklicuje redni občni zbor volilnega značaja v ponedeljek, 25. maja, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicu v dvorani kulturnega društva Jezero v Doberdolu.

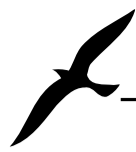
AŠD SOKOL sklicuje redni občni zbor, ki bo potekal v soboto 23. maja 2009 v dvorani Igo Gruden - Nabrežina, št.89, ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Sledila bo družabnost.

GIMNASTICNI ODSEK ŠZ BOR prireja tradicionalno zaključno akademijo v soboto, 23. maja ob 16. uri na Stadionu 1. maja.

AŠZ SLOGA prireja pod pokroviteljstvom ZSSDI odbojarski kamp za deklice in dečke letnika '97 in mlajše. Tečaj bo potekal od ponedeljka 15. junija do srede 24. junija 2009. Informacije in prijave na telefonski številki 040 635627 (ZSSDI) ali na mailu: sloga.info@gmail.com do 9. junija 2009.

ŠD VESNA organizira od 11. do 20. junija v Križu 1. nogometni poletni kamp za otroke rojene od 1. januarja 1997 do 31. januarja 2002. Za informacije: 3389344927 (Nadia Luxa). Vpisovanje: na nogometnem igrišču v Križu v dneh 18., 20., 25. in 27. maja od 17.00 do 18.30.

TPK ŠIRENA in ZSSDI organizirata poletne jadralske tečaje za otroke od 6. do 18. leta starosti. Nudimo teoretične in praktične tečaje v razredu optimist in laser. Potrebna pogoj za vpis sta dobro poznavanje plavanja in zdravniško spričevalo. Klub nudi tečajnikom vso opremo, vpis v jadralsko zvezo in spremstvo na plovbi. Prvi tečaj od 15. junija do 26. junija. Vpisovanje: najkasneje 7 dni pred začetkom vsakega tečaja. Podrobnejše informacije na razpolago v tajništvo pomorskega sedeža, Miramarski dvorec 32, ob ponedeljkih in petkih od 18.00 do 20.00 ter ob sredah od 9.00 do 11.00; tel. 040-422696, e-mail: tpcntsirena@libero.it

ODBOJKA - Že po dveh polfinalnih tekmah končnice moške C-lige

Sloga Tabor Televita se je uvrstila v finale

V igri živcev v Repnu je Prato premagala s 3:0 - V finalu proti ekipi PAV Natisonia

Sloga Tabor Televita - Viteria 2000 Prato 3:0(28:26, 25:19, 26:24)

SLOGA TABOR TELEVITA: Kante 11, Riolino 6, Slavec 7, Sorgo 9, Vatovac 23, Vanja Veljak 4, Peterlin (libero), Privileggi 0, Strain, Igor Veljak 0. Trener Edi Božič

Slogaši so kronali svoje sanje in se uvrstili v veliki finale, ki bo odločil o prestopu v državno B ligo, v njem pa se bodo pomerili z moštvom PAV Natisonia, ki je izločil Basiliano (vdrugič je spet zmagal, tokrat s 3:2). Prva tekma bo prihodnje sredo v San Giovanniju al Natisonie.

Pred polnimi tribunami navdušenih navijačev, ki so naše fante vseskozi bučno, originalno in nadvse korektno bodrili, so tudi drugič premagali Prato. Tekma ni bila lahka za nobenega od dveh: za Prato je bila po sobotnem porazu to zadnja priložnost, da bi lahko izsilila tretjo tekmo, Sloga Tabor Televita pa se je seveda na vsak način skušala izogniti dodatni tekmi na gostovanju v zelo neugodni telovadnici, ki je vsem ekipam doslej povzročala velike težave.

Tekma je bila zato prava igra živcev, v kateri so gostje na vse načine skušali spraviti s tira naše igralce tako z zavlačevanjem kot s provokacijami pod mrežo. Na srečo slogaši niso nasledili, nasprotno, v ključnih trenutkih so bili veliko mirnejši od nasprotnikov in se niso predali ma-

lodušju niti takrat, ko je Prato vodila že z visoko prednostjo.

Da bo tekma zelo napeta je bilo jasno takoj na začetku: obe ekipi sta skušali z zelo ostrimi servisi preprečiti svojemu nasprotniku učinkovit protinapad, Prato je bila v tem celo uspešnejša, saj so bili njeni servisi ostrejši in manj jih je bilo zgrešenih (v vsej tekmi je Prato zgrešila osem servisov, Sloga Tabor pa 11). Po začetni izenačenosti in rahlem vodstvu Sloge Tabor, je pobudo prevzela Prato in že visoko povedla z 21:16. Slogaši se niso predali, začetni nizati zaostanek, nasprotnik pa je imel kljub temu prvi niz že skoraj v rokah, saj je vodil s 24:22. Naši odbojkarji so izenačili, nato izničili še eno set žogo gostov in bili v razburljivem finišu boljši. Drugi set je bil izenačen do 18:18, nakar so se slogaši dokončno odlepili. V tretjem naši ekipi ni kazalo najbolje, saj je Prato na vse načine skušala obrniti izid v svojo korist. Z zelo agresivno igro tako na mreži kot v polju so nasprotniki vodili že z 18:13, ko jih je Vanja Veljak s serijo odličnih servisov povsem zmedel in svojo ekipo pripeljal do vodstva 12:18. Tedaj se je vnel še zadnji bol za vsako žogo, napetost je bila na višku. Slogaši so povedli s 24:23, nasprotniki so izkoristili njeno naivno napako in izenačili, zadnji dve žogi pa sta bili spet v korist slogašev.

Pohvalo zasluži seveda vsa ekipa, iz-

Podajalec Vanja Veljak (na levi med podaj na sinočnji tekmi) se je zelo izkazal

KROMA

postavili pa bi Vanjo Veljaka, ki je zaigral nesvoje korist. V prvem setu je bil zelo pomemben tudi doprinos Privileggi in Igorja Veljaka.

Trener Edi Božič je tako strnil svoje veselje: «V igri živcev so igralci dokazali, da so zreli za finalno tekmo: niso nasledili na provokacije in so resnično dali od sebe vse, da so tako težko tekmo uspešno zaključili

v svojo korist. V prvem setu je bil zelo pomemben tudi doprinos Privileggi in Igorja Veljaka.»

ŽENSKA C-LIGA, polfinale, Martignacco - Altura 3:0 (25:23, 25:12, 25:23), stanje 2:0; Wolf Haus Krmin - Talmassons 0:3 (19:25, 22:25, 12:25), stanje 1:1.

D-liga: Danes morda odločilna tekma za Slogo

Slogina ekipa, ki nastopa v moški D-ligo, bo danes v Repnu (pričetek ob 20.30) odigrala drugo tekmo polfinala končnice proti Mossi. Na prvi tekmi v gosteh je Sloga zmagala s 3:2. Če bi uspeh ponovila tudi drevi, bi varovanci trenerja Peterlina že napredovali v C-ligo.

Sinočnji izid: Cordenons - Pizz. Basilica Oglej 3:2, stanje 1:1.

ODBOJKA - Polfinale končnice ženske D-lige

Bor Breg še lahko sanja

Plave so sinoči po odlični igri prisilile Fadalti Pordenone v igranje tretje, odločilne tekme

Tako so se plave veselile zmage po zadnji odločilni točki, ki jo je dosegla Katja Vodopivec

KROMA

Bor Breg Kmečka banka - Fadalti PN 3:1 (18:25, 25:18, 25:22, 25:23)

BOR BREG KMEČKA BANKA: Vodopivec 15, Della Mea 9, Žerjul 6, Spetič 10, Flego 16, Gruden 5, Contin (libero), Legovich 1, Grgič 2, Sancin, Sadlowski, Bezenšek. Trener Saša Smotlak.

Zbranstvo, požrtvovalnost in hladnokrvnost so bili elementi, ki so združeni ekipi Bora in Brega omogočili, da je, po porazu preteklo soboto v Pordenonu, vrnila nasprotnicam milo za drago in izsilila tretjo, odločilno tekmo za napredovanje v C-ligo, ki bo čez tri dni spet v Pordenonu.

Tribune na stadionu 1. maja v Trstu za tekmo ženske odbojke že dolgo niso bile tako polne kot sinoči, plave pa so igrale tako dobro, da so na začetku hladne gledalce s svojo igro in pristopom popolnoma prevzele, da je bilo ozračje vse bolj vroče, v zadnjem setu pa niso varčevali z navijanjem in ploskanjem. Imeli so tudi kaj gledati, saj je bila tekma izjemno napeta, izid negotov, igra pa privlačna. Vnovič se je pokazalo, da sta si ekipi izenačeni, tokrat pa so plave le pokazale več (in tudi dosti), predvsem so bile mentalno trdnješe, kar dobro obeta tudi pred sobotno tretjo tekmo.

Gostje iz Pordenona, ki po izkušnosti ne zaostajajo za našo ekipo, so v prvem setu delovale kot stroj. Oster servis, močan napad s krila, gibčna obramba, konstantnost. Do izida 15:15 je bil set izenačen, nato so se nasprotnice vse bolj oddaljile do končnega izida 18:25. Odtlej so plave začele igrati bolj preudarno, manj so grešile, napadale z vseh položajev, Pordenončank pa so postajale vse bolj živčne in negotove. Z Žerjulovo na servisu so plave v 2. setu dosegle prednost 17:8 in stanje

v setih hitro izenačile. Prepričljivo so vodile tudi v 3. setu (17:12, 20:15), ko sta svoj delež k vodstvu prispevali tudi menjavi Grgičeva in Legovicheva, le na koncu se plavim zataknilo, a so se pravočasno zbrale.

Zelo razburljiv je bil 4. set, v katerem se je zdelo, da bo močnim gostjam uspel preobrat, saj so povedle z 12:7, toda naše igralke, tako kot že po 1. setu in pred koncem 3., tu-

di tokrat niso izgubile glave ter vnovič povedle že pri izidu 15:14, nato pa z izjemno požrtvovalnostjo in tudi kolektivno boljšo igro od nasprotnic do konca obdržale minimalno prednost in si na koncu lahko zasluženo dale duška. Najtežja preizkušnja jih šele čaka, pokazalo pa se je, da jim podvig lahko uspe. (ak)

Ostali polfinalni izid: Mossa - S. Andrea 3:0 (22, 22, 18), stanje 1:1

ODBOJKA - Finale play-offa 1. ŽD

Govolley uspešno čez prvo oviro

Govolley Kmečka banka - Villesse 3:2 (25:22, 25:22, 24:26, 20:25, 15:9)

GOVOLLEY: M. Zavadlav 21, Manià 19, Bressan 11, Danielis 4, Petejan 3, Antonič 3, Degano 1, G. Zavadlav n.v., Valentinsig n.v. TRENER: Rajko Petejan.

Goriški Govolley je na prvi finalni tekmi končnice za napredovanje v D-ligo tesno premagal Villesse in tako vodi z 1:0. Druga finalna tekma bo v sredo v Villeslu, s pričetkom ob 20.30, morebitna tretja pa v soboto, 30. t.m. spet v Gorici.

Varovanke trenerja Rajka Petejana sinoči sicer niso igrale najbolje. Najbrž so bile punce preveč živčne in napete, saj so se zavedale, da so močnejše od nasprotnic, pomembnost tekme pa jim je jemala pogum.

»Naredili smo veliko napak in še dobro, da smo se v odločilnih trenutkih zbrali in takoj reagirali. Nenatančni smo bili pri sprejemu in posledično smo tudi slabo napadali.« je kritično ocenil trener Petejan.

Govolley je osvojil prva dva seta, nato pa so opogumile odbojkarice iz Villesla, ki jim je uspelo izenačiti na 2:2. V »tie-breaku« so se Petejanove varovanke znova zbrale. Na začetku odločilnega seta je Govolley uspešno izvedel nekaj uspešnih napadov. Prednost so Petejanove varovanke ubranile do konca in se tako tudi upravičeno veselile pomembne zmage.

Največ točk je sinoči zbrala Mateja Zavadlav (21).

UMETNOSTNO KOTALKANJE

Martina Pecchiar ima začrtane cilje

Martina Pecchiar (Jolly) s Katinare je minuli konec tedna upravičila vlogo favoritinje na deželnem prvenstvu in osvojila prvo mesto v kategoriji jeunesse. Sedaj se dijakinja liceja F. Prešeren pripravlja na državno prvenstvo

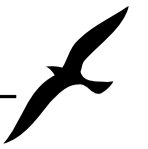
KROMA

Večkratna deželna prvakinja želi tudi v državni vrh, da bi tako dobila pravico za nastop (vsaj) na evropskem mladinskem prvenstvu. Takšni so načrti ambiciozne kotalkarice Martine Pecchiar s Katinare, dijakinja 2. B razreda liceja F. Prešeren. Martina, ki že od petega leta tekmuje za tržaški klub Jolly, je od leta 2007 tudi članica državne reprezentance. Prvič je z izbrano vrsto nastopila v Forliju na mednarodnem pokalu Italije, leta 2007, lani je Italijo predstavljala na evropskem pokalu v Trstu, letos pa je nastopila na Pokalu Španije. Vsakič je potrdila odlično pripravljenost in se uvrstila v sam vrh: v Forliju in v Španiji je bila v mednarodni konkurenci druga, v Trstu pa je stopila na najvišjo stopničko. Uspešno tekmovalno pot želi Martina, ki trenira vsak dan (večkrat tudi ob nedeljah), dopolniti še z nastopom na evropskem prvenstvu: »Na tekmovanje bo selektor vpoklical tiste, ki bodo najboljše na državnem prvenstvu. Zato želim stopiti na stopničke,« je

pojasnila Martina, ki je bila lani peta v kombinaciji, v prostem programu pa šesta. Pri napovedih je bila dijakinja Prešerna dokaj previdna, potrdila pa je, da je najhuja tekmica Lambruschijeva (lanska evropska prvakinja v kategoriji kadetinj, op. a.).

Martina bo na državnem prvenstvu, ki bo v Roccarasu julija meseca, nastopila z novimi programi. Kratkega (koreograf Mario Vitta) je prikazala na treh uradnih tekmovanjih, nazadnje na deželnem prvenstvu, dolgi program pa bo začela pripravljati v kratkem. Koreograf bo Sandro Guerra. Varovanka trenerje Elvie Vitte izvaja dvojni axel, trojni toe-loop in trojni salkow. »Trenutno pilim te skoke, ne pripravljam drugih,« je povedala Martina, ki jo že naslednji teden čaka nastop na državnem prvenstvu obveznih likih: »Obvezne like treniram, a manj. Želim konkurirati tudi v kombinaciji,« je pojasnila Martina. Prvenstvo bo v Bologni 31. maja. (V.S.)

VOZILI SMO - Forester dobil najprimernejši motor

Subarujevemu »gozdarju« so vsadili novo, turbodizelsko srce

Šeststopenjski ročni menjalnik in klasični Subarujev simetrični štirikolesni pogon

O Subarujevem bokserskem turbodizlu smo že večkrat pisali, o foresterju tudi, sedaj pa smo imeli priložnost voziti »gozdarja« kar nekaj tednov in pri tem ugotovili, da je forester najbrž najprimernejša karoserija za ta agregat.

Forester je mešanec med osebnim avtomobilom in terencem, je avto, ki se odlično znajde tako na asfaltu, kot tam, kjer asfalta ni. Doslej je bil nekoliko handicapiran, ker so vsi njegovi tekmeči imeli turbodizel, medtem ko se je on moral zadovoljiti s sicer odličnim štirivaljnim bokserjem, vendar bencinarjem, kar je vplivalo na porabo in posledično tudi na dejstvo, da se mu je marsikdo prav zato odpovedal. In še nekaj: sedaj smo pri tretji karoserijski seriji in je treba priznati, da je doslej estetika bila vse prej kot privlačna, kar je odbijalo še zlasti ženski del kupcev.

Novi forester je 75 mm daljši in 15 mm višji od prejšnjega. Večja je tudi medosna razdalja, kar priča o tem, da je v notranjosti več prostora, zlasti za potnike na zadnjih sedežih. Udobje je torej prej podobno limuzini, kot robatemu terencu. Odlično lego na cesti je pripisati nenazadnje nizkemu težišču, ki ga omogoča bokserjski motor, pod njim postavljeni turbopuhalo, ventil EGR, katalizator in filter delcev DPF in Subarujev tradicionalni simetrični štirikolesni pogon.

Naj na kratko povemo še nekaj o motorju, čeprav smo o njem že obširno poročali. Motor se v marsičem razlikuje od podobnega bencinskega: manjši premeri ter daljši gibi batov in manjša razdalja med bati pomenijo mersko krajšo (za šest centimetrov) in bolj togo zasnovano aluminijastega bloka z dodatnimi kanali za hlajenje. Precej so zmanjšali notranje trenje, prilagodili vstop svežega zraka in nadeli skupni vod zadnje generacije (tlak do 1.800 barov, elektromagnetno krmiljene šobe) ter turbopuhalo s prilagodljivim kotom lopatic na turbinski strani. V primerjavi z enakim motorjem, ki poganja legacy ima agregat 3 KM manj, vendar popolnoma enak navor. Za motorjem je prav tako nov ročni 6-stopenjski menjalnik, zasnovan posebej za ta motor, pogon pa je že Subarujeva klasika – stalni štirikolesni z razdelitvijo navora med osi v razmerju 50 : 50, z blokado pogona z viskozno sklopko in z elektronsko nadgradnjo s stabilizacijskim sistemom VDC.

Testni primerek se je ponašal z opremo XS, kar pomeni, da je imel lita platišča, leva volanska prečka je bila opremljena s stikali za upravljanje z radiem (prej le stikala tempomata na desni prečki), avto je imel veliko strešno okno, mnogo lepšo in na otip prijetnejšo prestavno ročico, zunanji videz pa je močno popestrila velika bula (tako jo vidi voznik) oziroma odprtina za zajemanje zraka na pokrovu motorja, ki omogoča motorju, da bolje diha. Vse skupaj pomeni, da je bila celotna izkušnja nekoliko drugačna, prijaznejša do uporabnika in na pogled bolj agresivna. Za razliko od bencinskih različic, turbodizel ni-

Oblikovno je novi forester prikupnejši od prejšnjega

ma reduktorja, češ da ga, spričo velikega navora, preprosto ne potrebuje. Morda bo tudi res...

Naj povemo, da boste za približno 33 tisoč evrov dobili 1998-kubični bokserjski turbodizel s stalnim štirikolesnim pogonom in 6-stopenj-

skim ročnim menjalnikom, ki zmora 147 KM in ima največji navor 350 Nm v območju med 1800 in 2400 obrati. Vse to je dovolj, da Subarujev »gozdar« doseže 187 km na uro, ob še kar zadovoljivem pospešku 0-100 v 10,4 sek.

DUNAJ Nova motorja za polo in golf

Izjemno učinkoviti in hkrati okolju prijazni: novi motorji TSI so v preteklih letih na dunajskem simpoziju o motorjih vzbudili veliko navdušenja. Volkswagen se tudi na tokratni konferenci osredotoča na motorje TSI in TDI z zmanjšano gibno prostornino ter predstavlja dva nova agregata. Z motorjema 1.2 TSI in 1.6 TDI tako Volkswagen zdaj uvaja najsodobnejše tehnologije v motorje s še manjšo gibno prostornino. 1,2-litrski motor TSI s 77 kW (105 KM) izpopolnjuje Volkswagново družino motorjev TSI. Moč in navor motorja sta kljub njegovi majhni gibni prostornini zavidljiva, k čemur pripomore tehnologija direktnega vbrizgavanja goriva, kombinirana s turbopolnilnikom. Tako je največji navor, ki znaša 175 Nm, na voljo že pri 1500 vrt./min. Nadaljnje izpopolnjevanje motorne tehnike za serijo manjših, a zmogljivih motorjev sloni na izboljšanju tornih lastnosti in lahki konstrukciji. Motor, ki ima aluminijast blok in povsem nov postopek zgorevanja, združuje ugoden razmah moči, nizko porabo goriva in majhne emisije škodljivih izpušnih plinov, kar je idealno za paleto Volkswagnovih volumenskih modelov. Novi 1,6-litrski motor TDI je Falko Rudolph, vodja oddelka za razvoj dizelskih motorjev pri Volkswagnu, na simpoziju predstavil kot »motor, ki je tako vsestranski kot golf.« Novi vstopni motor za polo in golf prepriča z odličnimi voznimi lastnostmi in nizko porabo goriva. Na voljo bo v različnih izvedbah, in sicer z močjo 55 kW (75 KM) – samo za polo, 66 kW (90 KM) in 77 kW (105 KM). Zaradi svoje modularne zasnove je 1,6-litrski motor TDI osnova za vse bodoče Volkswagnovne dizelske štirivaljnike. Izpolnjuje zahteve izpušnega normativa EU 5 in je dobro pripravljen tudi že na prihodnje zahteve v zvezi z vrednostmi škodljivih emisij. K doseganju osrednjih razvojnih ciljev novega motorja 1.6 TDI, kot je denimo zmanjšanje porabe goriva, med drugim pripomore tudi zmanjšanje trenja. Poleg lastnosti, kot sta varčnost in dinamičnost, ima veliko težo tudi manjša emisija CO₂, ki so jo dosegli z vgradnjo filtra za trdne delce v bližino motorja in z oksidacijskim katalizatorjem, nameščenim pred filtrom. Oba motorja – 1,2-litrski TSI in 1,6-litrski TDI – bosta za novi polo in golf na voljo še letos.

MAZDA - Na Norveškem Odprli prve črpalke vodika

Mazda je v sklopu projekta HyNor v Oslu ob otvoritvi prvih vodikovih črpalk predstavila prvo prenovljeno Mazdo RX-8 Hydrogen RE z rotacijskim motorjem na vodikov pogon po evropskih specifikacijah. Norveški državni projekt vožnje na vodik je s tem pomembno napredoval pri izgradnji širše infrastrukture na 580 kilometrov dolgi poti od Osla do Stavangerja. Ob pričetku letošnjega poletja bo Mazda za potrebe projekta Hynor prispevala še dodatnih 30 vozil RX-8 Hydrogen RE na vodikov pogon z norveškimi specifikacijami, ki jih bodo potencialne stranke lahko poslovno najele.

Najem omenjenih okolju prijaznih štirisedežnih športnih vozil je sicer že možen na Japonskem. Posebnost vozil za norveški projekt HyNor je v razvoju v skladu z norveškimi in evropskimi specifikacijami, tehničnimi prilagoditvami za promet po desni strani in ročnem menjalniku.

Proizvod Mazdinega 18-letnega razvoja in raziskav na področju pogona na vodik omogoča vožnjo tako na vodik kot tudi na pogonsko gorivo za vožnjo na območjih brez vodikove infrastrukture. Mazdina okolju prijazna tehnologija vožnje na vodik je del Mazdine filozofije trajnostnega razvoja Zoom-Zoom, ki med drugim obsega inovativne tehnološke rešitve kot je nova generacija dizelskih agregatov nizkih emisijskih vrednosti in sistem i-stop, ki ga odlikuje nizka poraba goriva.

KIA - Posebna ponudba

Soul z okolju prijaznim motorjem bi-fuel Na plin že za pičlih 13.850 evrov

Ki in soul je že od svoje predstavitve dosegel dokajšnji uspeh, predvsem pri tistih, pravijo pri Kii, ki so »mladi noter«. Dizelski in bencinski različici se sedaj pridružuje tudi različica bi-fuel, se pravi na bencin in na utekočinjeni zemeljski plin. S tem je postalo simpatično korejsko vozilo tudi okolju prijazno. Od novega modela si pri Kii pričakujejo dokajšen uspeh, vsaj če gre soditi po izkušnjah, ki jih imajo s cee'dom in s picantom na podobno gorivo. 66 od sto vseh prodanih cee'dov in kar 80 od sto picantov je bi-fuel. Vrhunec pa dosega sportage, kjer je odstotek prodanih bi-fuel kar 88.

Soul bi-fuel bo z državnim prispevkom za avte na plin ter za tiste, ki imajo v izpušnih plinih manj kot 140 g CO₂ na km ter s posebnim promocijskim popustom, ki ga nudi KIA, kupce veljala 13.850 evrov.

Stran pripravil Ivan Fischer

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM****Za Trst:** na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)**Za Gorico:** na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

- 18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Modra krava - Ptice
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Alpe Jadran, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik SLO 1

Rai Uno

- 6.00 Aktualno: Euronews
6.05 Anima Good News
6.10 Nan.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.25 Vremenska napoved
11.30 Dnevnik
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik in Gospodarstvo
14.10 Aktualno: Verdetto finale
15.10 Variete: Festa italiana
16.50 Aktualno: Dnevnik - Parlament
17.00 23.15 Dnevnik in vremenska napoved
17.15 Aktualno: La vita in diretta
18.50 Kviz: L'eredità
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Nad.: Butta la luna 2

Rai Due

- 6.00 Variete: Videocomic
6.20 Aktualno: Dnevnik - Zdravje
6.25 14.00 TalentShow: Italian Academy 2
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
8.00 Variete: Lalbero azzurro
9.15 Aktualno: Il cercasapori
9.45 Nad.: Tracy & Polpetta
10.00 Aktualno: Tg2punto.it
11.00 Variete: Insieme sul Due
13.00 Dnevnik in rubrike
15.00 Aktualno: Italia allo specchio
16.15 Aktualno: Ricomincio da qui
17.20 Talent Show: Presa diretta - Academy
18.05 Dnevnik - kratke vesti, športne vesti
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.00 Nad.: Piloti
19.30 Nan.: Squadra speciale Lipsia
20.25 Žrebanje lota
20.30 23.20 Dnevnik
21.05 Aktualno: Annozero (v. M. Santoro)
23.25 Aktualno: Tg2 Punto di vista
23.35 Glasbena oddaja: Palco e retro palco: Completamente spettinato

Rai Tre

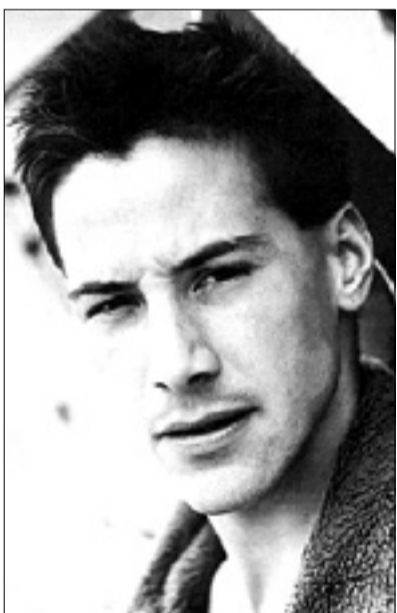
- 6.00 Dnevnik - rai news 24, vmes il caffè in italia, istruzioni per l'uso
7.30 Dnevnik Buongiorno Regione
8.00 Aktualno: La storia siamo noi
9.00 Aktualno: Verba volant
9.20 Aktualno: Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
12.25 Šport: Si gira
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.05 Nad.: Terra nostra
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.50 Aktualno: Leonardo, sledi Neapolis
15.15 Šport: ciclismo, Giro d'Italia del Centenario

- 18.10 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & Geo
18.20 Dnevnik, deželne vesti, vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.10 Nan.: Agrodolce
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Film: Per qualche dollaro in più (western, It./Nem./Šp., '65, r. S. Leone, i. C. Eastwood)
23.25 Variete: Parla con me
0.00 Nočni dnevnik in vremenska napoved

Rete 4

- 7.10 Nan.: Quincy
8.10 Nan.: Hunter
9.00 Nan.: Nash Bridges
10.05 Nan.: Febbre d'amore
10.30 Nan.: Ultime dal cielo
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan.: Un detective in corsia
12.25 Nad.: Distretto di polizia 3
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Aktualno: Forum
15.35 Nan.: Wolf - Un poliziotto a Berlino
16.25 Film: Un amore splendido (dram., ZDA, '57, r. L.McCarey, i. C. Grant, D. Kerr)
17.00 Dnevnik - Kratke vesti in prometne informacije
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nan.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Walker Texas Ranger
21.00 Nad.: Il Commissario Cordier
23.20 Film: The Watcher (triler, i. K. Reeves, J. Spader)

- 0.20 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
1.25 Pregled tiska

Canale 5

- 6.00 Dnevnik, pregled tiska
8.00 Dnevnik, prometne vesti, vremenska napoved, borza in denar
8.40 Aktualno: Mattinocinque
10.00 Dnevnik
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okusi in vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne
16.15 Aktualno: Pomeriggio cinque
18.00 Dnevnik, kratke vesti
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario
20.00 0.50 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Variete: Lo show dei record (v. B. D'Urso)
23.50 Aktualno: Terra!

Italia 1

- 6.35 13.40, 17.30 Risanke
9.00 Nan.: Willy, il principe di Bel Air
9.25 Nan.: Xena - Principessa guerriera
10.20 Nan.: Baywatch
11.15 Nan.: Supercar
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
14.30 19.30 Risanke: Simpsonovi
15.00 Film: Una canzone per le Cheetah Girls (kom., ZDA, '01, i. R. Symone, L. Whitfield)
16.00 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
16.55 Nan.: Hannah Montana
18.30 Dnevnik in športne vesti
19.50 Nan.: Camera cafe'

- 20.30 Kviz: La ruota della fortuna
21.10 Nan.: CSI - Scena del crimine
22.05 Nan.: CSI - NY
23.05 Dok.: Real C.S.I.
23.55 Variete: Chiambretti Night

Tele 4

- 7.00 8.35, 13.30, 16.40, 19.30, 23.02 Dnevnik
8.10 Storie tra le righe
9.00 Domani si vedrà
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.45 Aktualno: Italia economica
13.00 Rotocalco ADN Kronos
13.50 ... Mescola e rimescola
14.30 Koncert: La grande musica classica
15.10 A.com Automobilissima
15.25 Dokumentarec o naravi
15.50 Glasb. oddaja: Alta fedeltà
17.00 Risanke
19.10 Conosciamo i nostri ospedali
20.00 Itinerari di culto
20.20 Il direttore incontra
20.30 Deželne vesti
20.55 Si racconta...
22.20 Diamoci del tu
22.45 Il Rossetti
23.30 Variete: Borghi nel FVG
23.55 Film: Nessuno mi crede (kom., '92, r. A. Carlucci, i. I. Ferrari, S. Davanzati, R. Loganà)

La 7

- 7.00 Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Life
10.10 Punto Tg - Due minuti un libro
10.25 Nan.: Il tocco di un angelo
11.30 Nan.: Matlock
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: L'ispettore Tibbs
14.00 Film: La battaglia del Sinai (zgod., It., '69, r. M. Lucidi, i. A. Dayan)
16.05 Nan.: Relic Hunter
17.05 Dok.: Atlantide
19.00 Nan.: Jag - Avvocati in divisa
20.00 0.35 Dnevnik
20.30 1.00 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Film: Agnese di Dio (dram., ZDA, '85, r. N. Jewison, i. J. Fonda, A. Bancroft)
23.20 Variete: Victor Victoria

Slovenija 1

- 6.10 Kultura, sledi Odmevi
7.00 8.00, 9.00, 15.00 Poročila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Ris. nan.: Nils Holgerson (pon.)
9.35 Kviz: Male sive celice (pon.)
10.15 Otroška nan.: Čarobno drevo
10.50 Turbulenca (pon.)
11.40 Omizje (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.50 Piramida (pon.)
15.10 Mostovi-Hidak
15.45 Ris. nan.: Animalija
16.10 Film: Zgodba o pismu
16.25 Enajsta šola
17.00 Novice, slovenska kronika, športne vesti in vremenska napoved
17.30 Oddaja za mladinsko kulturo: Jasno in glasno
18.30 Žrebanje Deteljice
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Tednik
21.00 Dok. oddaja: Druga svetovna vojna - Za zaprtimi vrati
22.00 Odmevi, športne vesti in vremenska napoved
23.05 Osmi dan
23.35 Besede in slike
23.50 Sedma moč osamosvojitve - TV dnevnik 21.05.1991
0.15 Dnevnik (pon.)

Slovenija 2

- 6.30 9.00 Zabavni infokanal
7.30 Sedma moč osamosvojitve - Tv dnevnik 21.05.1991
7.55 Globus (pon.)
8.25 Oddaja o turizmu: Na lepše (pon.)
8.55 Seja državnega zbora (prenos)
13.10 Pesem Evrovizije 2009 (pon.)
16.00 Evropski magazin
17.00 Oddaja TV Koper: Med valovi
17.30 Izobraževalna serija: To bo moj poklic
18.00 Nad.: Želite, Milord?
19.00 Družinske zgodbe (pon.)
20.00 Film: April praznuje
21.15 Glasb. film: Balada za Edvarda Griega

- 22.10 Nad.: Jasnovidka
22.50 Nad.: Dr. Halifaxova (pon.)

Koper

- 13.45 Dnevni program
14.00 23.55 Čezmejna Tv - TG R FJK - Deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Iz arhiva po vaših željah
15.15 Nautilus
15.45 Dok. oddaja: City folk
16.15 Srečanje z...
16.45 Dok. oddaja: Majhen otrok, veliko nebo
17.15 Pogovorimo se o...
18.00 Pomagajmo si
18.35 23.50 Vremenska napoved
18.40 23.00 Primorska kronika
19.00 22.15 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Športna oddaja
19.55 Glasbena oddaja »In orbita«
20.25 Avtomobilizem
20.40 Film: Dvojni Mc Guffin ('78, i. E. Borgnine, G. Kennedy)
22.30 Tomizza - Človek brez meja
22.20 Izostritev

Tv Primorka

- 8.00 Dnevnik TV Primorka (pon.)
9.00 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 NoVICE
9.05 16.20 Mozaik
10.05 17.20 Hrana in vino (pon.)
10.35 12.05, 13.05, 14.05, 15.05, 23.30 Videostrani
17.10 Nad.: Jelena
18.00 Mladinska odd.: Mojca in medvedek Jaka
18.45 Primorski tednik (pon.)
19.45 Glasbeni premor
20.00 23.00 Dnevnik TV Primorka, športne vesti in vremenska napoved
20.30 Kmetijska oddaja
21.30 Glasbena oddaja: Med durom in molom
22.45 Kulturni utrinek

RADIO**RADIO TRST A**

- 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Glasbena skrinjica; 9.00 Radioaktivni val; 10.00 Poročila; 10.10 3x3 je deset; 10.15 Odprta knjiga; 11.00 Studio D; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Z goriške scene; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturne diagonale; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

- 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 10.00 RK svetuje; 12.30 Opoldnevnik; 13.15 Volitve v evropski parlament 2009; 13.45 Aktualnosti; 14.45 Poslovne informacije Primorske; 16.15 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Pregled prireditev; 18.30 Glasbena razglednica; 20.00 - 22.00 Glasbeni abonma; 22.30 Od glave do repa, Valterap.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

- 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.33 Pesem tedna; 9.00 Doroty e Alice; 9.33 Moda ali pogovor s psihologinjo; 10.00 Replay; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 13.00 Svetnik dneva in Vse najboljše; 14.35 Euro notes; 15.05 Pesem tedna; 15.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 Duša in telo; 19.00 Glasbeni spored; 20.00 Radio Capodistria Sera; 20.00 Odprti prostor; 21.00 Moda ali pogovor s psihologinjo; 21.35 Sogni di vacanza; 23.00 Melopea; 0.00 RSI

SLOVENIJA 1

- 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 5.30 Kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 6.50 Kaj odmeva po Sloveniji; 7.00 Kronika; 8.40 Obvestila; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Ultrazvok, oddaja o zdravju; 10.10 Prvi odcep desno; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, jutro; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evroženket; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Domače pesmi in napevi; 21.05 Literarni večer; 22.00 Rzcralo dneva; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

- SLOVENIJA 2**
5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar kulturnih prireditev; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Razlaga z razlogom; 12.00 Aktualna tema; 13.00 Danes do 13-ih; 13.30 Spored; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.45 Četrtekov ključ; 17.10 Frekvenca X; 17.45 Šport; 18.00 Slo Top 30; 18.50 Večerni spored; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Odprti termin; 21.00 Galerija; 22.30 Proti etru.

SLOVENIJA 3

- 6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Operna ura; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Umetnost 20. stoletja; 13.30 Operni umetniki; 14.05 Glasovi svetov; 15.00 Na ljudsko temo; 15.30 DIO; 16.05 Napoved sporeda; 16.15 Svet kulture; 16.30 Mladi virtuozji; 17.00 Festivali stare glasbe; 18.00 Izšlo je; 18.20 Intermezzo; 19.00 Dnevnik; 19.30 Slovenski concertino; 20.00 Koncert Simfonikov RTV Slo; 22.00 Poročila; 22.05 Radijska igra; 23.00 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA

- 6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; - Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan (105,5 MHz).

Primorski dnevnik**Lastnik:**

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, fax 040 772418

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 533382, fax 0481 532958

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, fax 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, fax 040 772418

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €

Naročnina za Italijo 280,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,00 €

Letna naročnina za Slovenijo 200,00 €

plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska

75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne

prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglašni modul (širina

1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

financi in legalni SKB D.D. v

ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglas 20,00 € + 0,50 €

na besedo; nekomercialni oglas po formatu,

osmrtnice, sozljaja, čestitke in zahvale

na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze

časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen

v Evropsko zvezo

manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence

v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je

bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu,

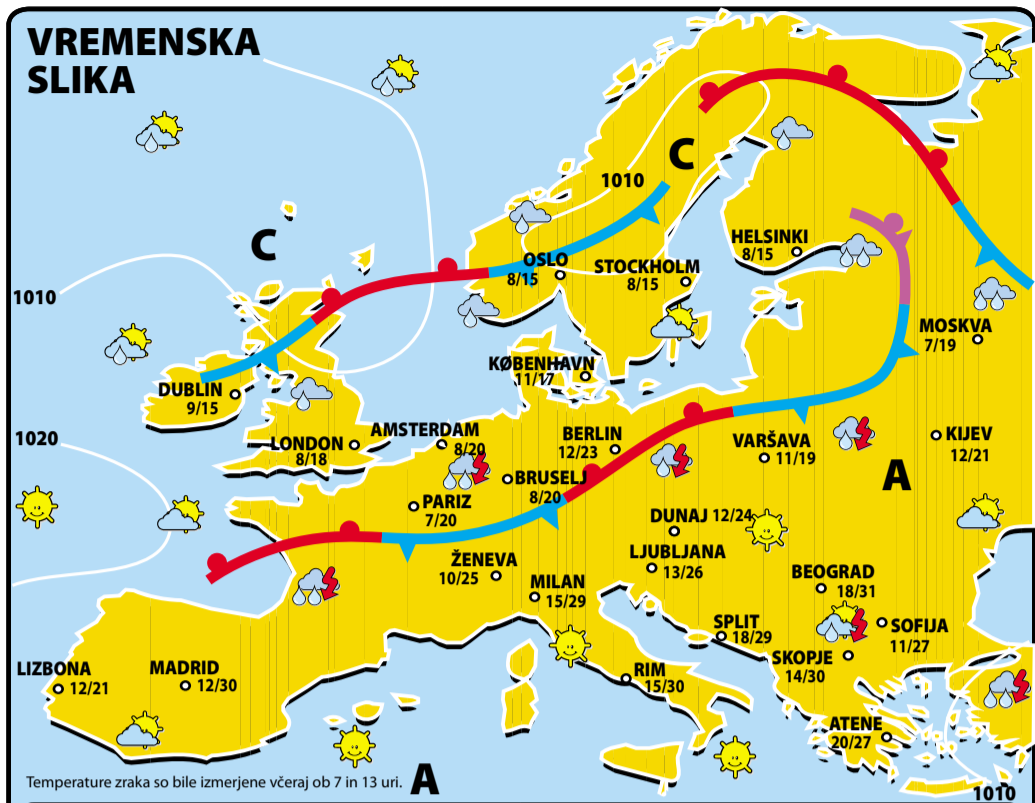
ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje

uredništva oziroma založnika za objavo ali

drugačnjo uporabo; za objavo člankov, ki jih

posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico

do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Nad osrednjim Mediteranom je prisotno območje visokega zračnega pritiska; jutri pa bo Alpe oplazila atlantska vremenska fronta in bo pripomogla k večji labilnosti ozračja. Konec tedna stabilen zrak.

Nad Alpami in severnim Sredozemljem vztraja šibko območje visokega zračnega pritiska. S šibkimi jugozahodnimi vetrovi bo nad naše kraje dotekal precej bolj suh in tople zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 5.28 in zahaja ob 20.36
Dolžina dneva 15.07

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo ugoden in ob sončnem vremenu tudi vzpodbuden.

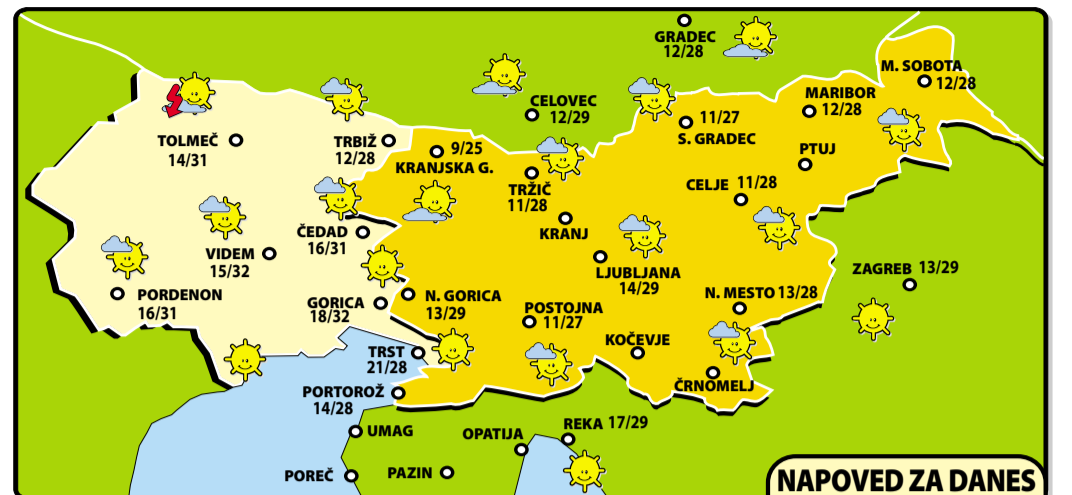
MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 21,4 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	26	2000 m	11
1000 m	19	2500 m	8
1500 m	14	2864 m	6

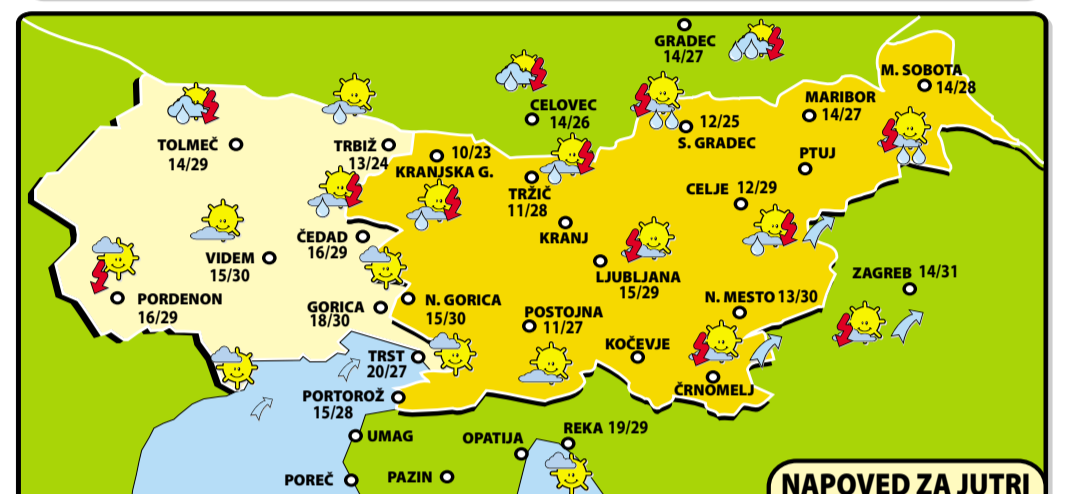
UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu v gorah dosegel 8 in pol, po nižinah 7 in pol.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Po nižinah in ob morju bo jasno do pretežno jasno vreme, v hribih in v predgorskem svetu pa zmerno oblačno do spremenljivo. Možna bo kakšna popoldanska krajevna ploha ali nevihta, zlasti v Karniji. Ob obali bodo pihali krajevni vetrovi.

Večinoma bo sončno. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 15, najvišje dnevne od 25 do 29 stopinj C.

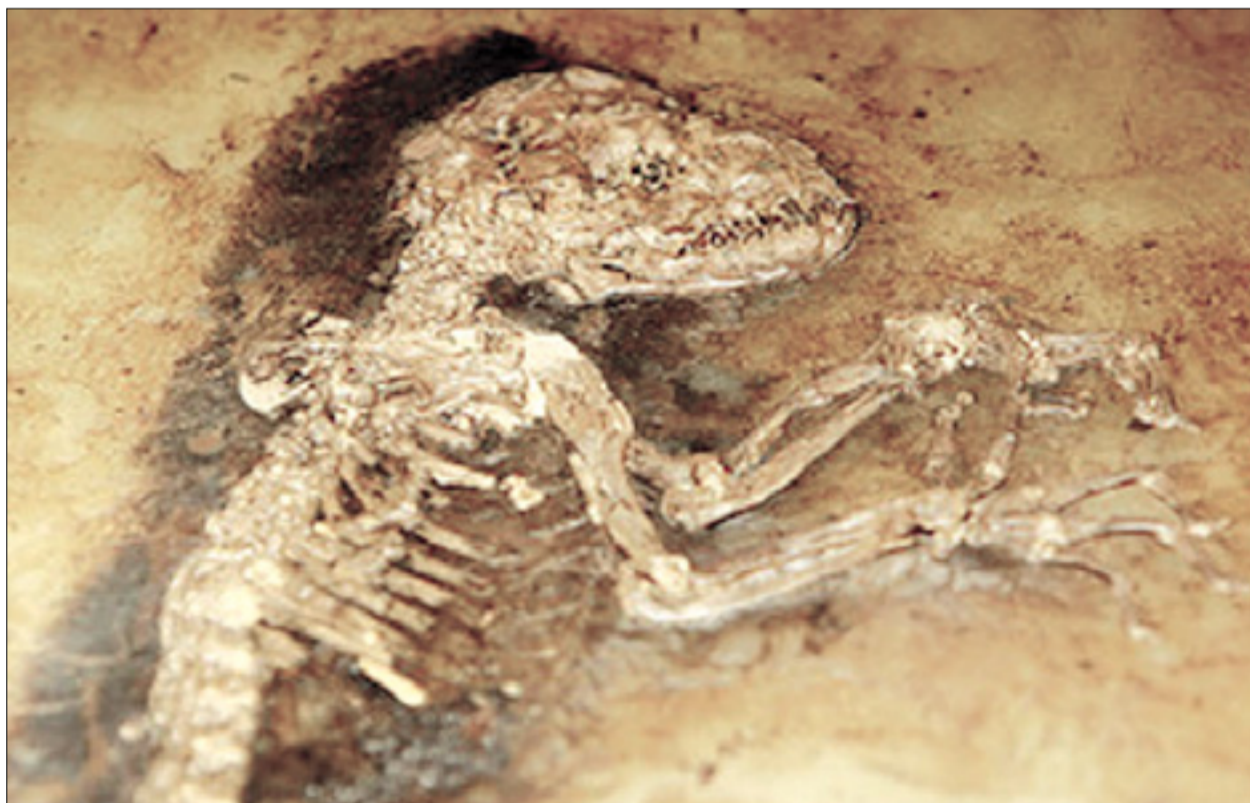

V hribovitem svetu bo spremenljivo oblačno, na širšem območju se bodo pojavljale plohe in nevihte. Po nižinah in ob morju pa bo prevladovalo pretežno jasno vreme; zlasti popoldne pa se bo lahko delno pooblačilo, v nižinskem pasu ni povsem izključena kakšna nevihta. Ob morju bo pihal zmeren jugozahodnik.

Delno bo jasno s spremenljivo oblačnostjo, popoldne in zvečer bodo predvsem v severni polovici Slovenije krajevne nevihte.

BIOLOGIJA - Našli so ga jami Messel blizu Darmstadta na Nemškem

Odkrili naj bi »manjkajoči člen« med primati in človekom

NEW YORK - Znanstveniki so v torek sporočili, da so našli 47 milijonov let stare fosilne ostanke primata, ki bi lahko bil "manjkajoči člen" med primati in človekom. Fosil je izredno dobro ohranjen in mu manjka samo del noge, poimenovali pa so ga Ida, medtem ko je njegovo uradno ime *Darwinius masillae*, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Najdbo so javnosti prvič predstavili v torek v newyorškem Naravoslovnem muzeju. Kot so povedali, je fosil raziskovala skupina norveških znanstvenikov pod vodstvom strokovnjaka za fosile, profesorja Jorna Huruma. Našli so ga leta 1983 zasebni zbiratelj, ki pa se niso zavedali pomena najdbe in so fosil razpolovili ter prodali v dveh delih.

Fosil je podoben majhni polopici, našli pa so ga v jami Messel blizu Darmstadta v Nemčiji. Čeprav ima dolg rep, ima tudi nekaj značilnosti človeka, kot so kratke roke in noge ter oči spredaj in ne ob strani. Kot kažejo dosedanje raziskave, je bila Ida rastlinojdec.

Znanstveniki so navdušeni tudi nad tem, da je fosil tako dobro ohranjen, saj je na njem moč videti tudi sledi krzna, manjka pa samo pet odstotkov okostja, kar je po besedah Huruma med primati izjema. (STA)

AVSTRALIJA - Možganska krvavitev

Zdravnik z baterijskim vrtalnikom rešil dečka

SYDNEY - Zdravnik v majhnem mestu v Avstraliji je življenje 13-letnega dečka z možgansko krvavitvijo rešil s pomočjo baterijskega vrtalnika. Z njim je v dečkovo glavo izvrtal luknjico in omogočil odtekanje krvi.

Deček je padel s kolesom in z glavo udaril v beton, pri tem pa je prišlo do možganske krvavitve, ki bi lahko bila usodna. Sprva se je sicer dobro počutil, a ga je mati vseeno peljala k zdravniku, saj je opazila, da ima na glavi oteklino.

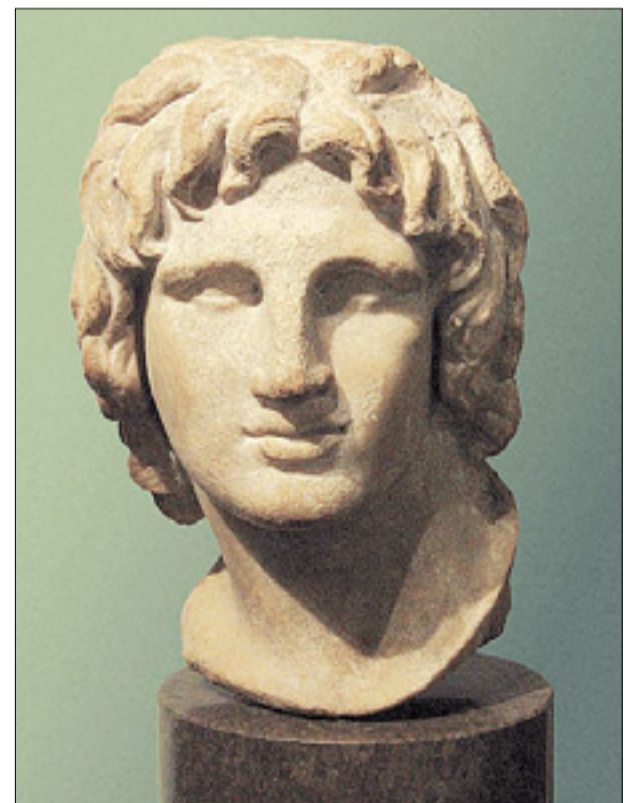
Nato se je njegov položaj začel hitro slabšati, začel je izgubljati zavest, težave je

imel z dihanjem. Zdravnik je pravilno ugotovil, da je nujno takoj zmanjšati pritisk na možgane, in ker pri roki ni imel ustreznega medicinskega instrumenta, je hišnika prosil za baterijski vrtalnik. Po navodilih nevrokirurga iz Melbourn je v lobanjo izvrtal luknjico. "Jasno, da je bilo precej grozno, a ko je začela teči kri, smo vedeli, da je bila to prava odločitev," je pojasnil zdravnik.

Dečka so nato s helikopterjem odpeljali v bolnišnico, od koder so ga že po nekaj dneh - prav na njegov 13. rojstni dan - odpustili. (STA)

GRČIJA - Javnomnenjska raziskava

Aleksander Veliki prvi na lestvici važnih Grkov

Doprnski kip Aleksandra Velikega

ATENE - Grki so v okviru trimesečne televizijske javnomnenjske raziskave, v kateri je sodelovalo okoli 700.000 ljudi, za najpomembnejšega Grka vseh časov izbrali Aleksandra Velikega. Sloviti antični vojskovodja je zbral dobrih 127.000 glasov. Na drugem in tretjem mestu mu sledita George Papanikolaou, ki je izumil t.i. PAP test za odkrivanje predrakavih sprememb na materničnem vratu, ter heroj vojne za grško neodvisnost izpod otomanskega imperija Teodoros Kolokotronis.

Aleksander Veliki se je po porazu Perzijskega imperija leta 331 pred našim štetjem kot 25-letni vojskovodja glasoval za azijskega kralja. Še danes velja za enega najuspešnejših vojskovodij v svetovni zgodovini, saj je s svojo vojsko osvojil večino tedaj znane sveta in prišel vse do Indije.

V zadnjih letih pa Aleksander Veliki sproža tudi dodatne napetosti med Grčijo in Makedonijo, ki si ga obe lastita za svojega. Trenutno se pripravata glede načrtov Makedonije, da na glavnem trgu v Skopju postavi 22 metrov visok kip znamenitega vojskovodje. Kot znano, Grčija svoji severni sosedini priznava niti pravice, da bi se imenovala Makedonija. (STA)